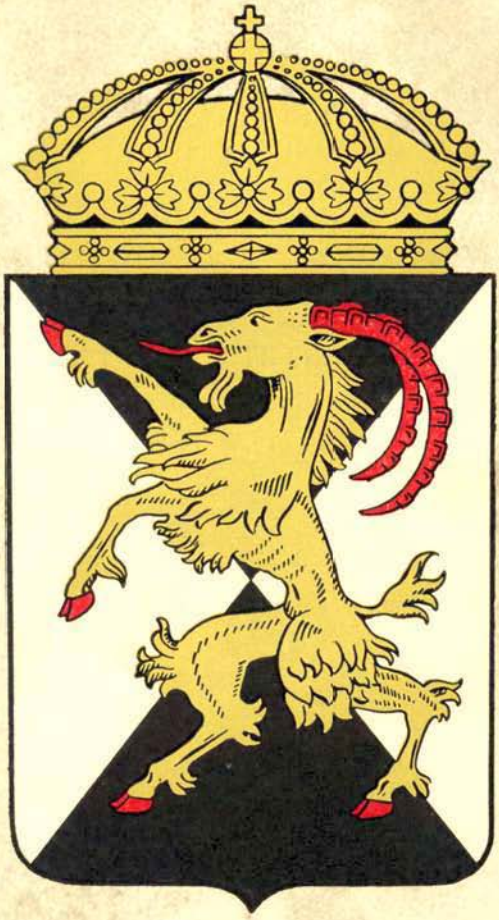
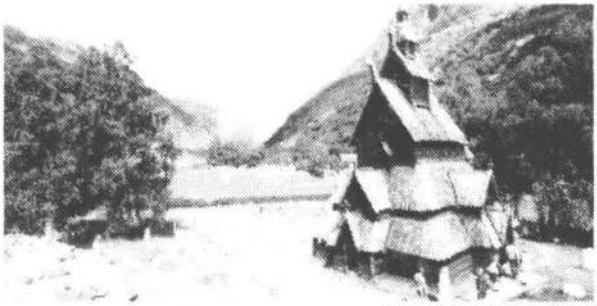
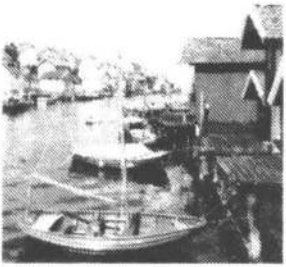

Nyhet! TÅGLUFFA i hela Norden, kors och tvärs för bara 650:-

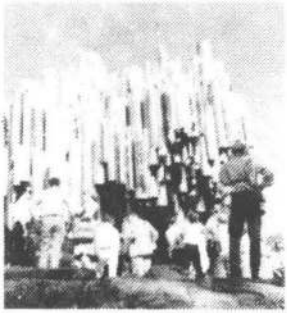
Med den nya biljetten NORDTURIST MED TÅG *i handen är du din egen reseledare.*
Startar var och när du vill och stannar så ofta du vill. Du kan ta tåget från Narvik i norr till Gedser i syd, från Atlantkusten i väst till ryska gränsen i öst.

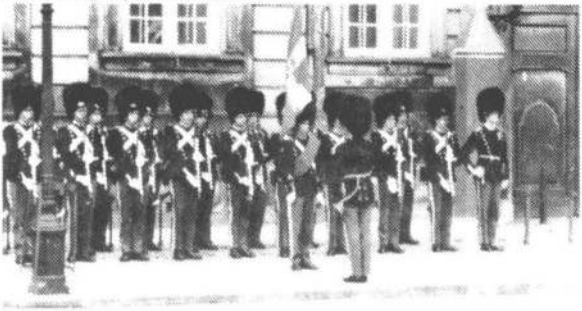
Borgund stavkyrka, Sogn, Norge

Gullholmen, fiskehage från 1200-talet, Sverige

Sibeliusmonumentet, Helsingfors, Finland

Vaktavlösning, Kopenhamn, Danmark

Biljetten gäller under 21 dagar på statsjärnvägarna i Sverige, Norge, Danmark och Finland. Vill du vara borta längre köper du bara flera biljetter i följd. NORDTURIST kostar 650 kronor i 2 klass. Vill du hellre åka 1 klass betalar du 975 kronor. Inga åldersbegränsningar. Barn som fyllt 4 men inte 12 år halva priset.

Hämta vår nya folder "Tågluffa i Norden", där vi samlat alla fakta, på närmaste station eller resebyrå. KOPKORT gäller.

SJ

NORD-TURIST

Planera för Norden-semester i år!

BOCKEN

årsskrift

Utgiven av KUNGLIG HÄLSINGE REGEMENTES KAMRATFÖRENING

1980

Ansvarig utgivare och redaktör 1979/80

Major Göran Österdahl
Tel.: Arbetet 026-11 54 80
bostad 026-18 13 67

Annonsanskaffare

Fanjunkare Åke Wiklund
Tel.: arbetet 026-11 54 80
bostad 026-360 52

Kassör och distribution

Kapen Östen Andersson
Tel.: arbetet 026-11 54 80
bostad 026-18 17 65

Medlemsavgiften 25:— kan insättas på postgirikonto 13 73 32-3 Kamratföreningen Gävle.

Adress: Redaktion Bocken I 14, Box 614, 801 26 Gävle

ISSN 0347-299X

INNEHÅLL

Regementschefen har ordet 5
Tack för lång och trogen tjänst 7
Försvaret i stöpsleven — inför 1982-års försvarsbeslut 8
Sveriges Kvinnliga Bilkårers Riksförbund — en folkrörelse i tiden 15
Hembygdsfest i Alfta 23
Från kadett till fänrik 29
Föreningen Gamla Hälsingeunderofficerare 39
Hos kamraterna I 14 Stockholm 41
Ett solvarv i kronans kläder 47
Redaktion Bocken försäljer 72
Vi och vårt kompani under rekrytåret 73
I fädrens spår för framtids segrar 111
Länstyrelsens roll i totalförsvaret 117
Studieresa i Österled 123
Ålandsfrågan 1939—1940 131
Karelsk dagbok — ett fyrtioårsminne 143
I fredens tjänst med blå basker
6 månader på Afrodites ö 148
Slaget om Jenin 153
Axel Henriksson — in memorian 159
Erik Wickberg — in memorian 161
Kamratföreningens verksamhet år 1979 163
Under året bortgångna 166
Anonnsavdelning 167

REDAKTION BOCKEN

försäljer

Bocken 1961 Allmän del	Utsåld
Bocken 1962 Staben	Utsåld
Bocken 1963 Livkomp	Pris 5:—
Bocken 1964 Färnebo kompani	Pris 5:—
Bocken 1965 Forsa kompani	Pris 5:—
Bocken 1966 Alfta kompani	Pris 5:—
Bocken 1967 Ovansjö kompani	Pris 5:—
Bocken 1968 Arbrå kompani	Pris 5:—
Bocken 1969 Delsbo kompani	Pris 10:—
Bocken 1970 Järvsö kompani	Pris 12:—
Bocken 1971 Regemenstpräster och musikanter	Pris 12:—
Bocken 1972 Barberare, fältskärer och regementsläkare. Regementet under 1900-talet	Pris 12:—
Bocken 1973 Skalmejblåsare och regementstrumslagare. Regementet under 1600-talet	Pris 12:—
Bocken 1974 Jubiléumsnummer m a a regementets 350-årsjubileum. Regementet under 1700-talet	Utsåld
Bocken 1975 Trossbodar och trosskärror	Pris 15:—
Bocken 1976 Lottarörelsen	Pris 15:—
Bocken 1977 Hemvärnet	Pris 15:—
Bocken 1978 Blå Stjärnan Marma läger	Pris 15:—

Tillkommer expeditionsavgift 1:50 per bok.

Beställning sker enklast genom att beloppet insättes på postgiro 583580-6, Redaktionen Bocken I 14, 801 26 Gävle, med angivande på talongen om önskad leverans.

REGEMENTSCHEFEN HAR ORDET

I skarven mellan 70- och 80-talen har vårt gamla regemente förnyats på ett sätt och i en omfattning som knappast uppfattats utanför regementet.

Vi har nämligen motoriseras i så hög grad, att cykel och fotmarsch gjorts till reservmetoder i omgrupperings- och förflyttningssammanhang. Detta har för oss skett plötsligt och utan att många ord spillts för att berätta om, hur vårt förband i sista stund kom med i det regeringsförslag, som gav armén elva moderna infateribrigader.

Vintern 1980 genomför vi nu för andra gången förbandsutbildning med en grundutbildningsbataljon, som fått sina traktorer utbytta mot bandvagnar och sina cyklar mot terrängbilar. Förändringen är i praktiken säkerligen större, än när traktorn en gång ersatte hästen i våra bataljoner.

Förband av den typ vi nu grundutbildar kan förflyttas långa sträckor i högt tempo. Det som förut var en dagsmarsch för ett kompani kan nu genomföras på ett par timmar. Vid marschmålet är soldaterna dessutom nu utvilade och har all stridsutrustning med sig.

Förbättringarna gäller inte bara rörligheten. Genom ett stort antal små moderniseringar har våra förband även i övrigt effektiviserats.

Soldaterna har t ex fått en tidsenlig ryggsäck och ett smidigt "stridsbälte" i stället för den bökiga "stridsselen".

Förmågan att genomföra strid i mörker har förbättrats, genom att vi fått "bildförstärkare" som — även den mörkaste höstkväll — möjliggöra upptäckt av människor på 300 och motorfordon på 600 meters avstånd. Vi kan desstuom med lysraketen "Lyran" snabbare och effektivare än förr lysa upp stridsterrängen.

Våra pansarvärnspjäser har blivit ännu mer lätthanterliga genom inmontering i specialkonstruerade terrängbilar och — på någon sikt — också i bandvagnar. Burna och terrängfordonsmonterade pansarvärnsrobotar kommer enligt nu gällande planer också att tillföras organisationen.

Vår radioutrustning är försträkt med nya och bättre apparater för pluton-, kompani- och bataljonschefer. I många fall är de dessutom inmonterade i speciella stridsledningsbandvagnar, som ger t ex en bataljonschef helt nya möjligheter att följa upp och leda sin starkt utspridda och mycket rörliga tusenmannastyrka.

Fler exempel skulle kunna framläggas. Tillsammans klarlägger dom, att statsmakterna nu har givit oss en tidsenligt utrustad skyttebataljon. Vi har också inom Hälsinge regemente allt bättre förstått hur den skall användas och vilka nya taktiska möjligheter den ger oss.

På annan plats i årets upplaga av BOCKEN uttrycker jag stor oro för den framtida utvecklingen av vår försvarpolitik. Här har jag samtidigt klarlagt att vi just nu börjat organisera och utbilda effektivare infanteribataljoner än någonsin tidigare, därför att vi fått bättre materiel än någon tidigare generation vid regementet haft. Detta kan synas som en form av tvetalan, men så är det ändå inte.

Vi utbildar nu mycket förnämliga bataljoner. Den stora och skrämmande risken är, att Sveriges "dåliga affärer" eventuellt ger försvarsmakten så snäva ekonomiska ramar, att antalet bataljoner blir alltför lågt för vårt vidsträckta land.

Hur det blir med detta vet vi dock ännu inte. Däremot står det fullt klart, att de enheter vi nu efterhand fyller upp med nyutbildade soldater och högklassig materiel blir starka förband.

Detta gör, att vi inom Hälsinge regemente i vår dagliga verksamhet känner stor arbetsglädje, samtidigt som vi vet alldeles för litet om politikernas avvägningar och om vad deras beslut kommer att innebära för utvecklingen av Sveriges viktigaste konfliktresurser på det internationella planet — vår försvarvilja och vår försvarsmakt.

C-H GÅSSTE

Tack för lång och trogen tjänst

Avsked med pension

Fanjunkare Helge Hagberg
Förrådsman Folke Jansson
Fanjunkare Hugo Fenlert
Förrådsförvaltare Arne Karlsson
Ekonomibiträdet Lilly Jansson
Förrådsförvaltare Olof Ek
Maskinchef Nils Bergfors

Avsked på egen begäran

Lokalvårdare Yvonne Borg
Förste konsulent Krister Westberg
Konsulent Berit Bergman
Lokalvårdare Marita Wernbom
Kokerskan Ester Lundström
Lokalvårdare Anette Molén
Ekonomibiträdet Lena Lindström
Forttjänsteman Börje Wennerberg
Överfurir Torleif Bossen
Driftstekniker Ingvar Lind
Konsulent Elisabet Wennergrund
Kapten Curt Ögren

Avlidit

Förrådsman Hans-Olof Hammarlund
Förrådsman Berth Eklund
Fanjunkare Nils Folke Wallander
Förrådsman Åke Wirén

Tilldelade utmärkelsen "För nit och redlighet i rikets tjänst"

Fanjunkare Glenn Ersholt
Överstelöjtnant Bengt Lorichs
Kansliskrivare Birgit Wallgren
Ekonomibiträdet Anna Löfgren
Förrådsman Folke Jansson
Major Richard Säfwenberg
Överstelöjtnant Dick Falkenström

FÖRSVARET I STÖPSLEVEN
INFÖR 1982-ÅRS FÖRSVARSBESLUT

Osäkerheten om försvarsmaktens framtid är under 80-talets första år större än den varit sedan slutet av 30-talet. Detta beror mest på Sveriges "dåliga affärer" och mindre på svårigheter att tolka världslägets risker. Något nyupptäckt teoretiskt tvivel om försvarsviljans och de militära konfliktresursernas betydelse för att i första hand undgå angreppskrig och för att i andra hand kunna avvärja invasion och ockupation föreligger definitivt icke heller.

Att vi av olika skäl fått besvärande "dåliga affärer" framgår av, att riksdag och regering — utan att egentligen kunna öka skatteuttaget — nu främst brottas med problemen, att

- ☐ återbetala pinsamt stora utlandslån,
- ☐ betala mer än någonsin tidigare för energiförsörjningen,
- ☐ finansiera en omstrukturering av industrin till lönsam produktion samt
- ☐ avdela större resurser för åldrings- och sjukvården i ett alltmer "förgubbat" samhälle.

Samtidigt har Sovjetunionen genom sin ockupation av Afghanistan klarlagt sina offensiva ambitioner så tydligt, att USA:s regering sett sig nödsakad att öppet överge den s k avspänningspolitiken.

Därmed finns saklig grund för vår riksdag, att känna sig stå inför ytterligare ett mycket starkt krav, nämligen att

- ☐ att på sikt förbättra de resurser, som kan hålla oss utanför framtida krig.

1982 måste riksdagen fatta ett nytt försvarsbeslut. Risken syns nu vara uppenbar, att man därvid frestas att skjuta säkerhetspolitiska motiv åt sidan p g a den akuta ekonomiska situationen. Så blir fallet om riksdagens ledamöter inte känner ett tryck från allmänheten, som säger, att vår framtida nation-

ella säkerhet inte får prioriteras ner, för att man snabbt vill parera ekonomiska problem, som på sikt ändå kan övervinnas genom att vi modererar vår välståndsutveckling.

Av den anledningen har jag valt att i år vända mig till Dig och till BOCKENS alla andra läsare med en kortfattad redovisning av min syn på hur vår försvarspolitik i stort bör utformas genom 1982 års försvarsbeslut. För allsidighetens skull är det viktigt, att Du också tar del av andras åsikter.

Förhoppningen är, att Du skall läsa, begrunda, ta ställning på något sätt och sedan "dra igång" en försvarsdebatt i den riktning Du själv väljer bland de människor Du träffar och som ännu ej bildat sig en uppfattning i frågan. Försvarstankens farligaste motståndare är nämligen inte de personer, som trosvisst ropar på nedrustning. Dom blir alltid få i vår konfliktfyllda värld.

Den stora gruppen ointresserade, som alltför sällan "tänker till" och just av det skälet har en benägenhet att följa med strömmen, kan däremot ge oss fel beslut genom att i brist på information och eftertanke hamna i galen strömfåra. Det är dom som måste övertygas om nödvändigheten av att ta ställning.

Vår försvarskraft när försvarsbeslutet nu skall fattas

I en värld där konflikterna mellan fattiga och rika länder och mellan Öst och Väst alltmer fördjupats och hårdnat har Sverige efterhand krympt sina militära konfliktresurser. Detta har skett genom medvetna årliga minskningar alltsedan 60-talets senare år av försvarsanslagens köpkraft. Riksdagen har i praktiken valt att icke kompensera försvarsmakten i erforderlig grad för pris- och lönestegringar samt för inflationen. Detta har bl a lett till den märkliga konsekvensen, att just nu gällande försvarsbeslut — enligt försvarsministern — inte kan genomföras i sin helhet!

Under c:a 15 år har alltså en närmast smygande nedrustning genomförts. Effekterna blir nu alltmer märkbara och kommer under 80-talet att bli mycket påtagliga.

Riksdagen och regeringen har haft folkflertalets passiva stöd i den här frågan. Det som däremot är otillfredsställande från demokratisk synpunkt är, att statsmakterna inte på något sätt har klarat ut, hur länge och hur långt nedrustningen skall

drivas. Intrycket — i varje fall på förbandsnivå — har närmast blivit, att insatserna görs "på måfå", utan utformad metod och utan konkreta mål.

Ett stöd för sådan uppfattning får man av att riksdag och regering

- ☐ inte omvärderat försvarsmaktens betydelse för vår alliansfria utrikespolitik,
- ☐ inte ändrat målsättningen för säkerhetspolitiken, försvarsmakten och försvarsgrenarna samt
- ☐ inte heller omvärderat vår försvarspolitiks betydelse för den maktpolitiska "balansen i Norden",

trots att man bit för bit och år efter år i någon mån krympt resurserna och därmed minskat försvarsmaktens prestationsmöjligheter i krig; vilket på sikt måste påverka den fredsbevarande effekten i negativ riktning både för oss själva och för grannländerna.

I ekonomiska termer har olika delar av försvarsmakten drabbats någorlunda jämnt av resursminskningarna. Sedan möjliga rationaliseringar i fredsverksamheten tidigt genomförts har dock nedrustningseffekterna fått olika karaktär för olika delar av krigsorganisationen.

För arméstridskrafterna har antalet förband i stort bibehållits. De nödvändiga nedprutningarna har gjorts genom att grundutbildningen avkortats, repetitionsövningar inställts, mobiliseringstiderna förlängts, antalet fast anställda minskats o s v. Statsmakterna har alltså godtagit sänkta ambitionsnivåer; d v s lägre kvalitet.

Utvecklingen har blivit den rakt motsatta för t ex flygstridskrafterna. Där är materielkostnaderna den styrande faktorn både vid anskaffning och drift. Följaktligen har det blivit nödvändigt att minska antalet enheter, när köpkraften krympt. Här har alltså statsmakterna godtagit en lägre kvantitet; d v s färre stridande förband.

På antytt sätt har utvecklingen inom krigsorganisationen och därmed också fredsorganisationen gått i olika riktningar. Den avvägning mellan exempelvis rörliga markstridsförband, fjärrstridsförband och luftförsvarsförband, som man en gång startade med, var säkerligen då rimlig. Den som nu växt fram är något helt annat och det är inte säkert, att den är lika rationell. Det kan nämligen knappast vara så, att bästa avvägning

vid en viss resursram också är den bästa när den disponerade köpkraften efter hand sänks med t ex 20 %.

Försvarsutredningen

Det viktigaste underlaget för 1982 års försvarsbeslut skall levereras av 1978 års försvarskommitté. Denna parlamentariska utredning har alltså en utomordentligt svår och viktig uppgift. Måhända är detta skälet till, att man nu vill sätta in "reserver" istället för de ursprungliga ledamöterna.

Ett första delbetänkande har redan offentliggjorts och utsatts för en omfattande remissbehandling. Utredningens delbetänkande 2 avses komma ut under försommaren 1980. Då kommer den för framtiden avgörande försvarsdebatten att dras igång. Det är då viktigt, att alla goda krafter — också på vår gräsrotsnivå — medverkar för att få fram en ur säkerhetspolitisk synvinkel förnuftig lösning.

Delbetänkande 1 ger en fyllig och i stort övertygande bedömning av den säkerhetspolitiska utvecklingen i världen.

Där finns samtidigt dock inslag, som av allt att döma styrts av Sveriges "dåliga affärer". Bland annat görs det gällande, att en urtunning av försvarsresurserna i centrala Sverige skulle kunna godtas i framtiden. Innebörden torde bl a vara den, att antalet brigader skulle minskas i alla delar av landet utom i Norrbotten och i sydvästra Sverige. Tanken kommer säkerligen att utvecklas närmare i nästa delbetänkande.

Ett annat inslag, som förvånar ännu mer, är hävdandet att formuleringen "Invasionsförsvar skall vara försvarsmaktens viktigaste uppgift" borde utgå ur den officiella målsättningen för vårt militära försvar. Någon annan "viktigaste uppgift" föreslås icke i delbetänkande 1, men möjligheten att komma med ett sådant bud hålls på detta sätt öppen.

En bedömning som återkommer från tidigare utredningar är, att isolerat angrepp mot Sverige skulle vara osannolikt. Detta är ett påstående, som inte underbyggs på övertygande sätt. Det ter sig dessutom en smula tvivelaktigt mot bakgrunden av det isolerade angreppet mot Afganistan, som nyligen genomförts. Ytterligare några betoningar eller nyanseringar av tidigare försvarsutredningars bedömningar förtjänar att här kort omnämnas. Man säger bl a följande:

- ☐ Krig i Europa kan ej uteslutas.

☐ En första kärnvapeninsats mot Sverige är utesluten och kärnvapeninsatser torde över huvud taget i det längsta undvikas.

☐ Geografiskt begränsade framstötar är mer sannolika i Nord- och Sydeuropa än i Centraleuropa.

☐ Kontrollen av Nordkalotten och Östersjöutloppen är viktig för båda maktblocken.

☐ Utnyttjande av svenskt territorium underlättar Västs och Östs operationer i varje krig i Europa.

☐ Civilmotstånd är inget alternativ för Sverige.

Man hävdar också, att våra målsättningar för säkerhetspolitik och totalförsvar icke i sak behöver förändras. Detta är ett förbryllande konstaterande, när man samtidigt är beredd att ta formuleringen om försvarsmaktens hitintills "viktigaste uppgift" ur målsättningen!

Försvarsmaktens huvuduppgift

Om vi utsättes för direkt militärt angrepp, då har angriparen syftet att helt eller delvis ockupera Sverige. Ockupation kan förhoppningsvis inte genomföras, utan att vi försvarar oss. Den måste alltså inledas som ett invasionsförsök.

Invasionsförsvar är därmed — oavsett vad försvarskommittén antyder — försvarsmaktens viktigaste uppgift.

Om vi å andra sidan *inte* utsättes för militärt angrepp, trots att krig utbrutit i vår omgivning, blir kraven på försvarsmakten annorlunda både till omfång och karaktär. För de krigförande parterna blir det med största sannolikhet då viktigt, att deras motpart inte ostraffat kan flyga genom svenskt luftrum eller eljest dra nytta av svenskt territorium. Samtidigt skulle de sannolikt själva vilja utnyttja vårt territorium på olika sätt.

I denna speciella situation blir den första uppgiften för vår försvarsmakt, att förhindra kränkningar av svenskt territorium. Klarar vi inte av detta, blir vi med stor sannolikhet utsatta för direkta angrepp av den part som förlorar mest på vår oförmåga att hävda vår neutralitet.

Huvuduppgiften är alltså odiskutabelt att prestera invasionsförsvar. I en alldeles speciell situation kan den *tidsmässigt första* uppgiften bli, att avvisa överflygningar och eventuella andra kränkningar av vår neutralitet.

För mig förefaller det, som försvarskommittén med sitt delbetänkande 1 underförstår, att neutralitetsskyddet möjligen borde ses som den för försvarsmaktens utveckling styrande uppgiften. Den tolkningen styrks f ö i viss mån av den här tidigare ifrågasatta bedömningen, att ett isolerat angrepp mot t ex Finland och Sverige skulle vara osannolikt. Den styrks än mer av, att åtminstone en ledamot av utredningen offentligt och gång på gång talat för ett "periferiförsvar" och mot ett "djupförsvar", därvid lutande sig mot vårt "stratetiska orakel"; d v s Alva Myrdal.

En skälig slutsats är obetingat, att invasionsförsvar är huvuduppgiften, men att vi därutöver måste ha resurser särskilt inom luftförsvarets område, som först verksamt kan avvärja kränkningar av vårt luftrum och som därefter — eller direkt om vi från början inblandas i kriget — lika effektivt kan medverka i invasionsförsvaret.

Viktiga delar av framtidens försvarsmakt

På vårt territorium behövs ett stort antal stridande bataljoner, som — bl a genom rörlighet — kan skydda sig mot flygangrepp under ett bekämpningsskede.

Det är ytterst dessa bataljoner med sitt understöd och sitt skydd som — med en blandning av fördröjnings- och anfallsstrid — bestämmer hur stor invasionsstyrka angriparen behöver räkna med. Kan vi t ex möta en på djupet framförd gränsinvasion med totalt hundra bataljoner och samtidigt en likartad kustinvasion med lika stor styrka, då överanstränger vi t o m en stormakts resurser. Han behöver nämligen refarenhetsmässigt räkna med att vara *minst* femfaldigt överlägsen i markstriden för att kunna vinna framgång i invasionsföretag på främmande mark.

Vi behöver också ett luftförsvar både för att hävda vår neutralitet, så länge den varar, och för att skydda mobilisering och försörjning mot bekämpning och mot luftlandsättningar. Särskilt i inledningsskedet av ett krig är detta luftförsvar av stor betydelse för våra stridskrafter till sjöss och på marken. Problemet ligger i att avgöra hur stor del av detta luftförsvar, som måste bygga på kvalificerade och därmed dyra flygplan.

Vårt geografiska läge måste också utnyttjas på så sätt, att vi till sjöss med fjärrstridsförband och mineringar kan "ta tull"

av sjötransporterade invasionsresurser.

Genom olika typer av befästa förband och andra mineringar i särskilt aktuella kustområden bör vi sedan försvåra de redan av naturliga skäl besvärliga landstigningar, som ingår i varje kustinvasion.

Sammanfattningsvis behöver vi ett allsidigt sammansatt försvar som kan verka i luften, till sjöss och — i det långa loppet — framför allt på marken. Detta krav kan, i kombination med våra "dåliga affärer", göra ändringar både i krigs- och fredsorganisationen nödvändiga. Dessa bör då raskt genomföras, så att arbetsron kan återställas inom försvarsmaktens fredsorganisation.

Markförsvarets här betonade stora betydelse inom ramen för invasionsförsvaret beror på, att försvarskomponenterna i luften och till sjöss i krig mot stormakt får begränsad funktionstid. Det är samtidigt fullt klart, att de under denna sin funktionstid kan åsamka angriparen ytterst viktiga förluster. Även på sikt kan sådana "tidiga" förluster på angriparsidan få avgörande betydelse för möjligheterna att föra framgångsrik avvärjningsstrid.

Slutsatser

När 1978 års försvarskommitté framlägger sina förslag måste de av oss alla hårt granskas. Vi bör därvid främst kontrollera

☐ *om* man beaktat, att invasionsförsvar på djupet måste vara den svenska försvarsmaktens huvuduppgift,

☐ *om* man därutöver sett till, att försvarsmakten får för neutralitetsskyddet erforderliga resurser, som alternativ kan utnyttjas inom huvuduppgifternas ram samt

☐ *om* man funnit former, som gör det möjligt att i fredstid ge försvarsmakten en stabil köpkraft som svarar mot de säkerhetspolitiska och operativa mål utredningen förordar på olika ekonomiska nivåer.

Skulle något av dessa tre "om" inte uppfyllas bör försvarsutredningen få ett otvetydigt underbetyg i remissvaret.

C-H GÅSSTE

SVERIGES KVINNLIGA BILKÅRERS RIKSFÖRBUND EN FOKRÖRELSE I TIDEN

Kvinnoföreningarnas beredskapskommittéer, hade som uppgift att skaffa en reserv av kvinnlig arbetskraft, började i Göteborg under våren 1939 en utbildning av kvinnliga förare för ambulanser och lastbilar. Denna utbildning resulterade i att den 7 juni 1939 kunde 20 kvinnliga ersättningsförare registreras. Dessa var de första i sitt slag i landet. När de här kvinnorna avslutade sin kurs enades de om att bilda en "bilkår". Samma år i november bildades Göteborgs kvinnliga bilkår, som alltså var den första bilkåren i landet. Strax därefter startade man en bilkår i Vimmerby och våren 1940 bildades Stockholms kvinnliga bilkår.

Den 1 maj 1942 samlades 55 kvinnor från olika bilkårer i landet samt representanter från Kvinnoföreningarnas beredskapskommittéers lastbilsförarkurser i Stockholm. Vid detta möte bildades Sveriges Kvinnliga Bilkårers Riksförbund, SKBR. Det meddelades att HKH Prinsessan Sibylla välvilligt mottagit kallelsen att bli hedersordförande i Riksförbundet. Nuvarande hedersordförande är HKH Prinsessan Christina fru Magnusson. Som den första ordföranden i Riksförbundet valdes Ragnvi Torslow-Lundgren, även kallad Toto.

År 1943 fick Riksförbundet bidrag från Arbetsmarknadskommissionen och två centrala kurser kunde då hållas på T2 i Skövde.

Ett minnesvärt år i bilkårens historia blev 1947. Efter långa förhandlingar fattades beslut om att SKBR skulle vinna anslutning till Centralförbundet för Befälsutbildning (CFB). På detta sätt kunde man komma i åtnjutande av statsbidrag för utbildning av förare till armén samt för administration, rekrytering och information.

Under 50-talet skedde en intensiv rekrytering och utbildning för att få fram ett stort antal förare till arméns fordon. Stor brist rådde nämligen på manliga bilförare i krigsorganisationen. Utbildningen för den civila delen av totalförsvaret tog fart

under 60-talet efter intensiva underhandlingar med berörda myndigheter.

Utvecklingen inom SKBR har framskridit successivt sedan 1947, då medlemsantalet var 1.366 fördelat på 19 kårer. I dag har SKBR 12.193 medlemmar fördelade på 124 kårer.

Bilkårens emblem, som tillkom på 1940-talet, har tre trianglar som symboliserar mottot Vaksam, Varsam, Verksam.

SKBR:s Riksmöte 1944 antog stadgar för Riksförbundet, men det skulle dröja ända till år 1958 innan Kungl Maj:t för första gången fastställde grundstadgar för Sveriges Kvinnliga Bilkårers Riksförbund.

Bilkårernas uppgifter förutom insatser för totalförsvaret omfattar även trafiksäkerhetsarbete och humanitär verksamhet. I de första stadgarna stadfästes att bilkårerna skulle samverka med humanitära sammanslutningar och trafiksäkerhetorganisationer. Detta har ägnats stor tid och kraft och gör så även i dag.

Som ordföranden i Riksförbundet har efter Ragnvi Torslow-Lundgren, som avgick år 1947, varit Brita Juhlin-Dannfelt, Greta Dencker, Maggie Florman, Britt Edlind, Catharina von Essen och nuvarande Anne-Marie Andersson.

Grundutbildning med Söderhamns kvinnliga bilkår på F15 i mitten av 50-talet.

Gävleborgs distrikt av SKBR består av åtta bilkårer från Ljusdal i norr till Hofors i söder med tillsammans 570 medlemmar, varav 350 är avtalsbundna. Inom distriktet finns fyra distriktsfunktionärer med förbundsrepresentanten i spetsen. Hon samordnar och leder förhandlingar och utbildning. Förbundsrepresentanten är förbindelselänk mellan den centrala organisationen och kårerna. Övriga distriktsfunktionärer är en som handhar information och rekrytering, en för trafiksäkerhetsarbetet samt en distriktskassör.

Varje år hålls två distriktsmöten, ett på våren och ett på hösten. Då planeras verksamheten, utbyts erfarenheter, väljs distriktsfunktionärer mm. Någon form av utbildning, t ex försvarupplysning, trafiksäkerhet, förekommer också då. Till distriktsmötet på våren inbjuds alla medlemmar att deltaga, särskilt nya bilkårister, som då får en inblick i hur vi arbetar och då får lära känna varann. Till höstens distriktsmöte inbjuds 2 à 3 delegater från varje kår och vid dessa möten förekommer utbildning för kassörer, trafiksäkerhetsombud, informationsbilkårister inom kårerna t ex.

Årligen i januari hålls en utbildningskonferens, dit varje kårchef och utbildningsledare inbjuds. Då planläggs utbildningen inom distriktet för en 4-årsperiod. Nästan all utbildning anordnas i regional regi, men kårerna har också lokal utbildning, t ex 15-timmars rep.kurser. Ofta går då två kårer tillsammans om en rep.kurs. Vart fjärde år hålls inom distriktet en grundkurs på 120 timmer, då eleverna träffas åtta veckoslut.

VAD ÄR BILKÅREN OCH HUR FUNGERAR DEN?

Kvinnliga bilkåren är en frivillig försvars- och motororganisation som

— utbildar kvinnliga bilförare till totalförsvaret för att kunna ersätta manlig personal vid transporter av olika slag

— verkar för spridande av försvarsupplysning

— ger medlemmarna ökad skicklighet i bilkörning och en bättre kunskap om motorfordon

— arbetar för ökad trafiksäkerhet

— erbjuder rolig och stimulerande fritidssysselsättning.

För att få bli medlem i bilkåren måste man först och främst vara kvinna och svensk medborgare. För flickor i 17—18 årsåldern finns numera ungdomsverksamhet på ett antal platser i landet, s k ungbilkårister.

Det finns f n 124 bilkårer i landet och varje bilkår har egna stadgar och egen styrelse, som samarbetar med Riksförbundet samt med myndigheter och organisationer. Årsavgiften bestäms lokalt och rör sig omkring 25 kr/år. I den här årsavgiften ingår prenumeration på vår utmärkta tidning "Bilkåristen" och ett försäkringsskydd som gäller för all bilkårsverksamhet. I vissa sammanhang behöver man uniform, och den får man låna av försvaret. Det finns också föreningsdräkt som man kan köpa eller sy själv.

Den främsta orsaken till att man blir bilkårist tycks vara ett stort intresse för bilkörning, men alltefter som man kommer in i bilkårens arbete vaknar försvarsviljan och intresset för andra aktiviteter.

Hur får man nu sin utbildning? Ja, den allra första kursen för att få ett förarbevis, som man måste ha för att få framföra militära fordon, är grundutbildningen. Grundkurser anordnas dels centralt på läger under två veckors intensivt teori- och praktikarbete, dels regionalt på hemorten under ett visst antal veckoslut plus ett vinterskede.

Man kan välja det som passar bäst. Många kanske inte vill offra sin semester för att gå central kurs och då är det ju lämpligt med en regional sådan. Eftersom kursen omfattar mycket körning fordras att man har körkort. Utbildningen omfattar fordonsvård, motorlära, orientering, sjukvård, försvarskunskap och självskydd. Allt detta teoretiskt och praktiskt varvat. Jobbigt kan det vara, men också mycket roligt, alla är ju på samma nivå. Man träffar andra bilkårister och många vänskapsband knyts, man får vänner från hela landet. Efter genomgången grundkurs finns möjligheter att vidareutbilda sig till instruktör eller ledare.

Alla kurser är kostnadsfria och man har en hel del förmåner som t ex fria resor till och från kurs, mat och husrum, kläder och utrustning, traktamente, försäkringsskydd samt efter avslutad godkänd kurs en premie. Det finns också möjligheter att

få familjebidrag under bortovaron.

Kurserna bekostas av statsbidrag via Arbetsmarknadsstyrelsen, Socialstyrelsen och Försvarsstaben.

Arbetet inom bilkårerna bedrivs på olika sätt, beroende på kårens storlek. En större kår har ju bättre förutsättningar att medverka i olika aktiviteter och får fler att ställa upp i olika sammanhang. Därmed inte sagt att inte en liten kår kan göra en lika bra insats.

Vi ska göra en liten redogörelse av vilka olika aktiviteter vi kan sysselsätta oss med.

Då det gäller trafiksäkerhetsarbetet arbetas det intensivt. Särskilt under hösten jobbar man med informationer för exempelvis föräldrar och barn. Trafiksäkerhetsverket, TSV, och Nationalföreningen för trafiksäkerhetens främjande, NTF, har i samarbete med bilkårerna utarbetat en kurs som heter "Mamma, pappa, barn i trafiken" som har blivit populär och lärorik. Och framförallt rolig att arbeta med. Man vänder sig till lågstadieklasserna i skolorna och visar dels ett bildband och sedan har man mörkerdemonstartion och en siktsträcka. Denna kurs avser att upplysa om nödvändigheten av att bära reflexer i mörker.

Inom det humanitära området kan man exempelvis hjälpa sjuka och handikappade människor med transporter av olika slag.

Orientering är bra och nödvändigt att kunna om man skall tjänstgöra som bilförare för ibland måste man hitta på egen hand. Kurser ordnas lokalt i såväl fot- som bilorientering.

Körtekniken kan man öva upp genom att medverka i övningar av olika slag, ex.vis KFÖ. På våra kurser tränar vi oss i körning i körgård, halkkörning på isbanor m m. Vi har möjlighet att köra diverse fordonstyper som t ex terrängbil 11—13, tung lastbil, lastbil med släp, buss och terränglastbil.

En situation som vem som helst av oss kan bli ställd inför är att komma först till en olycksplats. Vet vi då vad vi kan och bör göra? Vi har möjlighet att lära oss det i våra sjukvårdskurser.

Efter utbildningen måste man teckna ett frivilligavtal för att i händelse av ofred tjänstgöra inom totalförsvaret. Kontraktet löper i 4-årspreioder och kan sägas upp. Under den här 4-årsperioden är man skyldig att genomgå ca 60 timmars repeti-

Rast någonstans i Dalskogarna vid central sommarkurs.

tionsutbildning. Vid vissa tillstånd såsom sjukdom, graviditet, spädbarnsvård, utlandsvistelse över tre månader kan man bli befriad från tjänst. Avtal kan tecknas inom Ekonomiska försvaret, Civila krigssjukvården, Försvarsmakten och den egna kåren.

Vi har här talat om utbildningsmöjligheter, olika aktiviteter och insatser av diverse slag. Förutom allt detta anordnas kåraftnar med någon underhållning eller dylikt, lotterier, kakförsäljning, bilorienteringar, friluftsaktiviteter m m. Vid dessa tillfällen har man möjlighet att träffas under gemytliga former och ha det trevligt tillsammans.

Riksmöte hålls vartannat år, nästa gång i Gävle 1981. Milomöte hålls också vartannat år, senast i Sandviken 1979.

En gång om året anordnas Vinterfälttävlan med deltagarlag från hela landet. Man tävlar i tre grenar: skidorientering, punktorientering på skidor och skriftligt prov. 1979 hölls Vinterfälttävlan i Stagården och vinnare blev ett lag från Gävleborgsdistriktet.

Bilkåren samarbetar också med Hemvärnet. Vi har bilkårister som är avtalsbundna att köra för Hemvärnet.

Vi har talat om hur utbildningen inom bilkåren tillämpas i

dag och för jämförelsens skull har vi en liten redogörelse för hur det kunde gå till att grundutbilda sig på 50-talet.

Ulla i Sandvikens bilkår berättar:

Sandvikens bilkår startades 1950 och det här hände under första åren av verksamheten.

— Vår utbildning genomfördes inom Sandvikens Jernverk. Vi fick följa med Jernverkets chaufförer i lastbilarna och på det sättet lära oss hur man hanterar en lastbil. Vi fick själva "ratta" och uppdragen var lite skiftande. Det kunde gälla att hämta gastuber från Aga eller att köra snö, som tippades i Storsjön. Konstigt, att inte hela bilarna tippade i sjön, nybörjare som vi var. Men en bilkårist klarar ju allt! Det var transporter till och från Bodås-gruvan och diverse andra körningar. Efter en viss tids körning var det dags för uppkörning och prov inför militär i Gävle. Då gällde det att visa vad vi lärt oss och det räckte tydligen mycket väl för att få ett förarbevis. Utbildningen var ju mycket verklighetstrogen.

— O —

Många episoder finns att berätta från tider som gått och som händer också i våra dagar. En del är allvarliga, andra roliga men knappast några tråkiga. Vi har valt att berätta några få, men det finns mycket, mycket mer att berätta om bara tid och plats tillät.

Ett par exempel på vad man kan få ställa upp på som bilkårist.

— Under en vecka i början av 50-talet genomfördes en blodgivarkampanj här på orten. Kampanjen propagerades i dagspressen i stora drag. Provtagninsinstrument skulle transporteras tillsammans med läkaren som utförde provtagningen, från Gävle till Sandviken. Det fanns inte sjukhus i Sandviken vid den här tiden. Transporten gick till Folkets Hus, där provtagningen skedde och det var bilkårister som ställde upp och tjänstgjorde som bilförare.

— En annan aktivitet var de klädinsamlingar som förekom två dagar i hela Sandviken. Man åkte då runt med sina egna bilar och samlade ihop kläderna för vidare transport till hjälpverksamheten.

Stina berättar om en av många övningar, som hon varit med om:

— Vi var på rep.övning i Rommehed i Dalarna. Övningen pågick en vecka, varav vi ett dygn blev förlagda i tält i skogen. Ingen var förberedd på vad som egentligen skulle hända. Flyglarm gick och efter en stund kom anfallet. Många blev "skadade" och måste föras till Rommehed i militära ambulanser, körda av bilkårister. Vid ankomsten till Rommehed möttes vi av "läkare" (bilkårister), som stod med kniven i högsta hugg, färdiga att operera. Alltsammans var mycket realistiskt och kan ju hända under ofred i verkligheten. Men eftersom det bara var en övning så blev det ju slutligen skratt av alltsammans.

Så en rolig episod:

Eva berättar:

— Vi var sju—åtta bilkårister, som skulle köra lastbilar från Gävle till Stagården för att få våra förarbevis. Eftersom jag bodde i Högbo utanför Sandviken, så ansåg jag mig kunna hitta en liten genväg som gick över skogen. Alltså, jag tog täten och försvann därmed ur mina följeslagares synfält. Det kanske ska tilläggas att vi skulle köra i kolonn, vilket ju betyder att man måste ha uppsikt bakåt och köra med högst 50 km fart. Alltnog, jag åkte ifrån de andra, emot alla regler och tänkte leta mig till Mo grindar, där vi skulle ha kaffepaus. Jag hittade inte Mo grindar utan fortsatte i ensamt majestät stora vägen mot Bollnäs. Framme i Bollnäs missade jag vägen mot Stagården och måste åka runt Bollnäs kyrka och tillbaka upp mot Stagården. Anledningen till att jag åkte runt kyrkan var, att jag inte kunde backa med den här lastbilen. Det hade vi inte fått lära oss. När jag så småningom anlände till Stagården, stod vår ledare, kapten Morén där, arg som ett bi: — Var f-n har Ni varit? Jag stammade väl fram vad jag hade haft för mig, varpå han svarade: — Det här var den vildaste kolonn jag nånsin har fört! Man kanske kan förstå hans reaktion. Men våra förarbevis fick vi. Det här hände någon gång 1955—56.

Märta Pålsson

HEMBYGDSFEST
I ALFTA

Alfta inte vilken ort som helst, sa Alfta-sonen kapten Helmer Nygren när han högtidstalade vid Hembygdsdagen i Alfta den 15 juli 1979.

Hembygdsdagen i Alfta som tidigare år haft hembygdsföreningen som arrangör hade i år breddats med deltagande av I 14 Kamratförening, hemvärnet, lottorna och Röda Korset. Allt genomfördes i nära samarbete med Alfta församling samt spelmans- och folkdanslagen.

Dagen började traditionsenligt med högmässa där hälsningstalet hölls av prosten Rune Sanderman, som talade om sambandet mellan kyrkan och försvaret. Han förklarade att ordet korum egentligen betyder "gå till korset". Han förrättade även altartjänsten. Predikan hölls av fil. mag. Gillbert Andersson. Under gudstjänsten paraderades med svenska fanan buren av Hans-Åke Träff och kamratföreningens fana buren av Britta Pålsgård. Medverkade gjorde också Alfta spelmanslag.

Kamratföreningens vice ordförande Einar Berlin hälsar välkommen vid minesstenen utanför Alfta kyrka.

Efter gudstjänsten tågade spelmanslaget och besökarna ut till minnesstenen på kyrkvallen. Sedan spelmanslaget inlett med Alfta-marschen av Tulpans Anders Olsson hälsade kamratföreningens vice ordf. Einar Berlin välkommen och uttryckte sin glädje över att denna dag kommit till utförande. Han yttrade bl a att vi nu befinner oss på en historisk plats och att det genom indelningsverkets införande blev bestämt att Alfta skulle svara för 78 soldater vid Hälsinge regemente. Han erinrade också om att den numera bortgångne kommunalman-

nen Johan Ohlsson i Viken i sina skrifter "Alfta förr och nu" bl a behandlat soldatrotarna i Alfta och deras finansiering. Och att kamrer Karl Boman, som var uddemantalsföreståndare för kassan tagit initiativet till resandet av minnesstenen på kyrkvallen. Han sa också att regementets kamratförening gladde sig åt att vara med och fira hembygdens dag i Alfta och att det i föreningens stadgar fanns angivet att föreningen skulle utgöra en föreningslänk mellan regementet och bygden.

Ordet överlämnades till kapten Martin Lundbäck, som iförd uniform m/ä gav en historisk återblick av indelningsverkets tillkomst och utveckling.

Kapten Martin Lundbäck flankerad av Britta Pålsgård med kamratföreningens fana och Hans-Åke Träff med Svenska fanan.

Han sa bl a att stenen vid kyrkan restes 1960 och att det nu förflutit nästan 20 år sedan den avtäcktes. Den vill minna om de indelta soldaterna som tjänade Alfta kompani och gjorde sin plikt för kung och fosterland. Med säkerhet har mången alftason deltagit på de platser, vilka återfinnas på regementets fana.

Tidigare befriades adelsmän från krigstjänst. Det var de fattiga som fick rycka ut i fält. Ofta anställdes klappjakt på bönder och drängar när det gällde att skriva ut soldater. När

indelningsverket kom till blev förhållandena annorlunda och hållandet av knektar i rotarna bestämdes.

Vi hade nu fått en ständigt utbildad, mobiliserbar, trupp vars organisation var lika i fred som krig. Soldaten var både småbrukare och krigsman, mobiliserad och demobiliserad och han stod på krigsfot och fredsfot samtidigt.

Detta var ett system som varade i nästan 300 år och torde har varit utan motsvarighet i världen.

Vår svenska historia berättar om vårt folkts växlande öden under gången tid och vi möter nästan alltid enbart de stora gestalterna, mera sällan skymtar namn av den enkla mannen i ledet eller den strävsamme odlaren av karg jord slutade Martin Lundbäck.

Vid minnesstenen talade också överstelöjtnant Gunnar Fredriksson och han tackade alla som på olika sätt medverkat till att denna samling kommit till stånd.

Med fanorna och spelmanslaget i täten tågade hemvärnet, lottorna och Röda Korset genom Alfta centrum.

Festligheterna fortsatte sedan vid Lökegården, där bl a fältmässig utspisning från kokvagn ägde rum under ledning av lottorna i Alfta under fanjunkare Eric Timpers överinseende.

Inne på de gamla gårdarna serverades kyrkkaffe medan folkdanslaget svarade för underhållningen i form av musik och dans.

Hembygdsföreningens ordförande Gunnar Eriksson hälsade välkommen i ett kärnfriskt anförande där han prisade det goda samarbetet mellan regementets kamratförening och bygdens deltagande organisationer och han överlämnade därpå ordet till kamratföreningens sekreterare alftasonen Helmer Nygren, som i ett varmhjärtat tal hyllade sin hembygd. Han började med att konstatera att det nu var nästan 60 år sedan han hackade slagg i ångpannan i alftasågen.

Han ansåg att Alfta inte är vilken ort som helst i kulturhistoriskt sammanhang. Långt innan de skriftliga källorna hade något att berätta om vårt lands öde bodde folk i denna del av Voxnans dalgång.

Kring sjöarna Lång- och Lillrösten har man funnit boplatser från den yngre stenåldern och det kan med fog sägas att vikingatidens handelsfärder nådde ända upp till dessa trakter. Alftas historia omfattar minst ett par tusen år och många är traditionerna och de sagomspunna bygderna i Alfta, vars hembygdsförening på ett utomordentligt sätt väl vårdat och utvecklat. Traditionen visar väl bäst genom tillkomsten av denna gård, sockendräkternas glada färger och spelmännens fantasieggande musik.

Vi får ej heller glömma de vackra folkdanserna, vilka i och för sig har ett historiskt värde.

Vi kan här se de väl bevarade husen med dess inredning från svärd till plog och till minsta husgeråd. Det är en heder för vår tids kvinnor och män, vilka genom sitt stora intresse givit liv åt bygden och dess gamla kulturliv.

Han erinrade om att denna bygd visat sig vara ett av landskapets stoltaste orter ifråga om byggenskap med kringbyggda gårdsplaner omgivna av fritt liggande byggnader såsom härbren, lador, bastun, smedjor och små vattensågar m.m. Allt vittnade om ordningssinne och duglighet. Vi kan väl inte komma ifrån att det är en kulturhistorisk uppgift för nuvarande och kommande generationer att i kraft av vår förmåga se till, bibehålla och värdesätta resultatet av våra förfäders verksamhet under årtusenden. Hembygdsgården här i Alfta utgör samlingsplatsen för denna bygds gamla och fina bygde-

kultur. Här har vi möjligheter att tänka på tider som flytt och dessutom känna hembygdsrörelsen i dag.

Outtröttligt och med aldrig sviktande energi har föremål samlats in från hela byggnader till minsta husgeråd. En rundvandring här ger oss en ganska klar bild av de materiella villkor under vilka framfarna alftabor levde och verkade.

Det finns sannerligen anledning beundra dessa kvinnor och män som förverkligat denna fina hembygdsgård. Vi bör i denna stund låta minnet flyttas något bakåt i tiden och fundera över hur de levde i helg och söken. Vi vet att kyrkobesöken var vanliga förr och det är en väsentlighet som bör bevaras från tidigare generationer. I kyrkan upplever vi något av en fläkt av historiens vingslag.

Hembygdsdräkterna utgör en slående bild från en gången tid och även då hade man kläder som motsvarade olika aktiviteter. Vi upplever just en renässans för folkmusiken från gången tid, som kanske utgjorde det enda nöjet folket hade på lediga stunder efter en både lång och arbetssam dag. Hembygdsrörelsen är en unik företeelse och den har utan tvekan räddat många fina kulturbyggnader till eftervärlden.

Helmer Nygren avslutade sitt anförande med att utbringa ett fyrfaldigt leve för hembygdsrörelsen och för den vackra alftabygden.

Hembygdsföreningens ordförande Gunnar Eriksson framförde ett varmt tack till Nygren och övriga medverkande från kamratföreningen och överlämnade den senaste Alftaboken som minne av dagen.

Under sin nyligen avslutade USA-resa fick folkdanslaget under besöket i Bishop Hill som gåva bl a en gammal psalmbok som utgavs av Erik Jansarna. Denna överlämnades nu till hembygdsföreningen av Hans Träff.

HELMER NYGREN

FRÅN KADETT TILL FÄNRIK

Författaren tillsammans med kamrater vid studiebesök vid KA på västkusten.

I de två senaste årgångarna av Bocken har jag beskrivit "min väg mot stjärnorna" i ett försök att kanske något spegla förhållandena, så som jag upplevt dem från 1956 och framåt i tiden. Jag har strävat efter att vara neutral för att skildringarna så långt som möjligt skall vara allmängiltiga och flera kunna känna igen sig och minnas. Hur jag lyckats härmed, överlåter jag åt den ärade läsaren att avgöra. Och så skall jag presentera den tredje och sista delen av min tillbakablick.

En morgon i mitten av oktober månad 1959 embarkerade jag tåget i Gävle för transport till Kungl Huvudstaden (numera Huvudkommunen) och nästan ett års vistelse på Kungl Krigs-

skolan, Karlbergs slott — Thess Vita Lustslott. Allt bagage hade sänts i förväg i en stor trälåda som stod att finna på baksidan av kadettflygeln vid ankomsten. Vid denna tid bodde alla kadetter i den s k kadettflygeln, närmast staden, medan i chefsflygeln, som namnet anger, skolchefen samt vissa lärare hade sina tjänstebostäder. I ett barackläger intill järnvägen var skolans eget övningskompani förlagt. Till detta var kommenderat befäl från olika förband i landet.

Chef för krigsskolan var överste Anders Grafström, 1. lärare major Åke Hultin samt skoladjutant kapten Hans-Olof Trång (I 14). En annan officer från vårt regemente var löjtnant Paul G Strömberg, vilken var avdelningschef. Han kom att bli min pater men mer om detta längre fram.

Från Hälsingarna var vi tre stycken aspiranter, nämligen Sture Martell, Evert Danielsson och undertecknad. Under pågående kurs begärde och fick Martell transport till Västerbottens regemente. I stället fick vi ett tillskott från Livgrenadjärerna i Örebro. Det var Karl-Evert Blom, som bytte regemente. Denne flyttade dock åter till skostaden efter några år på Kungsbäck.

Kadetterna var förlagda i enkelrum med tvättfat på rummet. Toilette-, dusch- och vårdlokaler fanns gemensamma i de olika våningarna. Det gällde att hålla snyggt och prydligt på rummen, ty dagofficeren företog dagligen visitationer av dessa. Var något, som det icke skulle vara, blev kadetten inkallad till kompanichefen (C OK = chefen för officerskursen), som var kapten Olle Fallenius, och meddelades tilldelning av prick/prickar för gjord förseelse. Det fanns nämligen ett s k pricksystem uppgjort. Detta klarade ut hur många prickar, som en elev skulle tilldelas, om han exempelvis hade en slarvigt bäddad säng, hårstrå i handfatet, droppande kran o s v. Vid tillräckligt många prickar kunde kadetten renderas sänkt uppförandebetyg för innevarande skede. Sedan gällde det att bättra sig till nästa skede för att så småningom få ett gott uppförandebetyg. Detta bestraffnings- eller snarare tillrättavisningssystem hade kanske sina fördelar men nyttjades nog stundom väl kitsligt. I värsta fall kunde en kadett få order att under fastställt antal dagar vistas i Turkiet, d v s skolans arrestlokal. Som lite plåster på såren blev dock arrestanten utnämnd till RSO — Riddare av Sesamorden.

Reveljen gick klockan 06 00 på morgonen till tonerna av en klämmig marsch, som ljöd ut genom de högtalare, som fanns på alla rum. Sedan gällde det att snabbt ta sig ur sängen, ty det var icke lämpligt att ligga och dra sig. Frukost utspisades i kadettmatsalen, som var belägen på bottenvåningen i chefsflygeln. Alla kadetter hade sina platser vid åttamannabord med en bordschef på kortändan. När alla var på plats skedde anmälan till dagofficeren av dagkadetten, varpå alla satte sig ned och måltiden tog sin början. Ingen började äta förrän alla vid samma bort fått mat. När alla ätit beordrade bordschefen "städa" och all disk samlades ner till kortändan. Om någon så önskade mer av något "livades" detta. Utmarsch ur matsalen skedde ordnat, sedan dagkadetten anmält till dagofficeren att alla utspisats.

Som regel skedde matuppställning på yttre borggården före alla måltider. Efter avlämning till dagofficeren och eventuell visitation angavs inmarschordning enligt visst tursystem. Permissionsuppställning ägde rum lördagar på samma plats. Det måste då för den civila menigheten sett lustigt ut, då hela kursen stod med uppdragna byxor för att dagofficeren skulle visitera färgen på strumporna!

Teorilektioner genomfördes på skolan. De varvades med praktiska övningar med trupp såväl på Järvafältet, i Åkersbergaterrängen eller på andra håll i landet med övningstrupp från det regemente, som vi var förlagda på. Jag var dock med om en praktisk övning mitt i Stockholm. Vi skulle på våren ha eldledningstjänst. Det gick så till, att vi satt på en bergknalle på Kungsholmen ungefär mitt emot Karlberg och "sköt" mot Pampas. Det innebar att våra eldkommandon vidarebefordrades per radio till mottagare på Pampas, som omsatte dessa genom att med soldater och knallskott markera var våra granater i verkligheten skulle ha slagit ned. Med ledning av rökpuffarna angavs så ändringskommandon och soldater skickades ut att tända knallskott på ny plats.

Truppslagsövningar bedrevs bl a på I 15 i Borås under en vecka på hösten. Det var pansarinfanteri vid denna tid, så jag fick min första kontakt med KP-bilen där. På vintern var vi tre veckor uppe i Boden på vinterövningar och var då förlagda i Klinten, ett av forten. Vi lånade övningstrupp från I 19. Jag

minns, att jag vid ett moment var plutonchef på ett skyttekompani, som hade kaptenen Nils Sköld som kompanichef. Denne skulle senare bli chef för Hälsingarna och är nu arméchef. Efter övningarna i Boden transporterades hela kursen till Vitvattnet och barackläger vid Grubbnäsudden. Mycket snö och sträng kyla, upp emot —38°, var rådande. Som upplagt för fria kriget, vilket vi också skulle genomföra. Det blev en strapatsrik övning mot vars slut flera kadetter såg syner i skogen. Bl a kommer jag ihåg en kadett från T1, som gjorde halt "för att släppa förbi de röda spårvagnarna". Han var infödd gävlebo och röda spårvagnar hade en gång rullat på Gävles gator. Efter en vecka var det skönt att ta nattåget ned till Stockholm, även om vi fick åka sittvagn hela vägen. Då kändes minsann Karlberg som det lustslott, det sägs vara!

Vi var bara på skolan en vecka. Det var dags för nästa färd i nordlig riktning. Vi skulle på vinterutbildning i fjällen, närmare bestämt Storlien. Vi åkte buss via Sundsvall med övernattning därstädes på golvet i en gymnastiksal. I Storlien bodde vi på högfjällshottellet och förde första veckan en behaglig tillvaro. Den gick ut på att göra oss vana med fjällterrängen. Bl a fick vi genomföra en lavinövning. På skidor åkte vi det s k Mattonska loppet. I slutet av veckan övernattade vi i snögrottor, som vi grävt ut i en stor hängdriva. På kvällen kom slottspastorn Hans Åkerhielm ut för att hålla korum. Utanför varje grottas ingång brann facklor, nedanför drivan hade vi byggt ett altare av snöblock, även det med facklor, himlen var stjärnklar och månen lyste — det var fantastiskt, en stämning, som jag sällan varit med om! Veckan därpå genomfördes en fjällmarsch med kursen uppdelad på olika sträckor. Vi gick i s k patergrupp.

Pater var en lärare, som hade fått sig tilldelad ett antal kadetter att vara "som en far för". På skolan samlades patergrupperna stundom till, vad jag skulle vilja kalla, uppfostrande verksamhet. Vi diskuterade kring "blå boken", vi lärde oss skriva brev, svara på inbjudningar och hur en officer över huvudtaget "skulle föra sig i och utom tjänsten". För dagens "yrkesofficer" kan detta måhända synas konstigt och kanske var det även en och annan av oss, som tyckte så. Men sammantaget var det inte så dumt att få denna grund att stå på.

Under en vecka på senvintern genomfördes fria kriget på

Södertörnslandet. Sent en måndagseftermiddag transporterades kursen iväg i bussar till övningsområdet. Övningen började med truppföringsövning i kompani, där läget under kvällen utvecklade sig så, att kompaniet splittrades och plutonerna övergick till fria kriget. Nätterna användes framförallt till förflyttning, medan vi på dagarna höll oss dolda i våra baser, rekognoscerade och gjorde överfall m.m. Näst sista dygnet höll det på att gå mig illa. Jag och några kamrater hade till uppgift att utspana verksamheten vid en fientlig flygbas (F 18). Under natten blev jag väckt för att gå på som post, somnade om men vaknade plötsligt av att jag frös. Då hade jag enbart några minuter på mig, innan jag, som avtalat var, skulle möta plutonen någon kilometer bort. Jag kom precis lagom för att alla, icke minst C OK, skulle få uppfattningen, att jag stått ett tag och väntat. Puh, det kändes skönt! För en annan kamrat vid ett annat tillfälle gick det dock inte lika väl. Han somnade på post, väcktes av C OK och fick några dagar i Turkiet "som belöning".

På våren var en intensiv studieperiod inför de olika examina, som skulle genomföras före sommaren. Vi blev även under en dag inspekterade av HM Konungen, Gustav VI Adolf, som avslutade dagen med ett tal till kadetterna i rikssalen. Vårterminen avslutades med traditionsenligt gardenparty i den vackra slottsparken. Apropå fester så kanske dessa bör få sin beskärda del i denna artikel.

Visst utbyte mellan de nordiska kadettskolorna förekom. Sålunda hade jag tur att få åka med några kamrater till Oslo för att i anslutning till den norska krigsskolans julbal vara gäster hos våra norska kolleger tillsammans med danska kadetter. Det blev några trevliga dagar i ett vinterfagert Oslo. På nyåret genomfördes så vinterbalen med bl a inbjudna militärattachéer och finska kadetter. Under våren genomfördes vikingablotet och jaktmarksexemplet. På försommaren deltog vi i det nordiska kadettmötet, som detta år var förlagt till Oslo, dit vi tog oss per buss. Så det var andra gången på kort tid, som jag, såsom kadett, var där.

Efter övningsuppehåll gick vi in på slutvarvet i utbildningen. Tyngdpunkten låg nu på sommarövningar i Varberg och i Skåne. Hela kursen försågs med motorcyklar och i lång kolonn körde vi E 4, eller riksväg 13, som den hette då, ner till Var-

Författaren flankerad av en dansk och en norsk kadett vid kadettmötet i Oslo.

berg. Det var ingen sinekur minsann. Stundom var farten nog så hög i kön och ett par vurpor inträffade. Via Jönköping och Borås kom vi framemot kvällen till Varberg och fästningen. Det kändes verligen skönt att få ställa ifrån sig motorcykeln, en konstruktion, som jag aldrig förstått tjusningen med. Övningarna i Varberg bestod till stor del av taktiska uteövningar samt fysisk träning i olika former. Dessemellan kunde vi njuta av härliga havsbad. Våra middagar intogs traditionsenligt på Societetsrestauranten.

Varbergsvistelsen varade i tre veckor. Per motorcykel styrde kursen därefter kosan till Helsingborg för fortsatta taktiska studier i västra Skåne. I Helsingborg bodde vi ganska så spartanskt. Vi var nämligen inkvarterade i Gustav Adolfsskolans gymnastiksal. Till skillnad mot i Sundsvall vill jag minnas, att vi här fick var sin säng att ligga i. Efter några dagar fortsatte vår odyssé längs kusten till Ystad och övernattning där i tält på P 7 kaserngård. Vi fortsatte till Kalmar och F 12 med ännu en övernattning. Nu hade vädret blivit odrägligt med hällande regn från och med att vi kom in i Blekinge. Regnet fortsatte även nästa dag. Det var inte särdeles njutbart att ta sig fram

på slippriga asfaltvägar i genomblöta skinnkläder, allt var blött. Men härligt var det att en fredagkväll få ställa in motorcykeln i sitt garage på Karlberg och själv få ställa sig under den livgivande varmduschens strålar.

Den 26 augusti 1960 var examensdagen inne. Traditionsenligt genomfördes examen på inre borggården under högtidliga former. Sedan susade kursen, alla snabbt upp på sina rum för att gradera om uniform och mössa. Det var en underbar känsla att få byta ut vinklarna mot en liten men dock stjärna och sätta den blå kronknappen i mössan. Vissa av oss hade ekiperat sig i Idenmarks herrekipering, som låg på Rörstrandsgatan. På kvällen examensdagen avåt kursen herrmiddag på Den Gyldene Freden. Telegram från skolchefen anlände och besvarades.

Så återstod att packa den stora lådan och låta den ta vägen åter till Kungsbäck. Väl hemma anmälde vi tre nya fänrikar oss för regementschefen, överste Henriksson, som hälsade oss välkomna och önskade oss lycka till. Något senare blev vi offentligt hälsade vid officerskårens samling i Regementsparken, där regementschefen bjöd oss "hälsa minnesstenen och regementets fana".

Det gällde att så fort som möjligt presentera sig för allt befäl på regementet. Viktigast var det med officerarna och underofficerarna. Med rullan som underlag var det bara att sätta igång och göra det "kasernvis" för enkelhetens skull. Var det någon, som vi missade, blev vi nogsamt påminda om detta.

En av de första åtgärderna, som vi nya fänrikar var tvungna att vidta, var att skaffa oss visitkort. Sedan gällde det att under de närmaste lör- och söndagarna gå på visit till kaptener och högre med början i toppen och så efter hand "trappa ned". Beroende på om officeren var gift eller ej, om vederbörande var hemma eller ej, så skulle olika antal kort lämnas respektive vara vikta i olika hörn. Vid något tillfälle kunde en av oss icke vara med. Om ingen öppnade, då vi ringde på, stoppade vi ner även hans kort i lådan.

Min första uppgift på regementet efter Karlberg blev att som instruktör biträda kapten Rune Eriksson att utbilda ett repövningsförband. Det var kaptenen i reserven Holmquists, även kallad "Jätten", kulsprutekompani. Jag, som bara sett ksp m/36 på muséet tidigare, fick en snabbkurs på Lilla fältet

av fanjunkare Hilding Lindström. Därefter var jag klar utbilda de förväntansfulla "repgubbarna". Med gemensamma ansträngningar så gick det bra. Slutövningen genomfördes i terrängen mellan Hille och Edskön. Döm om min förvåning, då jag vid marschen dit fick se kompaniets koktross — den riktigt gamla kokvagnen dragen av två hästar och med kusken sittande på s k förställare.

Efter genomförd instruktörstjänst skulle jag bli chef för en skyttepluton på 6. kompaniet, vars chef var kapten Olle Barkander. Det kändes riktigt bra att nu äntligen få en "egen" pluton och få utbilda soldater efter eget skön, i alla fall mer än vad jag som kadett förut fått göra. Livet syntes lekande lätt och framtiden verkade ljus! Hur det blev? Ja, det faller inte inom ramen för denna berättelse.

Författaren vid invigningen av minnesstenen utanför Alfta kyrka.

Som fänrikar blev vi också fullvärdiga medlemmar av officerskåren. Vi hälsades välkomna som sådana vid den traditionsenliga höstmiddagen på vår vackra mäss. I blomstersmyckat trapphus i kanslihuset och mellan paraderande soldater i m/ä infann vi oss, regementsmusiken från Falun spelade

och fröken Elsa, mässens uppskattade föreståndarinna och allt i allo, kontrollerade in i det sista att allt skulle vara, som brukligt var.

Mässliv levdes vid denna tid fortfarande, även om det självfallet icke var av samma omfattning "som på den gamla goda tiden". Vi kunde äta alla våra tre mål om dagen på mässen och det gjorde, att mässen på ett helt annat sätt, än vad som nu är fallet, var som ett andra hem, icke minst för oss ungkarlar. För kontinuiteten i matlaget till middagarna svarade kapten Fernquist med sin hund Truls. Denne, Truls alltså, och regementschefen hade en sak gemensamt, nämligen stol på mässen, ett sakernas tillstånd, som dock upphörde, då överste Henriksson tyckte att chefsstolen började bli väl smutsig. På onsdagarna brukade vi äta middag under något värdigare former kl 1800. Då hann matlaget åka hem och byta. Även andra kamrater brukade ställa upp och det blev glada och trevliga tillställningar, som ibland slutade med en pytt m.m nere på någon av stadens restauranter. Middagen åts ofta under förutsättning och läge. Det innebar, att äldste närvarande officer, ofta kaptenen Oscar Sundberg klarade ut premisserna för att någon av de yngre sedan skulle få tacka för maten, ett sätt att uppfostra yngre kamrater.

En fänrik fick inte vara "Du och tjenis" med officerarna. Härvidlag rådde klara regler. Normalt var alla subalterner "Du" med varandra. Kaptener och högre lade bort titlarna med fänriken. Det innebar, att denne alltfort titulerade sin äldre kollega men att denne kunde säga "Du". Efter ett antal år kunde fänriken, som då blivit löjtnant, få använda den äldre kamratens förnamn vid tilltal.

Det fanns också regler, som styrde samvaron på mässen, ibland regler, som inte var skrivna men ändå angav sättet och tonen. I dag råder andra förhållanden, måhända på både gott och ont. Men när vi äldre stundom förvånar oss över "hur ungdomarna rasar ut och beter sig", så är det förvisso vårt eget fel, att vi inte sett till, att det bästa av arvet lämnats över för bruk in i framtiden.

För tjugo, tjugofem år sedan fanns ingenting som ständig nattpermission, kompensatonstänkande, massjukskrivningar och demonstrationer, som kunde inverka menligt på den militära utbildningen. Allt tal om att närma den militära världen

till den civila, ja, att vi militärer kanske skulle bli mer civila än civilisterna, något sådant var icke att tänka på. Det militära fredssamhällets mål är unikt. Det går ut på att skapa i strid fungerande förband. Då måste också accepteras, att vägen dit är unik. De, som tjänstgör i försvarsmakten, och kanske främst då de värnpliktiga, får icke lockas att tro, att det militära inte är märkvärdigt eller annorlunda, exempelvis genom s k "mjukstart" vid inryckningen. Det militära är annorlunda och måste så vara! Det är inte enbart skillnaden mellan civilt samhälle och militärt samhälle, som skall minimeras. Det svåra men riktiga måste vara att göra skillnaden mellan de militära krigsförhållandena och de militära fredsförhållandena, så små som möjligt. Och där måste krigsförhållandena styra! Detta förhindrar icke påverkan från det civila samhället på den militära delen, tvärtom, men den måste vara balanserad och kanske rentav ömsesidig. Så är ej fallet i dag.

Jag har nu i tre årgångar av Bocken sökt ge en skildring av en militär period och en militär miljö, som jag själv upplevt i slutet av 50-talet och början av 60-talet. Jag har enbart haft mitt minne att lita till och är fullt medveten om dettas ofullkomlighet. Jag har ej medvetet talat osanning. Men för den, som blickar tillbaka, kan en fantasi också bli en verklighet. Och så slutligen hänvisar jag till Frithiof Nilsson-Piraten, som försvarar sig med att "litet ljuga pryder talet".

Knut Björkenstam

FÖRENINGEN GAMLA HÄLSINGEUNDEROFFICERARE

Ett Sällskap av gamla, ärriga Hälsingeunderofficerare? Ja, visst finns det en sådan sammanslutning. När underofficerarna upphöjdes till kompaniofficerare och underbefälet övertog underofficersgraderna kom "de gamle" liksom bort ur bilden. Hade de gamla underofficerarna spolats?

En ingalunda obekant herre, Per Helmer Nygren trodde att pensionärerna hade ett visst intresse att träffa varandra och språkas vid. Och visst fanns det intresse. Året var 1969. Ur G:D 26/4 1969 saxar vi att en ny underofficersförening "Gamla Hälsingeunderofficerare" bildats. Helmer Nygren valdes till ålderman, Rickard Sjöström skulle omhänderha kassan, Harry Dahlgren — den oomtvistlige — ansågs bäst att "cermoniera" och Harald Fahlgren skulle förmäla till eftervärlden.

Efter att ha fungerat som ålderman och sekreterare i Sällskapet ansåg sig Per Helmer i behov av att avlasta sin arbetsbörda. Andra uppgifter pockade på hans uppmärksamhet! I f d vol 11/1 Martin Lundbäck (1935) trodde han sig kunna få lite hjälp. Rickard Sjöströms räkenskaper övertogs av B-G Olsson.

Ett jubileum förestog! Sällskapets tioåriga tillvaro. Fredagen den 27/4 1979 kunde jubileet avhållas på Kompoffmässen, I 14. Visst kändes det varmt om hjärtat att höra överste Gåsstes tal om Den Svenske Underofficerens stabilitet inom försvarsmakten och Kårens starka tjänsteduglighet. Och visst torde plikttroheten vara svår att förbigås.

Alla har vi oss bekant att befälskåren genomgår en omdaningsperiod. Pensionärerna är en klick som mer eller mindre glöms bort. Därför, och just därför tycket vi att det finns skäl att minnas om tider som varit. Att stanna upp och tänka efterföre.

I vårt medlmesregister återfinner vi nu fyrtio (40) pensionerade (från I 14 avgångna) underofficerare, som träffas och språkas vid om "Kungens ärter" och det som varit. En vår- och en höstträff är mottot. Till vår glädje har vi också åtta flickor (änkor) till framlidna kamrater. Vi trivs tillsammans och dryftar det som varit.

Du, äkta Hälsingeunderofficier, som nås på detta sätt, hör av dig. Det finns plats för dig. Du skall veta att både Malmö, Linköping, Uppsala, Stockholm, Nottebäck (Småland) och Ockelbo återfinns i vår medlemskader.

Vi har för avsikt att träffas på TEXTILGÅRDEN i Gävle den 25 april (fredag).

Några telefonnummer: 026/12 58 78 (Helmer), 026/11 36 79 (Martin), 026/18 20 08 (Bengt Göran).

Martin Lundbäck

För Tjugofem Kronor

blir Du medlem i Kamratföreningen och erhåller dessutom "Bocken" gratis.

Sätt in 25:— på postgiro 13 73 32-3 Kamratföreningen, I 14, Gävle.

HOS KAMRATERNA I 14 STOCKHOLM

Ledningens årsberättelse brukar vartannat år lämnas på vers, vartannat på prosa. I år är den prosaisk.

TRÄFFARNA

Ledningen har kunnat genomföra höstträffen 1978 och vårträffen 1979 med ett glädjande stort antal deltagare vilket visar att intresset för I 14 S förblivit oförminskat.

Under årens lopp har många olika lokaler använts till träffarna och en mängd studiebesök och andra programinslag har prövats. Ledningen har funnit att stabiliteten i verksamheten blivit bättre sedan man valt att alltid samlas i Grå Husets mäss och följa viss rutin.

Höstträffen 1978–10–19

Vi hade glädjen att denna gång — liksom flera gånger tidigare — återse Jan Smedler som under sin chefstid vid regementet tog initiativet till bildandet av I 14 S för snart 10 år sedan. Som representanter för Moderföreningen såg vi Paul Strömberg och Östen Andersson. Vi hade vidare nöjet att träffa fyra elever från MHS — kaptenerna Froste, Rooth, Svärdenholt och Östberg.

Valen resulterade — icke helt oväntat — i omval på ett år av Torsten Wiklund som klubbförare samt på två år av ledamöterna Gillis Claus (vice klubbförare), Tage Lundberg (lösörebevarare) och Olle Törnbom (festarrangör).

Vid kaffet berättade Paul Strömberg lätt och trevligt om livet på regementet med tonvikt på den nya utbildningesrytm, som förvisso inte har många likheter med den vi äldre har något minne av.

Som vanligt var det lotteri med vinster åt alla och kollekt med bidrag från alla.

Vårträffen 1979–05–16

Vid denna träff hade vi glädjen att åter en gång få besök av regementschefen Carl-Henrik Gåsste och många av de kamrater som aldrig har förhinder när Ledningen kallar till träff.

Redan vid måltidskalasets avslutning berättade Carl-Henrik Gåsste kort, koncist och intressant om läget på regementet. Han uttryckte också sin glädje över att I 14 S lever och lever riktigt.

Vid kaffet med tillbehör var det dags för den av Den Hemlige kallade föredragshållaren David Davidsson från ÖEF dvs Överstyrelsen för Ekonomiskt Försvar att berätta om oljesituationen i allmänhet och läget i landet i synnerhet — en högaktuell och intressant och av alla uppskattad orientering.

LEDNINGENS ARBETE

Genomförandet av träffarna utgör endast en ringa del av Ledningens arbete. Kamraterna som vår och höst samlas till glada och till synes lätt arrangerade träffar kan knappast föreställa sig vad man egentligen ger sig in på om man accepterar att bli invald i Ledningen.

Vid höstträffen förrättas s k val enligt reglementet. Inför förestående val anser sig Ledningen böra ge en bild av arbetets omfattning.

För att förhöja hälsingekamraternas trevnad vid träffarna har Ledningen lyckats ordna så att mässföreståndarinnan Elsa Lindman och hennes medhjälpare är hälsingeflickor — från Vallbo kapell bl a.

I samma anda har Lösörebevararen Tage, som förekommer vid Vägverket, efter samråd med facket och enligt MBL, lyckats ordna så att endast hälsingeflickor — bl a från Los — tar emot telefonanmälan till träffarna vid Verkets växel.

För att medhinna ledningsarbetet har flertalet av Ledningens ledamöter sett sig tvugna att sluta sitt ordinarie arbete — i tur och ordning klubbföraren Torsten, vice klubbföraren Gillis, myntsamlaren Hugo och skrivaren Ivar.

Lösörebevararen Tage liksom Olle torde alltjämt försöka hålla igång sitt vanliga arbete. Hur Den Hemlige har det ordnat i detta avseende vet vi av naturliga skäl inte.

Klubbföraren har — för att insupa så mycket som möjligt i kamratföreningsverksamheten — varit ledamot i DSMKS dvs De Svenska Militära Kamratföreningarnas Samarbetskom-

mitt och har i år haft tillfälle att studera dessa förhållanden även i Danmark, Finland och Norge.

Festarrangören Olle har under året bedrivit betydelsefull källforskning beträffande kamratföreningsrörelsens historiska bakgrund och har representerat Moderföreningen och bevakning av dess bidrag till I 14 S. Det var omöjligt att då bibehålla bokförlagstjänsten i Stockholm, vilket försvårat anskaffning av lotterivinter utan att det märks.

Vice klubbföraren Gillis som har djupa rötter i sjöfarten, har — mot bakgrund av Ledningens önskemål att träffas ombord något fartyg — självfallet fått uppdraget att genom bl a provturer m m göra en utvärdering av tänkbara sjögående enheter.

Skrivaren Ivar har inte ansett sig ha tid med Försvarets personalvård sedan sekreteraren Birgitta Nilsson, som var verkställande expeditör för I 14 S, slutat sin tjänst vid personalvården. Ivar har därefter kunnat ägna hela sin tid åt kamratföreningen, i frankeringsarbetet därvid biträdd av sin hustru Barbro.

För lösörebevararen Tage har året av naturliga skäl varit något av ett sabbatsår — även om han som vanligt skött daglig tillsyn av grammofonskivan med regementets marsch och genomfört föreskrivna provspelningar av densamma.

Vad slutligen Den Hemlige Gösta haft för sig kan naturligtvis inte här anges.

LEDNINGENS SAMMANKOMSTER

Ledningen har under året hållit erforderliga sammankomster för att förbreda kamratföreningens träffar. Bland annat måste ju dag bestämmas och pris fastställas — detta med beaktande av dag som redan inbokats och pris som avtalats.

Icke utan besvär kan den geografiskt utspridda Ledningen träffas. Och nästan alltid inträffar något oförutsett — det må vara ombord på mörklagda fyrskepp med ishala däck eller i öde torpstugor.

Till Ledningens höstsammankomst 1978 hade lösörebevararen Tage inbjudit ledamöterna till sin stuga vid Brevik på Rådmansölandet, varvid han vidtagit utomordentliga ansträngningar för att på ett värdigt sätt kunna genomföra besöket.

Med sina bara händer hade han just färdigställt en charmant byggnad i två etager bl a inrymmande en välförsedd bar och en rad andra trivsamma och väsentliga utrymmen. För att un-

derlätta ledningskamraterna färd hade han dessutom — med de resurser han förfogar över — färdigställt en fyrfilig asfalterad väg enkom för detta ända mål. Vägen har sedan visat sig vara ett lyckokast, då den gått att förlänga till Kapellskär till gagn för turismen på Åland och i Finland. Huruvida den taxi som småning körde huvuddelen av ledningen till buss-stationen i Norrtälje nyttjade denna fina väg eller mer officiella leder kunde man i mörkret inte avgöra.

Till Ledningens vårsammankomst hade Hugo lyckats skaffa lokal i Bonnierhuset vid Sveavägen. Detta lät ju bra — även om det i praktiken var en vindskupa som nåddes över mörklagd bakgråd.

Ur Skrivarens originalanteckningar citeras följande:

Starten:

"Kl 1800 denna dag hade samtliga bröder samlats utanför entrén som var föremål för omsorgsfull bevakning av personal och tekniska anordningar. En vändskiva i en passage föranledde en del av kommentarer bl a följderna för den personal som här passerade när vändskivan var i full rotation. I den dunkla varuhissen rådde viss oklarhet om var avstigningen skulle äga rum, men målet nåddes i rätt etage, där kapprum med angränsande aktiviteter utnyttjades för kläder och andra behov."

Från samvaron:

"Med hänsyn till den speciella helgd som rådande bestämmelser åsatt lokalen förtärdes destillerade drycker för ovanlighetens skull sålunda: "Slå i — drick ur" i viskande talkör, "Måsen" med en och annan hörbar ton samt "Min lilla lön" med nästan hörbara sångliga röster, den sistnämnda på signalistpråket med hörbarhet fyra".

Och avslutningen:

"Hissåkning skedde till förut kända dörrar, som nu skulle fungera som utsläpp. Dold för insyn plockade Hugo fram en liten remsa varefter han på befintlig sifferpanel tryckte in ett antal knappar, dock utan reaktion från närmaste dörr. Ytterligare tvenne försök gav samma negativa resultat. Övriga i gruppen på respektfullt avstånd erinrade oss beredskapstidens mödor då det gällde att minnas koder, lösenord m m. Den invigde började nu förså att något väsentligt var galet och ägnade sitt intresse åt en annan dörr, som efter tre signalförsök lät sig bevekas och återgav oss friheten".

SLUTORD

I 14 S lever. I 14 S behövs och skall leva.

Nio verksamhetsår har genomförts och det tionde — jubileumsåret — begynner.

Trots våra begränsade ekonomiska resurser har vi lyckats subventionera så att kostnaderna för att delta i träffarna inte varit avskräckande höga.

I 14 S har ingen fast organisation, ingen medlemsavgift och inga egna medlemmar. Den sammanhållande kraften är uteslutande intresset och känslan för Kungl Hälsinge regemente.

Vi tror att detta är nog för att I 14 S skall bestå och utvecklas.

Ledningen

KAMRATFÖRENINGENS STOCKHOLMSAVDELNING (I 14 S)

firar sitt 10-årsjubileum torsdagen den 16 oktober 1980 i Militärstabsbyggnadens mäss med middag och dans. Alla kamratföreningens medlemmar hälsas välkomna med damer.
För närmare upplysningar kontakta Ivar Hillström på telefon 08/771 03 29.

I 14 S GRANSKNINGSBERÄTTELSE

Jag utsågs att även i år revidera
Föreningens räkenskaper med mera,
och detta är inte så lätt som Ni tror
så utspridd som Ledningen numera bor.

Man måste till Gävle för böcker och kassa
nå'n gång när det råkar att Myntsamlarn passa!
Och postgirosaldo och bankobesked
och revisorlunch skall man då hinna med!

Långt borta i Solna man lösöret finner
ifall man har tur innan Tage försvinner.
För övriga handlingar — främst protokoll —
man måste till Trångsund — åt helt annat håll!

Trots allt! — Revision har jag lyckats förrätt!
Om den har jag märkliga ting att berätt!:
Ett *avsevärt medelstillskott* har man fått
men *ej några kostnader* året som gått!

Det gynnsamma läget kan endast förklaras
av Ledningens grundsyn att *pengar bör sparas!*
Och detta man ordnat galant på så sätt
att ingen för *uttag* haft teckningsrätt!

Föreninges *skulder* då givetvis stigit!
Av taktiska skäl har man detta förtigit!
När dessa betalats finns inte tu tal
om att årets balansräkning blir rätt normal!

Föreningens lösöre jag inventerat!
Ej utan förvåning jag därvid noterat
att skivan är inlagd i säkert förvar,
att rätt många nålar och märken finns kvar!

Min granskning har ej givit anledning till
något anmärkningsvärt! — Och därför jag vill
full och med tacksamhet föreslå
att Ledningen ansvarsfrihet bör få!

N N
Av Ledningen usedd granskningsman

ETT SOLVARV

i kronans kläder

1979

JANUARI

AVSLUTNING

Efter åtta månaders befälsutbildning har Gruppchefsskola 2 haft examen. Tretton nya befäl tillföres utbildningsorganisationen. Dessa är Mikael Mineur, Per Öhammar, Anders Grip, Håkan Jaldén, Ulf Lindberg, Mikael Hedström, Lars Jansson, Magnus Josefsson, Roger Bergström, Jan Lennartsson, Nils-Olof Ruthström, Richard Daxner och Anders Hällgren.

SAMVERKAN

Kurs i personalsamverkan har genomförts på Stagården under tre dagar. 24 kursdeltagare ur samtliga avdelningar och sektioner vid regementet samt ur frivilliga försvarsorganisationerna deltog. Syftet med kursen har varit att öka förmågan att samarbeta och att förstå andras arbetsuppgifter.

MOTORTJÄNST 1

Kn K Lundström beordras till kurs för instruktör på terrängbil 20 vid Volvo i Göteborg.

RESERVARE

Följande elever kommenderas till ROK 2 vid InfKAS, delad utbildningsgång, VO/lt Jakobsson skyttelinjen, VO/fk Källqvist, Mårtensson och Odengran på granatkastarlinjen under tiden 1979-01-08—04-20.

FÄLTARBETEN

RO/kn Enlund genomför fältarbetskurs Ing-06 vid Fältarbetsskolan Ing 3 01-16-—02-02.

MARMABLOCK 2

Serien av Marmablock har blivit välkänd för regementets värnpliktiga under senare år. I slutet av januari genomföres Marmablock 2 som avser plutonens strid. Tidigare block har lagt en god grund för detta med övningar avseende den enskilde soldatens och gruppens strid. Nu samövas plutonen till en enhet som genomför anfall och eldöverfall som stridsskjutningar.

PERSONALVÅRD

Arbetsförmedlingen i Gävle har haft en 30 min lång information med varje kompani. Där har de värnpliktiga fått reda på vilka möjligheter och resurser AF har för att hjälpa till att ordna jobb efter MUCK. Genomgångarna har sedan följts upp med en mer personlig rådgivning till de som anmält intresse.

BIBLIOTEKARIE

Fj K Lönnberg har förordats som förbandsbibliotekarie fr o m 01-01.

SJUKVÅRDSTJÄNST

Översköterskorna Lillemor Sundell och Ann-Sofie Ringqvist deltar i konferens med förbandssjuksköterskor i Uppsala 01-11—12.

MOTORTJÄNST 2

Kn I Olsson, fj Söderlund, serg Boström, serg Linderdahl, serg Sevaldsen, fj Lönn, öfu Dahlgren och ate Nordqvist kommenderas att deltaga i utbildning för att erhålla körkort med kompetens + BC + E.

FEBRUARI

KUNGSFORS

7. kompaniet lastar och gör sig klara för avfärd mot KUNGSFORS.

I vecka 7 packade och lastade bataljonen alla fordon för att marchera till KUNGSFORS för de traditionella övningarna. I år transporterades de värnpliktiga på lastbilar till övningsområdet. De första dagarna användes till kompanivisa övningar i vintertjänst. Övningarna pågick även över helgen för att få en längre sammanhängande övning på 7 dygn. På måndagen började bataljonsövning 1 som omfattade marsch och transport, förläggning samt kompanivisa stridsövningar inom bataljons ram.

REGOFFASP

VO/fk Ringård, Sandström och Nyström beordras till regementsofficerkurs vid Krigsskolan Karlberg 03-16.

VÄRNPLIKTSVAL

02-08 genomförde de värnpliktiga val till värnpliktsriksdagen. Följande blev valda att representera regementet Hedin, Spångberg 2. komp, Sangfeldt 8. komp och Hellström 12. komp. Riksdagen sker i år i Örebro den 12 till 16 mars.

KURSER

— serg Boström beordras 02-07—04-06 till motorkurs vid Motorskolan i Strängnäs,

— kn Lundström beordras 02-26—27 till kurs förinstruktörer på terrängbil 20 vid Volvo i Göteborg.

UTNÄMNINGAR

Öfu Lindqvist C G och Bohlin L E P har fr o m 02-01 utnämnts till sergeanter vid regementet.

12. kompaniets kockar klara för utspisning!

VANDRINGSPRIS

Tävlingen om regementschefens vandringspris i vinterfälttävlan genomfördes 02-09. Tävlingen började med att alla skall skjuta med ak 4 mot prec tavla. Tidstillägg räknas ut med hjälp av skjutresultatet och startlistan för eftermiddagens skidlöpning 15 km är klar.

Under skidlöpningen medföres kpist och ca 2 km före mål skall 4 tallrikar skjutas ner. Max 7 skott disponeras. För varje bommad tallrik får de tävlande åka en straffrunda på ca 300 m. Först i mål är segraren och i år vann kapten Hilding Lindström.

FILMNYTT

— anfall i mörker, visar verkskmheten vid pluton, då anfall med hjälp av stridsfältsbelysning genomföres,

— fjärrstyrd målmtrl, visar vilka olika typer av mål som finns och hur övningar kan arrangeras,

— hjultraktorkörning, är avsedd i första hand för blivande hjultraktorförare. Terrängkörning, har instruerande/informerande karaktär,

— mc-vinter, har instruerande karaktär och visar körteknik med motorcykel i snö och is.

MARS

FÖRSVAR

Trosskompaniet har genomfört en stridsvecka på skjutfältet. Kompaniets personal övar mest underhållstjänsten i olika former. Här övar kn Lundström några ur komp i försvar av trossnäste.

PÅ REGEMENTSORDER

— övlt Falkenström, Persson och Björk beordras 03-12—16 till kurs i organisationsutveckling vid Gällöfsta kurscentrum,

— RO/kn Andersson beordras 03-18—24 till kurs i pansarbekämpning. Kursen genomföres vid FBU-gården i Ånn,

— kaskr Laessker deltar 03-05—16 i utbildning av kanslipersonal till kryptörer vid TSS i Uppsala.

KASSATJÄNST

Kn Frisk, ass Herre och kaskr Janstål deltar 03-20—22 i utbildning i nytt löneräkningssystem (F/SLÖR) vid Militärhögskolan i Stockholm.

ARBETSTID

Kn Frisk och Andersson beordras 03-07—08 delta i utbildning i nya rutiner för planering och redovisning av arbetstid vid Milostab Ö i Strängnäs.

SAMVERKAN

Enpluton med infanterikanonvagn 91 ur pansartrupperna har samövats med soldaterna från I 14. Övningarna omfattade bl a anfall med understöd av IKV 91. På bilden har skytteplutonen just lämnat ett anfallsmål för att snarast ta nästa. IKV står eldberedda i stridsställningarna.

UNDERSTÖD

Varje skyttekompani har under en vecka varit i Marma för att genomföra stridsskjutningar i pluton. MARMABLOCK 2 omfattade skytteplutons anfall och eldvöerfall. Här har en granatgevärsgrupp gått i ställning för att understödja plutonens fortsatta anfall.

APRIL

UTNÄMNINGAR

Överstelöjtnant Paul G Strömberg har fr o m 04-01 utnämnts till överste vid regementet. Överste Strömberg är ublbildningschef och ställföreträdande chef för regementet.

Överstelöjtnant Sten Wiberg har fr o m 04-01 utnämnts till överste. Överste Wiberg har tjänstgjort som bataljonschef vid regementet och kommer nu att vara chef för arméstabens FN-avdelning.

VÅRFLOD

När våren kommer efter en snörik vinter blir det översvämningar. Här håller fj Olshage på och rensar Kungsbäcksvägen utanför A-kasern.

FN-TJÄNST

Kn Ahlström och Hjelm beordras som elever till militär FN-kurs (UNSOMOC) för stabspersonal och observatörer 04-17—05-11.

BATALJONSCHEF

Överstelöjtnant Lennart Frick har fr o m 04-01 utnämnts till bataljonschef vid regementet. Övlt Frick har tills nu tjänstgjort vid arméstaben i Stockholm.

KURS

RO/kn Tingelöf beordras 04-08—20 till kurs i underhållstjänst. Kursen genomföres vid FBU-gården i Ånn.

SOLDATPROV

Soldatprov 78 införes från och med utbildningsåret 1978/79. Provet är obligatoriskt för värnpliktiga under grundutbildning samt för all aktiv och civilmilitär personal t o m 47 års ålder. Provet genomföres som fotmarsch 30 km under linjeorientering med en stridsskjutning som avslutning.

En grupp passerar Alborga med god fart

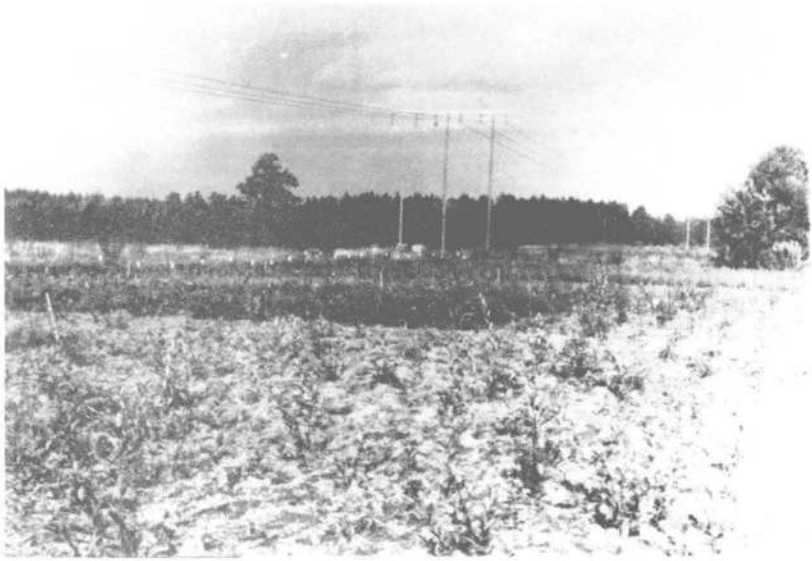

Kn Munther visiterar en grupp före skjutning.

MAJ

ENERGISKOG

Ute på västra delen av stora Fältet har Lantbruksuniversitetet i Uppsala genomfört ett försök att odla energiskog. Man odlade salik, en storts sälgbuske. Försöket har inte slagit väl ut p g a att djuren, främst älg och rådjur, hittat en ny betesplats och mer eller mindre betat rent. Försöken skall fortsätta i Sandvikentrakten.

PÅ REGEMENTSORDER

— armverkmästare Johansson beordras 05-15—17 till kurs i fordonselektronik på terrängbil 3/4 vid ATS/S i Stockholm,

— fj Söderlund beordras 05-02—06-12 till instruktörskurs i motortjänst vid Motorskolan i Strängnäs,

— fj Eriksson B V beordras som elev vid ammunitionsröjningskurs 05-07—18 vid FörvS i Stockholm.

UTNÄMNINGAR

Följande har fr o m 05-01 utnämnts till sergeanter vid regementet: Danielsson A S, Bender A, Dahlgren H M, Blom L-O, Lindenmo I, Glaas P O, Österholm B C, Hellström U, Bäremo L G och Persson E W.

RESERVOFFICERSUTBILDNING

— VO/fk Bengtsson beordras som elev till ROK 2 vid KavKAS i Umeå 05-28—08-17,

— VO/fk Elmgren sklinjen, Carlsson pvlinjen, Hansson och Svegren uhlinjen, beordras som elever till ROK 2 vid InfSS 05-28—08-18,

— VO/fk Halling stabslinjen, Anderman, Parling och Björk sklinjen samt Asklöf grklinjen beordras som elever till ROK I vid InfKAS i Halmstad 05-28—08-18.

BESÖK

Riksdagsman Eric Krönmark har under en dag besökt regementet. Krönmark fick efter en föredragning hos regementschefen följa övningarna och utbildningen vid GU-bataljonen.

UTRYCKNING

Efter väl genomförd grundutbildning samlades årets åldersklass i Exhuset för regementschefens slutgenomgång. Detta skedde dagen före utryckningen. Vid genomgången summerade överste Gåsste det gångna utbildningsåret i positiva omdömen. Därefter belönades resp kompanis Bäste Soldat. Dessa var för Livkomp Tony Larsson Norrsundet, 2. komp Anders Henningsson, Hofors, 4. komp Jan Mårtensson, Surahammar, 5. komp Mikael Perälä, Uppsala, 7. komp Torsten Andersson, Uppsala, 8. komp Per Åkesson, Edsbyn, 9. komp Håkan Jansson, Uppsala och 12. komp Dan Redlund, Sala.

På kvällen genomförde de vpl sedan en utryckningsfest i fritidsutskottets regi i Exhuset.

I väntan utanför CÖF för inlämning av all utrustning, vårdad och kontrollerad.

FÖRMÅNER

Fr o m årets åldersklass så har regeringen bestämt att utryckningsbidraget skall höjas med 500 kronor till 1500 kronor att utbetalas i samband med utryckningen.

TJUVGÖMMA

På en fritidsgård utanför Gävle hittade ett par polismän av en tillfällighet stöldgods från I 14. Det var vindrockar, skjortor och marschskor som låg gömda på vinden.

Stöldgodset kommer från ett mobförråd som tidigare under våren haft påhälsning av tjuvar.

FÖRSLAGSÄRENDEN

Vpl pv-ass Anders Frisk har erhållit 300 kronor i ersättning för en blankett för fritidsundervisning.

BELÖNING

Vpl Gunnar Eklund 7. komp har erhållit 140 kronor för förslag om fasta målhållare.

TJÄNSTGÖRING

Kn Lundström tjänstgör vid Stockholms stabskompani på K I under tiden 05-30—06-29.

JUNI

INRYCKNING

Första veckan i juni ryckte ett 60-tal plutonsbefälselever in till 2. komp samt ett 60-tal handräckningsvärnpliktiga in till 4. komp. På inryckningsdagen skall varje man hämta ut ca 200 "prylar" från förrådet. För att vara på den säkra sidan att all mtrl kommit med inventeras den 35 kg tunga säcken omedelbart utanför förrådet.

LÄGERKURS

Gävleborgsförbundet av Svenska Blå Stjärnan genomför en lägerkurs för 25 deltagare 05-24—26 vid regementet. Utbildningen omfattar allmän militär utbildning och leds av kn Sjödin.

KURSER

— mj Eriksson K-E och Wallin beordras till seminarium i ekonomi 05-07—11 vid Åkerby kursgård,

— serg Dahlgren beordras till kurs i drivmedelstjänst vid TI 06-06—15,

— serg Danielsson och Österholm beordras till grundkurs i fysisk träning vid GIS i Stockholm 05-28—06-15.

NAMNÄNDRING

Fj Mickelsson H har antagit namnet Fenlert.

UTNÄMNINGAR

Resoffasp Källqvist I B A, Mårtensson M L, och Odengran P E har utnämnts till löjtnanter i regementets reserv.

TJÄNSTGÖRING

— mj Winberg tjänstgör vid arméns Gymnastik och Idrottsskola i Stockholm 1979-06-19—1984-09-30,

— kn Östling tjänstgör som lärare vid InfKAS i Halmstad 1980-06-16—1983-04-30,

— kn Halvarsson tjänstgör vid SkyddS 1980-05-31—1983-06-30.

STUDIEDAGAR

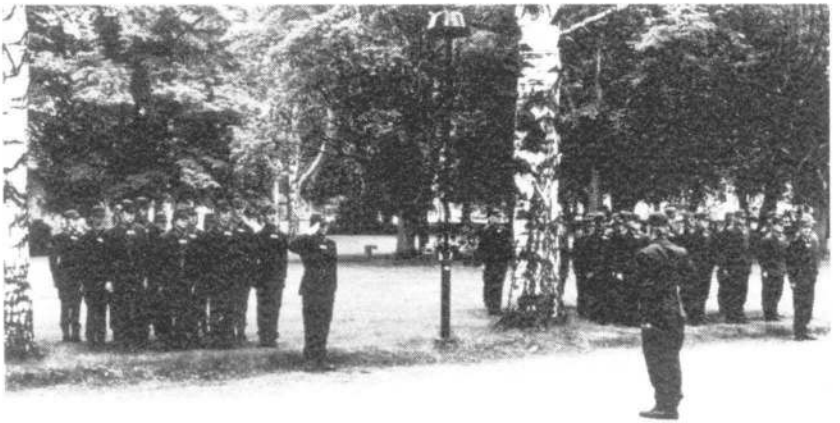
Ösköt L Sundell och M Johansson deltar i studiedagar för försvarets sjuksköterskor i Linköping under tre dagar.

KRIGSMANS ERINRAN

Regementschefen visiterar nyinryckta värnpliktiga på 4. komp.

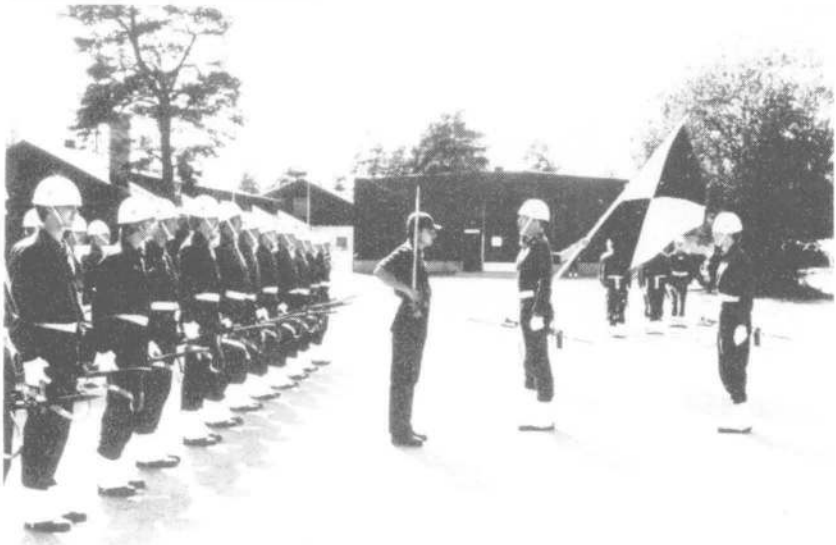
PBS-eleverna har nu 12 till 15 månaders utbildning framför sig. De skall efter denna tid kunna krigsplaceras som chefer för antingen en tropp på ca 20 man eller på en pluton om drygt 30 man i krigsorganisationen.

Nyinryckta plutonsbefälselever på 2. kompaniet lämnas av till kompanichefen.

JULI

HÖGVAKT FÖRÖVNING...

"Post nr 1 gevärspost, jag har bevakat. . ." PBS-elever ur 2. komp förövar vaktavlösning på stallplan.

VÄLKOMMEN

— kn Bolme R T har utnämnts till kapten vid regementet. Bolme har tidigare tjänstgjort vid pansartrupperna,

— aing Löwenstein S har placerats vid regementet som chef för Tekniska detaljen. Löwenstein har tidigare tjänstgjort vid I 1 vid Kungsängen.

— driftingenjör Nilsson B har förordnats som maskinchef vid regementet.

ASPIRANTER 2

Serg Hellström och öfu Stenberg har antagits som regementsofficersaspiranter vid regementet.

UTMÄRKELSE 1

Fj Ersholt G har tilldelats utmärkelsen "För nit och redlighet i rikts tjänst".

ASPIRANTER 1

Serg Bech-Nielsen, Danielsson, Bender, Glaas, Österholm och Ekström har antagits som kompaniofficersaspiranter vid regementet.

UTMÄRKELSE 2

Kn Sjödin I har tilldelats Svenska Blå Stjärnans förtjänstmedalj i silver.

KURS

RO/kn Hedblom är elev i kurs avseende utbildningsmetodik i Falsterbo 07-01—07.

VÄRNINSTRUKTÖRER

Fk Belin och öfu Stenberg beordras till kurs för värninstruktörer vid P10/Fo 43 under tiden 06-05—15.

...GENOMFÖRANDE

Högvakten har med regementets fana i täten marscherat in på yttre borggården på Kungl Slottet för att genomföra vaktavlösningen.

Avlösningsförarna har marscherat ut med sina poster för att verkställa avlösning av den avgående vaktens poster.

AUGUSTI

ÖVERSVÄMNING

Kraftiga skyfall med regn har medfört att Kungsbäcken svämmat över. Stora delar av Stora Fältet svämmade över. Broarna över bäcken stod under vatten och terränglöpningsbanan under E 4 var oframkomlig.

FN-TJÄNST

— Mj Wallin genomför rekognoceringsresa till Cypern samt utbildningsplanläggning 09-06—21 vid I 4 i Linköping,

— Kn Hjelm skall under tiden 1979-09-22—1980-09-29 tjänstgöra som observatör i Mellersta Östern.

PÅ REGEMENTSORDER

— serg Dahlgren beordras till kurs i ammunitionstjänst vid T 2 08-14—23,

— konsulent E Wennergrund deltar i allmän grundkurs i personalvårdstjänst för kontulenter vid Gällöfsta kurscentrum,

— RO/kn Hedman har genomfört kurs i transportledningstjänst 06-24—30,

— fj Lindberg deltar i kurs nr 2 i militär idrott, motorsport, vid T 2 08-20—24.

ENERGISPARKAMPANJ

För att minska förbrukningen av eldningsolja har temperaturen sänkts till +5 grader i ett flertal förråd och byggnader. Även i Marma har åtgärder vidtagits för att spara energi. Elkraft skall också sparas genom att temperaturen sänks i eluppvärmda byggnader och utbildningsanordningar.

STUDIEBESÖK

Ekonomipersonalen i militärrestaurangen har deltagit i ett studiebesök vid KF:s provkök samt Gustavsbergs porslinsfabrik i Stockholm 08-28—30.

UTNÄMNING

Öfu Bäremo P O har utnämnts till sergeant vid regementet.

KUPPÖVNING

Helt överraskande genomförde ÖB en kontroll av kuppberedskapen inom Milo Ö. ÖB:s representanter kom till regementet och larmade regementsdagbefälet vid 8-tiden på morgonen. Alla övningar avbröts och på mycket kort tid var GU-bat utgångsgrupperad.

ÖVNINGSFÄLTET

En ny väg har byggts på Stora Fältet från NN i Johanneslöt och parallellt med Riks 80 i västlig riktning. På vintrarna kommer en halkkörningsbana för bilar att iordningställas där.

Regementet har arrenderat mark av kyrkan söder om övningsfältet mot Hedesundavägen. Nya vägar har byggts. Och härigenom har möjligheterna att öva in den nya organisationen utökats avsevärt. Övningsplatser för eldöverfall har gjorts med röjda tillbakaryckningsvägar för bandvagnarna. Vidare kan nu anfall i bataljon med lös ammunition genomföras mot östra och västra området.

INRYCKNING

I början av månaden ryckte 270 gruppbefälsvärnpliktiga in till 5. och 8. komp. I mitten av månaden genomfördes krigsmans erinran traditionsenligt i regementsparken.

SEPTEMBER

BEFÄLSUTBILDNING

Befälet övar vapentjänst, mtrlkunskap på insticksvapen 22 long till ak 4. Gruppinriktad utbildningsmetod.

Under ett par fredagar, då de värnpliktiga har varit lediga, har befälet vid regementet vidareutvecklat kunskaperna och förmågan i trupputbildning. Man har övat sig i att tillämpa de alternativa utbildningsmetoderna som gruppinriktade- och problemlösande metoderna. Övningarna har tillämpats i vapentjänst och strid.

NATTORIENTERING

Regementsmästerskap i nattorientering har genomförts på Norrlandet. Ett femtiotal befäl gjorde i fyra olika klasser upp om mästerskapet. Regementsmästare i klass H 21 blev kn B Wedin.

Här har kn U Laurén gjort sig startberedd.

PÅ REGEMENTSORDER

— fj Schéele beordras till kompaniadjutantskurs vid FörvS 09-17—10-12,

— kn Laurén deltar i fortsättningskurs avseende samarbetsträning av befintliga arbetsenheter vid Gällöfsta kurscentrum,

— kn Näslund och avm Lenström beordras till kurs i kontroll av militär trafik vid P/10 i Strängnäs.

Mj S Ohlsson kontrollerar att vapnet fungerar efter det att insticksvapnet monterats på ak 4.

TRANSPORTUNDERSÖKNING

Militärbefälhavaren har anbefallt att en transportundersökning skall genomföras vid samtliga myndigheter inom Milo Ö. Syftet har varit att uppnå kostnadsbesparingar samt att få klarlagt vilka typer och storlekar av fordon som är bäst lämpade för myndighetens behov. Undersökningen genomföres så att ett detaljerat transportkort förs för varje dag för varje fordon. Korten sammanställs därefter och insänds för databehandling.

UTNÄMNDA RESERVARE

RO/lt Dameron, Sjödén och Lindberg har utnämnts och VO/lt Jacobsson förordnats som kaptener i regementets reserv.

UTNÄMNDA MAJORER

Kn Dahlström, Ljungqvist och Lax har utnämnts till majorer vid regementet.

UTNÄMNDA LÖJTNANTER

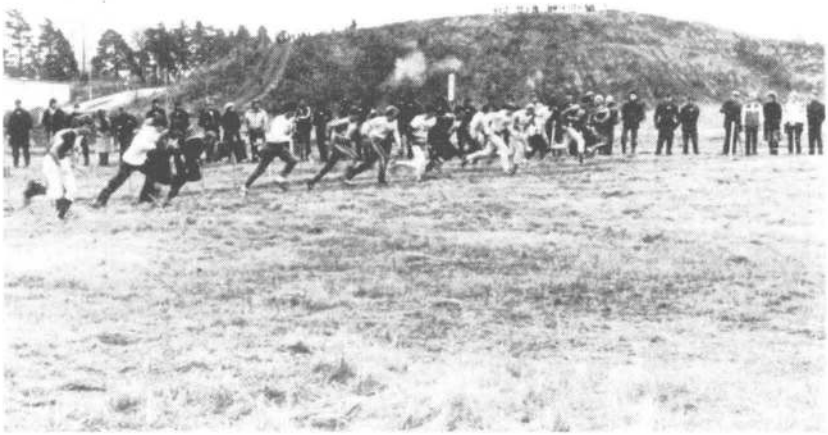
Fk Åhs, Johansson S-A, Forsström, Rosengren och Schön har utnämnts till löjtnanter vid regementet.

UTNÄMNDA FÄNRIKAR

Serg Isaksson, Bohlin och fj Andersson B har efter genomförd kompaniofficersskola utnämnts till fänrikar vid regementet.

OKTOBER

REGEMENTETS DAG

Regementets Dag började i vanlig ordning med flergrensstafetten. 22 anmälda lag startar från Lilla Fältet med första grenen, terränglöpning 3000 m. . .

därefter genomförs krigsmans erinran i Regementsparken. Bataljonschefen övlt Frick lämnar av de nyinryckta till regementschefen öv Gässte.

Ett stort antal anhöriga och intresserade samlades därefter till nya korthållsbanan för att där. . .

se den traditionella förevisningsskjutningen som omfattar alla vapen på en skyttebataljon.

UTNÄMNDA LÖJTNANTER

Efter genomförd regementsofficerskurs vid Karlberg har Hedberg, Jansson A, Uhlmann och Gotthold utnämnts till löjtnanter vid regementet.

UTNÄMND KAPTEN

Lt Backman har utnämnts till kapten vid regementet.

NOVEMBER

REKOGNOCERING

Förberedelser för Marmablock 2 har genomförts i Marma i början av månaden. Man har planlagt hur övningarna avseende skytteplutons anfall, eldöverfall och anfall med begränsat mål skall gå till. Då sex övningar samtidigt skall genomföras samtidigt så är kravet på säkerheten mycket stor.

Bataljonschefen, övlt Frick, diskuterar en lösning med mj E Olsson, Ljungqvist, kn Froste och mj Callenmark.

PERSONALSAMVERKAN

Kurs i personalsamverkan genomföres vid Stagården 11-20—23. 24 Elever från bataljonen och alla sektioner deltar. Ledare för kursen är mj Callenmark och Östblom.

TÄVLING

Försvarets Materielverk utlyser en förslagstävling kallad Den bästa fälträtten. En ny kokinstruktion, gemensam för hela försvarsmakten, håller på att utarbetas. Belöningar på upp till 5000 kronor utbetalas för de bästa förslagen.

PÅ REGEMENTSORDER

— kn Harneman deltar i fortbildningskurs i stabs- och underhållstjänst vid Underhållsskolan 10-22—11-02,

— kn Pettersson deltar i kurs för brandförsvarsledare vid Västerås brandförsvar 10-15—19,

— ösköt Ringqvist deltar i fortbildningskurs för försvarets sjuksköterskor vid Karolinska i Karlstad 10-08—12,

— ass Herre och Janstål deltar i fortbildningskurs i löneuträckningssystem F/SLÖR vid Försvarets Civilförvaltning i Karlstad 10-16—17,

— lt Wallgren beordras till kurs i underrättelsetjänst vid K3 i Skövde 10-15—26,

HEMVÄRNSÖVNING

Rikshemvärnschefen, general F Löwenhielm, har genomfört en stabsövning med hemvärnsstaberna inom vårt försvarsområde. Ett 100-tal hemvärnschefer, lottor, signalister, bilkårister m fl grillades vid de spel som genomfördes.

General Löwenhielm förklarar läget för chefen för Hamränge hemvärnsområde Nils Österberg.

Fj Thimper förevisade hur en kokgrupp fungerar för intresserade lottor och medhjälpare ur Rikshemvärnschefens stab.

DECEMBER

MARMABLOCK

Varje kompani har i två omgångar varit i Marma och genomfört stridsutbildning. Under Marmablock O har man övat befattningsutbildning avseende enskild soldats strid. Därefter genomfördes Marmablock 1 och då samtrimmades soldaterna i grupper. Övningarna kommer att fortsätta i Marma efter jul med stridsskjutningar i pluton.

Förläggning i anslutning till Södra Sanitetshuste i Marma läger.

PÅ REGEMENTSORDER

— övlt Björk deltar i utbildning i arbetsrätt för personalchefer vid Krigsskolan i Stockholm 11-12—16,

— mj Eriksson K-E, kn Jonzon och kaskr Axelsson beordras till informationskurs för inköpare vid Gysinge Wärdshus 11-22—23,

— serg Bäremo berordras till utbildning på motorhandsåg 11-19—23,

— mj Österdahl beordras till kurs i personalsamverkan vid Gällöfsta kurscentrum 12-17—21,

— köksförest Larsson L deltar i utbildning i avtalsbestämmelser m m rörande civil personals arbetstid inom försvarsmakten vid Milostab Ö i Strängnäs 12-04—05.

FÖRORDNANDE

Kn Edenhag förordnas som kn i regementets reserv.

RESERVARE

— RO/kn Schönning och Claesson kvarstår i regementets reserv t o m 1984,

— RO/kn Werneman kvarstår t o m 1988.

TJÄNSTGÖRING

Kn Gottfriedsson tjänstgör vid InfKAS i Halmstad t o m 1983-04-30.

FN-TJÄNST

Kn Frisk ingår i specialenheten för hjälpverksamhet för tjänst i Thailand fr o m 12-04.

Pionjärpluton på trosskompaniet under brobyggnad.

MILITÄRPOLIS

En militärpolisavdelning ur KI/Fo 44 tjänstgör vid regementet 12-12—13. MP genomför inpasserings-, trafik- och säkerhetskontroll samt kontroll av mob-förråd.

PÅ REGEMENTSORDER

— kn O Sundell är elev vid intendentkurs för kompoff FörvS 1979-10-16—1980-09-19,

— fj Lindberg beordras till kurs för vaktchefer 10-08—19 vid K I i Stockholm,

— kn Soläng beordras till Stabs- och sambandskurs vid StabsSbS i Uppsala 1979-10-09—1980-04-02.

REGOFFASP

Följande beordras som elever till Aspirantskola 2 i Halmstad, Lindqvist, Nordin, Stenberg, Saradlic, Wallhager, Adamsson, Bäckström och Holmqvist.

TRUPPSLAGSKURSER

Till truppslagskurs för regoff vid InfSS beordras lt Nilsson, Haraldsson och Alnevik 1979-10-09—1980-04-25, samt till truppslagskurs för kompoff vid InfSS beordras fk Söderblom, Sjöberg, Fäldt, Pettersson och Lindström under samma tid.

KOMMENDERING

Kn Norelius tjänstgör vid I 16/Fo 31 1980-06-14—1981-06-15.

TJÄNSTGÖRING

Kn Larsson J tjänstgör vid ATS-S 1980-10-01—1982-12-22.

KOMPOFFASP

Serg Lundin och öfu Ekström kommenderas till kompaniofficersskola vid Arméns kompaniofficersskola i Uppsala 1979-10-16—1980-08-29.

REDAKTION BOCKEN

försäljer

Bocken 1961 Allmän del	Utsåld
Bocken 1962 Staben	Utsåld
Bocken 1963 Livkomp	Pris 5:—
Bocken 1964 Färnebo kompani	Pris 5:—
Bocken 1965 Forsa kompani	Pris 5:—
Bocken 1966 Alfta kompani	Pris 5:—
Bocken 1967 Ovansjö kompani	Pris 5:—
Bocken 1968 Arbrå kompani	Pris 5:—
Bocken 1969 Delsbo kompani	Pris 10:—
Bocken 1970 Järvsö kompani	Pris 12:—
Bocken 1971 Regemenstpräster och musikanter	Pris 12:—
Bocken 1972 Barberare, fältskärer och regementsläkare. Regementet under 1900-talet	Pris 12:—
Bocken 1973 Skalmejblåsare och regementstrumslagare. Regementet under 1600-talet	Pris 12:—
Bocken 1974 Jubiléumsnummer m a a regementets 350-årsjubileum. Regementet under 1700-talet	Utsåld
Bocken 1975 Trossbodar och trosskärror	Pris 15:—
Bocken 1976 Lottarörelsen	Pris 15:—
Bocken 1977 Hemvärnet	Pris 15:—
Bocken 1978 Blå Stjärnan	Pris 20:—

Tillkommer expeditionsavgift 1:50 per bok.

Beställning sker enklast genom att beloppet insättes på postgiro 583580-6, Redaktionen Bocken I 14, 801 26 Gävle, med angivande på talongen om önskad leverans.

VI OCH VÅRT KOMPANI UNDER REKRYTÅRET

Regementsstaben

Regementschef		öv 1. C-H Gåsste
Stf Regementschef	utbchef	öv P Strömberg
Stabschef		övlt H-O Trång
Stabsavd	chef	mj K-G Arnborg
	regch sekreterare	fru K Sjödin
stabsexp	chef	fj K-A Nyström
	kaskr	fru M Laesker
	vxtelefonister	fru E Westerlund
		fru K Andersson
		fru N Florentin
skrivcentral med	chef	fru G Jansson
fjärrskriftanläggn	assistent	fru S Eklöf
	kontorist	fru F Ekström
		fru V Lindberg
budcentral	chef	fj K-A Nyström
dagtjänstdetalj	chef	mj K-G Arnborg
	regdagbefäl	enl turlista
	vaktchefer	fj G Ersholt
		fj Fredman
		fj Lindeberg
Sekt 1	chef	övlt R Wiebe
	assistent	fru B Fahlgren
mobavd	chef	mj T Uhlin
		kn Hägglund
fältarbavd	chef	kn Sohl
	kontorist	fru I Bostrand

uh. och domändet	chef	kn Sohl
		kn K Pettersson
		fj R Olshage
maskindet	chef	maskinchef B Nilsson
lägerdet	chef	kn K-A Lindman
Sekt 2	chef	övlt Falkenström
	kansliskrivare	frk Jonsson
centralavd	chef	övlt Falkenström
		kn Hägglund
materielenhet	chef	övlt E Persson
	stf	mj E Eriksson
försörjningsdet	chef	kn Harneman
inköp	chef	kn E Jonzon
	kansliskrivare	fru G Axelsson
matinrättningen	köksförest	frk L Larsson
	bitr köksförest	fru B Wollmyr
	kokerska	fru I Rafstedt
		fru R Hamqvist
		fru S Persson
	ekbitr	fru L Larsson
		fru M Hansson
		fru H-L Matscheko
		fru S Cramling
		fru I Molin
		fru A-S Hamberg
		fru S Sjöström
		fru B Stödberg
		fru I Stjernström
		fru U-B Frenell
		fru V Öhman
		fru M Olnils
		fru G Uhr
		frk I Björn
Marma lägerservering	kokerska	fru A-M Forsberg
		fru G Granath
	ekbitr	fru E Lindholm
		fru G Winberg
Livsmedelsförrådet	förman	A Larsson

inre renhållning	städledare	fru Östman
förrådsdet	chef	kn S Sandberg
serviceförråd	chef	vakant
mobförråd	chef	kn H Johansson fj B Falk
redovisning	assistent assistent kansliskrivare kontorist kansliskrivare kontorist	fru M Hedin frk B Larsson fru M Öhrbom fru I Brofeldt frk K Hedman fru M Råberg
teknisk det	chef	Aing Löwenstein
mtrlkontroll och teknisk utb	chef	1. avm V Holmberg avm K Johansson avm Lennström avm Sandström ate Nordkvist förman G Jonsson
transportplut	chef	fj Mildton fru Hagström
Sekt 3	chef **ass**	övlt K-E Björk fru M Olsson
personalavd	chef	mj S Östblom
allmänna det	chef	kn Ö Andersson fj K Lönnberg
	auditör v auditör	Hyresrådet T Nordqvist rådman H Jerkert
vpl det	chef ass	kn K Eliasson frk B Wallgren
pv det	chef militärpastor bibliotekarie kont	M-A Olofsson komminister Bjärnhall fj K Lönnberg hr J Hansson fru M Oliversjö

hemvärns- och frivilligavd	chef	övlt G Fredriksson
		mj A Lingblom
		kn B Ahlström
		kn B-G Jonsson
		kn S Thuresson
	frivass	fru I Flodman
	kansliskrivare	fru Dk Jonsson
	kontorist	fru G Johansson
kameralavd	chef	kn Frisk
	bokhållare	fru S Hedenström
	kansliskrivare	fru B Herre
	kansliskrivare	fru G Janstål
	kansliskrivare	fru Castor
	kansliskrivare	fru L Broman
	kansliskrivare	fru U Lundgren
	kansliskrivare	fru G Helling
hälso- och sjvavd	förbandsläkare	vakant
	expbefäl	fj G Karlsson
	översköterska	fru L Sundell
	översköterska	fru M Johansson
	undersköterska	fru M Pettersson
	sjukvårdsbiträde	fru A-L Lind
		fru B Östling
		fru M Wihrén
		fru H Skarp
	tandläkare	dr Lundgren
	tandsköterska	fru I Uppman
Utbildningssekt	chef	övlt B Nilsson
	ass	fru U Gotthold
grundutbildningsavd	chef	mj Ohlsson
reputbildningsavd	chef	mj R Svanbom
		fj O Försäter
övnings- och skjutfältsavd	chef	kn B Henriksson
inre utbanord	chef	fj B Johansson
yttre utbanord	chef	fj B V Eriksson
skjutfält- och säkerhet		fj R Lundström
idrottdet	chef	kn B Munther
		fj E Thimper

motorbefäl		mj Hegrelius
Grundutbildningsbat	batch	övlt L. Frick
	batch stf	mj Callenmark
	expbefäl	fj Å Wiklund
central befälsgrupp	chef	mj E Olsson
		Kn U Nilsson
		kn Lundström
planeringsavd	chef	mj R Säfwenberg

Du som är anställd är väl

MEDLEM

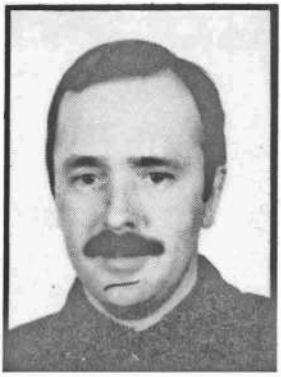
i Kamratföreningen?

Kontakta fru G Jansson på Skriv C.

Livkompaniets stamsocken var ursprungligen Segerstad ett stycke öster om Kilafors. Bollnäs stadsvapen blev grunden för kompaniets symbol som består av en vit sovande trana mot blå botten. Rent heraldiskt är tranan vaksamhetens symbol. Vapendjuret bär i sin ena klo en sten. Enligt gammal folktro skulle tranan tappa stenen om den blev störd i sin sömn och då vakna.

Kompanichef

Mj G Österdahl

Kompanichefs stf

Kn H Nordfors

Kompaniadjutant

Fj E Jonsson

Plutonsofficerskurs -80

Chef: kn Nordfors
Stf: kn Olsson J

Mineur, Mikael, Gävle
Hällgren, Anders, Gävle
Björkbom, Lars, Gävle
Rösth, Johnny, Gävle
Bohjort, Leif-Åke, Gävle
Daxner, Rickard, Gävle
Jaldén, Håkan, Gävle
Grip, Anders, Sandviken
Welander, Jan, Gävle

Gruppchefsskola 2

Chef: kn Eriksson, J
Stf: lt Johansson, S-A

Svensson, Boo, Gävle
Grönlund, Anders, Gävle
Älfvåg, Mats, Saltsjöbaden
Riddarström, Stefan, Sandviken
Härdner, Ulf, Gävle
Fihlman, Hans, Sala
Mathson, Johan, Gävle
Larsson, Leif, Gävle
Egnell, Mats, Gävle
Friberg, Ulrik, Gävle
Westin, Mikael, Bollnäs
Bergström, Peter, Gävle
Andersson, Tommy, Gävle
Wikholm, Lars, Gävle
Hellman, Per, Gävle
Gäfvert, Lars, Norberg

Gruppchefsskola 1

Chef: lt Norrström
Stf: fk Isaksson
öfu Mathson

Lundgren, Ola, Valbo
Larsson, Lars Göran, Gävle
Wallstedt, Lars, Gävle
Öberg, Anders, Gävle
Karlsson, Bengt, Järbo
Stenberg, Lars, Storvik
Liljeros, Conny, Fagersta
Renvall, Ulf, Gävle
Vestbom, Hans, Västerås
Nyberg, Björn, Västerås
Westlund, Stefan, Norrsundet
Rosén, Mikael, Åshammar
Eriksson, Ken-Åke, Edsbyn
Forslund, Per-Erik, Alfta
Johansson, Thomas, Gävle
Moberg, Michael, Gävle
Holmgren, Kenth, Brämsand

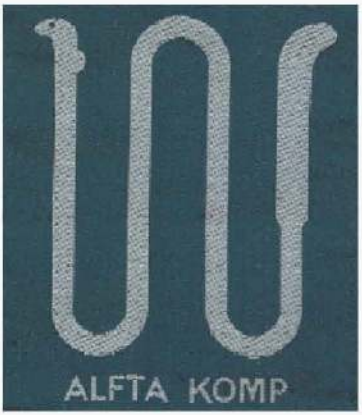
Ålander, Lars-Göran, Enköping
Johansson, Danne, Alfta
Stålberg, Per-Olov, Edsbyn
Persson, Stefan, Alfta
Åkerlund, Thomas, Orbaden
Munter, Michael, Gävle
Björkman, Per-Erik, Tärnsjö
Svedin, Ronny, Uppsala
Åström, Torbjörn, Sandviken
Lindroos, Ari, Östhammar
Kallioniemi, asko, Västerås
Johansson, Stefan, Västerås
Örfelth, Magnus, Skinnskatteberg
Lövgren, Lars, Kolbäck
Holm, Lars, Strömsbro
Sagesjö, Tommy, Hallstahammar

Skyttepluton

Chef: fk Bohlin
Stf: fk Jäderberg
öfu Wikholm

Möller, Peter, Arboga
Sandholm, Ulf, Kolbäck
Åberg, Bo, Knivsta
Greis, Stefan, Storvik
Johansson, Sten, Västerås
Larsson, Bo, Köping
Morsing, Karl-Gunnar, Köping
Andersson, Lars, Bollnäs
Ahlström, Lennart, Knivsta
Andersson, Håkan, Gävle
Karlsson, Peter, Gävle
Olaisson, Hans, Älvkarleby
Lindersson, Johan, Uppsala
Andersson, Kent, Surahammar
Edbom, Mats, Storvik
Böckerman, Ulf, Sandviken
Lagerman, Torbjörn, Gävle
Löfgren, Peter, Sandviken
Westerberg, Sven, Österbybruk

Bandh, Lennart, Uppsala
Sivén, Matti, Ramnäs
Eriksson, Ulf, Arboga
Thuresson, Leif, Tierp
Willgren, Sven-Erik, Västerås
Frisk, Tomas, Örbyhus
Lindberg, Royne, Enköping
von Walden, Peter, Uppsala
Ekström, Kent, Köping
Karlsson, Bengt, Sandviken
Jonsson, Ulf, Gävle
Stadin, Jan, Åshammar
Olsson, Jörgen, Västerås
Johansson, Tomas, Uppsala
Eriksson, Leif, Sandviken
Stolt, Klas-Göran, Västerås
Pettersson, Kent, Arboga
Hammarqvist, Ralf, Västerås
Söderström, Dick, Valbo

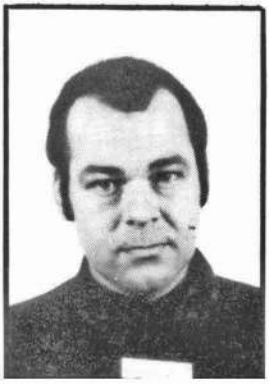
Kompaniets vapen är grundat direkt på det månghundraåriga Alfta sockensigill. Sigillet ifråga framställer en ål slingrande i gräset, förmodligen på Voxnans strand. Vid vapnets framställning fick den gröna färgen symbolisera gräset medan den starkt stiliserade ålen förlorade sin svarta färg och i stället blev en vit albionål för att synas bättre.

Kompanichef

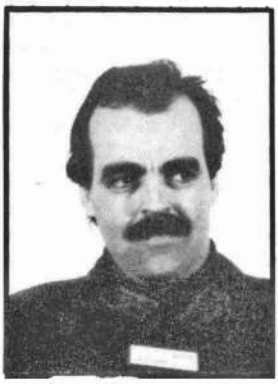
Mj L Ringqvist

Kompanichefs stf

Mj L Ljungqvist

Kompaniadjutant

Fj B Ellebo

PBS-GRK

Chef: kn Wedin
Stf: lt Åkerlund

Danielsson, Lennart, Barkarby
Edberg, Kjell, Bollnäs
Wessel, Michael, Uppsala
Ahlbom, Jonas, Knivsta
Jonasson, Jerker, Stockholm
Styf, Jan-Olof, Gävle
Klinga, Torbjörn, Huddinge
Svensson, Håkan, Uppsala
Borg, Håkan, Arbrå
Ekström, Mikael, Uppsala
Olsson, Malle, Sundbyberg
Andersson, Jan, Uppsala
Larsson, Christer, Gävle
Bergling, Martin, Uppsala
Gustafsson, Lars, Västerås

PBS-SBK

Chef: kn Åstrand
Stf: fk Forsström
Instr.: fj Scheelé

Bernhardsson, Hans, Norrtälje
Eriksson, Peter, Stockholm
Holmqvist, Lars, Täby
Berglund, Sten, Stockholm
Rönneling, Arne, Norsborg
Hässler, Mikael, Stockholm
Rådlund, Johan, Västervik
Torstensson, Jan, Norrköping
Ödman, Sven, Norrköping
Ljungholm, Katten, Norrköping
Eriksson, Jan, Linköping
Karlsson, Åke, Motala
Arvidsson, Carl-Magnus, Vimmerby
Nilsson, Magnus, Värnamo
Zetterlund, Jonas, Jönköping
Hugosson, Mats, Vimmerby
Bergström, Leif, Nässjö
Eriksson, Lars-Gunnar, Gävle
Skött, Mikael, Västerås
Källström, Lars-Erik, Gävle
Hjelm, Peter, Uppsala
Lundgren, Mats, Sandviken
Jacksson, Kjell, Kungsgården
Elmelind, Stig-Olof, Uppsala
Olsson, Anders, Gävle

PBS-KVM

Chef: kn Widén
Stf: fj Svensson

Lundberg, Per-Erik, Västerås
Öhlin, Mats, Gävle
Fredriksson, Dennis, Gävle
Jönsson, Erik, Tärnsjö
Bergkvist, Peter, Västerås
Hellström, Mikael, Västerås
Storm, Bengt-Olov, Alfta
Ryström, Anders, Gävle
Wessman, Dan, Uppsala
Nilsson, Göran, Västerås
Johansson, Roger, Bälinge
Eriksson, Sven-Erik, Enköping
Lidman, Mats, Storvik
Brage, Björn, Söderköping
Lagringe, Carl-Henrik, Mjölby
Fagerlund, Peter, Norrköping
Cohen, Jonas, Norrköping
Eriksson, Lars-Johan, Stockholm
Sandqvist, Pär, Åtvidaberg

PBS-Skytte

Chef: kn Söderberg
Stf: lt Brolin

Nyberg, Thomas, Valbo
Nygren, Björn, Söderhamn
Westborg, Carl, Gävle
Jansson, Mats, Eskilstuna
Holmberg, Mats, Stockholm
Tibell, Jan, Täby
Pylkänen, Klas, Stockholm
Lindgren, Lennart, Gävle
Johansson, Björn, Uppsala
De Wit, Matts, Hofors
Bohlin, Johan, Uppsala
Simin, Rolf, Rönninge
Parkegren, Christer, Västerås
Linse, Erik, Lidingö
Larsson, Thomas, Uppsala
Rosén, Mikael, Stockholm
Hjort, Håkan, Gävle
Liljebäck, Johan, Sala
Lönn, Bengt, Stockholm
Grönvalls, Olof, Västerås
Karlsson, Lennart, Uppsala
Uddén, Per-Gunnar, Söderhamn
Lidman, Magnus, Sundsvall
Andersson, Thomas, Åkersberga

Kompaniets har varken sockensigill eller kommunvapen att falla tillbaka på. Det har därför fått en ny och samtidigt mycket gammal symbol i Forsaringen. Detta unika kyrkportshandtag som förvaras i kyrkan och som med sin runskrift samtidigt är Sveriges äldsta juridiska dokument! Svart som järnet på vit botten.

Kompanichef

Kn I Sjödin

Kompaniadjutant

Fj K Norin

Värnpluton

Chef: kn Lindström
Stf: fk Rhönnstad

Andersson, Mikael, Bålsta
Nöjd, Ulf, Edsbyn
Larsson, Lars-Inge, Kungsgården
Olsson, Anders, Sala
Sjölund, Roger, Hallstahammar
Fagerhov, Perry, Edsbyn
Ekström, Rolf, Köping
Andersson, Göran, Fagersta
Lamminen, Mats, Fagersta
Evertsson, Rune, Bollnäs
Carlsson, Peter, Gävle
Bergström, Lars, Bollnäs
Eriksson, Mats, Heby
Andersson, Olov, Köping
Andersson, Rolf, Österfärnebo
Eriksson, Mikael, Uppsala
Söderberg, Björn, Gävle
Bonometti, Andreino, Västerås
Andersson, Per-Olov, Almunge
Oja, Per, Sandviken
Hellström, Anders, Hallstahammar
Andersson, Kent, Gävle
Danielsson, Ola, Östhammar
Andersson, Stefan, Gävle
Granö, Stig, Fagersta
Peres, Mikael, Gävle
Hellström, Kjell, Gävle
Wiik, Ronald, Surahammar
Rudman, Peter, Fagersta
Norbäck, Pehr-Johan, Västerås
Dreifaldt, Per, Kolbäck
Sjödin, Peter, Sandviken

1. Handräckningspluton

Chef: fj Lindeborg

Jansson, Håkan, Bollnäs
Frank, Torleif, Landafors
Skogh, Bo, Årsunda
Hillberg, Mats-Olov Sandviken
Magnusson, Bo, Söderala
Jonsson, Tomas, Sandviken
Persson, Göran, Gävle
Sjödén, Håkan Norrsundet
Räsänen, Matti, Gävle
Sundin, Peter, Gävle
Wallén, Håkan, Gävle
Karlsson, Åke, Sandviken
Wallin, Peter, Gävle
Sundberg, Erik, Ockelbo
Jonsson, Leif-Allan, Ockelbo
Eriksson, Anders, Sandviken
Johansson, Hans-Åke, Sandviken
Prim, Sten-Erik, Järbo
Händel, Börje, Järbo
Fager, John-Erik, Bollnäs
Andersson, Tord, Bollnäs
Rinaldo, Tommy, Knivsta
Lundström, Lennart, Gävle
Jansson, Kurt-Ivar, Sandviken
Norman, Ulf, Kilafors
Gustafsson, Rolf, Gävle
Nordström, Stefan, Almunge
Forsblom, Ingemar, Edsbyn
Lundberg, Ulf, Gävle
Bertilsson, Lars-Ove, Alfta
Jonsson, Glenn, Åshammar
Englund, Håkan, Alfta
Bladin, Conny, Åshammar
Nilsen, Torbjörn, Kungsgården
Larsson, Benny, Gävle
Larsson, Thomas, Sandviken
Jonsson, Yngve, Bollnäs
Nilsson, Reine, Gävle
Komulainen, Sven-Erik, Sandviken
Ridefelt, Peter, Gävle
Dahlöf, Mikael, Kungsör
Bjurling, Ronny, Gävle
Johansson, Kenneth, Hofors
Fredriksson, Bertil, Sandviken
Nienstedt, Lennart, Hudiksvall
Andersson, Erik, Gävle
Eriksson, Kjell-Åke, Sandviken
Löfgren, Torbjörn, Gävle
Bäcklund, Mikael, Gävle
Jansson, Peter, Gävle
Jansson, Sonny, Gävle
Östman, Per, Skutskär
Holmberg, Anders, Sandviken
Eriksson, Per-Ola, Bollnäs

2. Handräckningspluton

Chef: fj Lindeborg

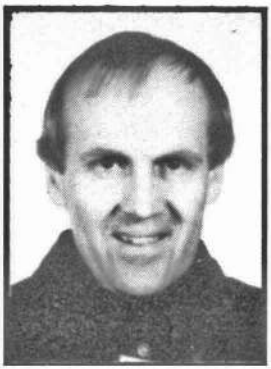
Karlsson, Hans-Göran, Heby
Olsson, Peter, Sandviken
Sörenssen, Åke, Storvik
Gunnarsson, Peter, Ockelbo
Pettersson, Mats, Valbo
Engström, Ola, Sandviken
Pettersson, Ulf, Ockelbo
Sjödin, Anders, Åshammar
Hillgren, Jan, Gävle
Johansson, Jan, Valbo
Engvall, Lars, Sandviken
Samuelsson, Lars-Erik, Gävle
Lindeberg, Tony, Gävle
Lundsten, Stig, Sandviken
Jakobsson, Samingel, Bollnäs
Reidemar, Hans, Sandviken
Englund, Lars, Gävle
Hedin, Leif, Gävle
Alsén, Gävle
Lindström, Tommy, Gävle
Jensen, Frank, Hofors
Jonasson, Ulf, Skutskär
Helmer, Henrik, Bollnäs
Ederyd, Stig, Skärplinge
Lindqvist, Sven, Skutskär
Olsson, Hans, Ockelbo
Hultberg, Pär, Gävle
Malm, Hans-Olov, Gävle
Andersson, Hans, Gävle
Hagö, Jörgen, Gävle
Bergström, Aarno, Gävle
Hällbom, Urban, Sandviken
Andersson, Curt, Gävle
Lundberg, Tommy, Gävle
Bablitschky, Ulf, Gävle
Karlsson, Lars-Inge, Gävle
Lindén, Göran, Gävle
Lundberg, Ulf, Hedesunda
Jansson, Mikael, Skutskär
Andersson, Lars, Gävle
Lindberg, Lars Gävle
Brännström, Stig, Älvkarleby
Eckerman, Torsten, Gävle
Andersson, Lars, Bollnäs
Jansson, Kjell, Bollnäs
Westman, Nils-Thomas, Gävle

DELSBO KOMPANI
5. STABSKOMPANIET

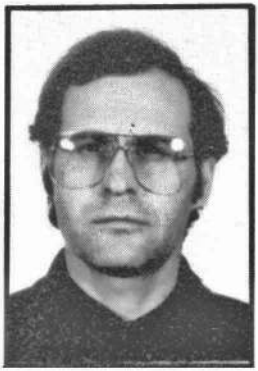
Kompaniets vapen är grundat på Delsbo gamla kommunvapen. Vapnet består av gula smidesverktyg på röd botten. Symboliken gäller här den gamla bruksbygden kring Dellensjöarna. Nu kan det kanske också övertagas av stabskompaniets signalister i den mån de kan stå för egna verktyg till sin tekniska materiel.

Kompanichef

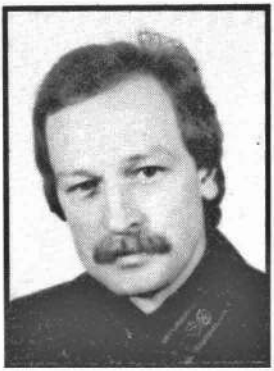
Mj S-E Olsson

Kompanichefs stf

Kn S Almér

Kompaniadjutant

Fj C Berglund

Stabspluton

Chef: kn Jönsson
Stf: fj Mooe
Instr.: serg Lindemo

Ågren, Anders, Sandviken
Johansson, Hans, Gävle
Svensson, Per-Erik, Norrala
Svensson, Rolf, Hofors
Wolff, Torbjörn, Västerås
Eriksson, Leif, Gävle
Walström, Inge, Gävle
Sandberg, Bror, Gävle
Bjelkeborn, Thomas, Gävle
Bergström, Crister, Sandviken
Svensson, Lars, Sandviken
Ågren, Anders, Sandviken
Bergström, Lars-Erik, Hedesunda
Tamrell, Stig, Sandviken
Jonsson, Conny, Storvik
Jylhänlehto, Tapani, Hofors
Flyman, Kurt, Norrala
Pettersson, Mats, Storvik
Fridqvist, Nils-Olof, Edsbyn

Viktorsson, Karl-Ivar, Kungsgården
Persson, Håkan, Gästrike-Hammarby
Nilsson, Ingemar, Hofors
Leander, Per-Åke, Gästrike-Hammarby
Lindström, Tord, Uppsala
Norrbelius, Peter, Gävle
Andersson, Lars, Norrsundet
Johansson, Kjell, Gävle
Forsling, Lars-Göran, Hofors
Tysse, Lars, Gävle
Andersson, Mats, Gävle
Henriksson, Lars, Gävle
Bergman, Johnny, Köping
Höög, Jonas, Sandviken
Skoog, Stefan, Årsunda
Kouva, Ensio, Skutskär

Spaningspluton

Chef: lt Wallgren
Stf: fj Weissman
Instr.: öfu Welander

Andersson, Nils-Olov, Västerås
Eriksson, Anders, Vendel
Nilsson, Christer, Uppsala
Dalin, Magnus, Ockelbo
Karlsson, Ronny, Köping
Kjetselberg, Ola, Tobo
Karlsson, Kalle, Tärnsjö
Becker, Ulf, Bollnäs
Gustafsson, Thomas, Fagersta
Karlsson, Mattias, Karlholm
Linden, Lars, Arboga
Johansson, Johnny, Möklinta
Husu, Raimo, Gävle

Nordholm, Claes, Västerås
Wikström, Göran, Knivsta
Sjöberg, Per-arne, Sandviken
Norin, Stefan, Kilafors
Persson, Ronny, Bollnäs
Nilsson, Mats, Sandviken
Harjunpää, Tommy, Hargshamn
Olsson, Jan-Erik, Öhn
Andersson, Torbjörn, Österfärnebo
Carlström, Anders, Sandviken
Edman, Stig, Ovanåker
Eriksson, Lennart, Hedesunda
Björkell, Stefan, Västerås

GRK pluton/pjäs

Chef: lt Lööw
Stf: fk Lindström
Instr.: serg Blom

Silversten, Bosse, Sala
Wennman, Stefan, Uppsala
Lindström, Pär, Ockelbo
Ahlander, Stefan, Köping
Kjellberg, Magnus, Hofors
Hjerpe, Kent, Bollnäs
Wennerberg, Mikael, Enköping
Carlsson, Håkan, Västerås
Jäderberg, Mikael, Hästbo, Torsåker
Rasmusson, Roger, Gävle
Johansson, Ulf, Gävle
Palm, Ulf, Sandviken
Andersson, Stefan, Bollnäs
Mattsson, Thomas, Hofors
Wallin, Jan, Hofors
Kiviluoma, Thomas, Västerås
Persson, Magnus, Valbo
Persson, Anders, valbo
Bylund, Anders, Morgongåva
Lagerholm, Olov, Västerås
Berglund, Stefan, Västerås
Englund, Örjan, Gävle
Svensson, Peter, Gävle
Eriksson, Lars, Edsbyn

Westergren, Lennart, Sandviken
Karlsson, Henrik, Gävle
Björklund, Mikael, Gävle
Storm, Mikael, Gävle
Johansson, Mats, Sala
Lundbladh, Tomas, Västerås
Hjort, Morgan, Sandviken
Blomgren, Mats, Västerås
Björk, Per, Västerås
Andersson, Tord, Ockelbo
Karlsson, Ove, Gävle
Eng, Jonas, Gävle
Pettersson, Bo, Fagersta
Björklund, Tomas, Gävle
Lundberg, Tommy, Gävle
Lindholm, Tommy, Gävle
Wahlberg, Urban, Gimo
Söderström, Hans, Köping
Nilsson, Magnus, Gävle
Brolin, Håkan, Kungsgården
Karlsson, Per, Gävle
Mattsson, Leif, Fagersta
Nilsson, Conny, Gävle

Grk pluton/eldledning

Chef: lt Backman
Stf: fk Belin

Lindvall, Uppsala
Persson, Västerås
Berndtsson, Arboga
Nyholm, Gävle
Eriksson, Västerås
Andersson, Uppsala
Ahlström, Söderfors
Östling, Alfta
Blomqvist, Hedåker
Österberg, Österfärnebo
Uppman, Lingbo
Norrström, Ransta

Rundberg, Norrala
Karlsson, Hästbo
Karlsson, Gävle
Sjöberg, Fagersta
Götesson, Ockelbo
Tunberg, Västerås
Andersson, Gävle
Hammarström, Valbo
Nyström, Sandviken
Björklin, Bollnäs
Johansson, Heby
Larsson, Hofors

OVANSJÖ KOMPANI
7. SKYTTEKOMPANIET

Kompaniet för det tidigare kommunvapnet som med sin röda hjort på vitt symboliserar den rika jakten i Gästriklands skogar. De nio heraldiska ''rosorna'' med omvända färger står för alla landskapets socknar, vilka ovansjöborna med rätt eller orätt anse härstamma från sin egen.

Kompanichef

Mj L Larsson

Kompanichefs stf 1

Kn B Froste

Kompanichefs stf 2

Kn L Lundberg

Kompaniadjutant

Fj A Peterson

1. Skyttepluton

Chef: lt Åhs
Stf: öfu Keleman

Andersson, Ola, Gävle
Holmgren, Mats, Gävle
Lindström, Göran, Fagersta
Hallin, Jan-Ove, Arbrå
Wikström, Hans, Karlholmsbruk
Gustavsson, Tom, Östervåla
Prepula, Jari, Åmots-Bruk
Sjögren, Kurt, Valbo
Avander, Mats, Sandviken
Andersson, Stefan, Gävle
Åhlander, Per-Erik, Västerås
Olsson, Clas-Olov, Österfärnebo
Lif, Rolf, Valbo
Svensson, Jan, Sandarne
Victor, Ole, Uppsala
Lindberg, Jonas, Ockelbo
Sääf, Mats, Fagersta

Högberg, Anders, Skutskär
Blom, Mats, Uppsala
Fröjd, Kjell, Sandarne
Svensson, Anders, Gävle
Persson, Björn, Tierp
Järnberg, Hans, Gävle
Källberg, Bosse, Västerfärnebo
Persson, Jan, Storvik
Hagström, Rolf, Gävle
Svensson, Stefan, Ramnäs
Nyberg, Kjell, Västerås
Brandt, Kimmo, Fagersta
Stillman, Bernt-Inge, Kolbäck
Eriksson, Stig, Arboga
Loikkanen, Sakari, Gävle
Engblom, Agne, Knivsta
Lukkarila, Seppo, Ramnäs

2. Skyttepluton

Chef: lt Uhlman
Stf: fk Jansson

Wiström, Sten-Åke, Sandviken
Andersson, Kenneth, Gimo
Johansson, Leif, Hofors
Bergman, Jan, Salbohed
Karlberg, Jonas, Östhammar
Kuhs, Thomas, Skultuna
Karlsson, Stefan, Gävle
Rutström, Janne, Gävle
Andersson, Bengt, Ockelbo
Tärnström, Kalle, Alfta
Salminen, Jari, Virsbo
Pichler, Göran, Virsbo
Hedström, Lars-Göran, Skutskär
Honkanen, Harry, Skultuna
Ling, Karl-Göran, Bollnäs
Forsberg, Ingemar, Sandviken
Rådberg, Kjell-Åke, Sandviken
Johansson, Mikael, Hofors
Engström, Ove, Bollnäs
Johansson, Lars, Harbonäs
Hall, Jan, Gävle

Forsberg, Sven-Bertil, Gävle
Olsson, Rolf, Alfta
Sörhammar, Tomas, Västerås
Andriainen, Sören, Gästrike-Hammarby
Westerberg, Jörgen, Enköping
Åkerblom, Kjell, Enköping
Fredriksson, Per, Surahammar
Halvarsson, Anders, Torsåker
Berg, Håkan, Torsåker
Johansson, Boris, Hofors
Finell, Hans, Uppsala
Persson, Lars-Erik, Torsåker
Perlkvist, Göran, Uppsala
Andersson, Roland, Österbybruk
Cederström, Mats, Sandviken
Molund, Gerth, Gävle
Pettersson, Anders, Årsunda
Malmqvist, Torbjörn, Västerås
Backman, Nils-Erik, Edsbyn
Sjöberg, Peter, Norrsundet

3. Skyttepluton

Chef: lt Hedberg
Stf: öfu Östlund

Lovén, Peter, Stockholm
Nordqvist, Gunnar, Uppsala
Wetterskog, Robert, Fagersta
Westling, Tommie, Hille
Quist, Jan, Gävle
Fant, Kenneth, Stockholm
Sundlöf, Anders, Hofors
Dornbusch, Håkan, Gävle
Strandberg, Håkan, Gävle
Isokievelä, Asko, Skutskär
Gisslandi, Magnus, Uppsala
Antholm, Anders, Uppsal
Elfing, Robert, Gävle
Karlsson, Thomas, Västerås
Fredriksson, Thomas, Linköping
Palm, Lars-Göran, Sandviken
Jonsson, Pär, Uppsala
Künnske, Thomas, Stockholm
Hansson, Stefan, Bollnäs
Norling, Håkan, Västerås
Holgersson, Thomas, Gävle
Krüger, Kurt, Västerås

Svensson, Kjell, Köping
Svensson, Sonny, Söderhamn
Nordberg, Kenneth, Gävle
Antilla, Esa, Köping
Forsgren, Michael, Gävle
André, Håkan, Lillhärad
Holmér, Lasse, Hudiksvall
Pira, Staffan, Gävle
Jansson, Nisse, V:ås
Karlsén, Björn, Surahammar
Sundmark, Mikael, Västerås
Ahtiainen, Teppo, Sandviken
Kallio, Ari, Sandviken
Östberg, Ulf, Hamrånge
Andersson, Johan, Västerås
Norman, Bengt-Åke, Östhammar
Eriksson, Per-Åke, Norberg
Alenstål, Anders, Uppsala
Åhlander, Hans, Uppsala
Skog, Anders, Sandviken
Sellstedt, Sune, Gävle

Pansarvärnspluton

Chef: lt Thollén
Stf: serg Bender

Törnqvist, Björn, Sandviken
Söderholm, Hans, Storvik
Enlund, Per-Olov, Gävle
Strand, Sören, Färna
Nilsson, Lennart, Gävle
Johansson, Tony, Skutskär
Jonsson, Ulf, Marmaverken
Sjögren, Lars, Gävle
Rosendahl, Mikael, Köping
Eriksson, Ted, Gävle

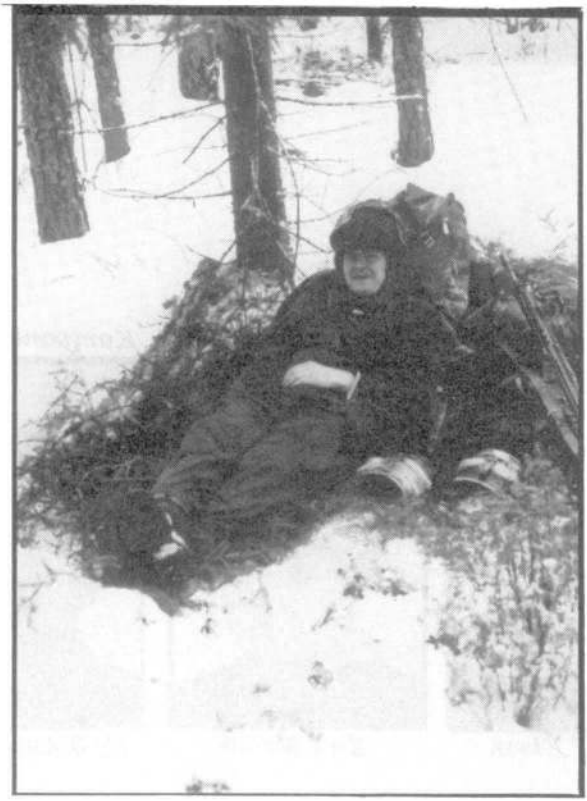
Schols, Erik, Grängsbo
Nord, Per-Anders, Bollnäs
Andersson, Peter, Storvik
Fredriksson, Bosse, Skutskär
Steentoft, Jan, Västerås
Jangrot, Johan, Gävle
Eklund, Jan, Sala
Nordstedt, Anders, Månkarbo
Åhman, Jonny, Älvkarleöbruk
Westbom, Anders, Älvkarleby

BILDER UTAN TEXT FRÅN OVANSJÖ KOMPANI

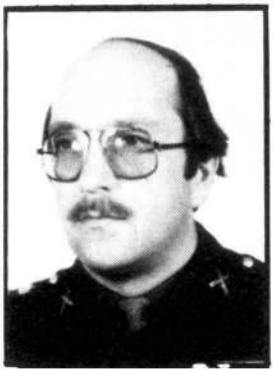

FÄRNEBO KOMPANI
8. SKYTTEKOMPANIET

Kompaniets vapen är grundat på förutvarande Österfärnebo kommuns vapen. Kommunvapnet härstammar i sin tur från sockensigillet av obestämd men hög ålder. Ett rött torn omgivet av två röda stjärnor på gul botten kan enligt gamla beskrivningar föreställa allt från ett befäst kyrktorn, en klockstapel, ett katolskt helgonskrin eller en färja över Dalälven.

Kompanichef

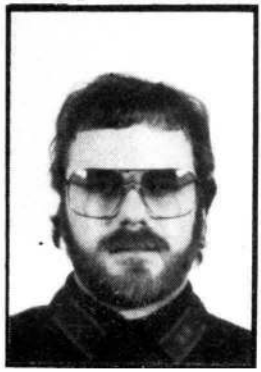
Mj C-F Elson

Kompanichefs stf

Kn S Ström

Kompaniadjutant

Fj B Andersson

1. Skyttepluton

Chef: lt Jonsson A
Stf: öfu Skalin
Tff: serg Persson

Wallin, Kjell, Västerås
Holmgren, Jouni, Köping
Andersson, Per, Hofors
Larsson, Pierre, Gävle
Jansson, Steve, Sandviken
Bergman, Hans, Sandviken
Hansson, Kjell, Sandviken
Pettersson, Mikael, Gävle
Johansson, Bo, Arboga
Brink, Anders, Hedesunda
Johansson, John-Erik, Enköping
Utterberg, Anders, Västerås
Skog, Jan-Erik, Österfärnebo
Johansson, Håkan, Gävle
Widén, Jan, Österfärnebo
Lundquist, Stig, Salbohed
Börjesson, Bo, Storvik
Wahlman, Göran, Hedesunda
Wennergren, Anders, Västerås
Nilsson, Gunnar, Uppsala
Blomqvist, Peter, Gävle
Ytterbom, Lars, Valbo
Öhrlund, Christer, Västerås
Mosell, Leif-Göran, Österfärnebo
Orre, Hans, Söderhamn
Dahlin, Erik, Gävle
Åberg, Thomas, Västerås
Wrenfelt, Peter, Bålsta
Hagman, Anders, Västerås
Nordkvist, Stefan, Sandviken
Lövenmark, Bosse, Åshammar
Svanström, Kenneth, Torsåker
Myrlund, Håkan, Edsbyn
Johansson, Mats, Västerås
Gagnehed, Anders, Edsbyn
Andersson, Mats, Storvik
Wallgren, Lars, Trönödal
Hedberg, Stefan, Sala
Larsson, Thomas, Valbo
Storm, Torbjörn, Enviken
Cederstrand, Lennart, Österfärnebo
Eriksson, Jan, Köping
Mellqvist, Peter, Gävle
Eriksson, Ola, Gävle
Andersson, Mats, Kungsgården
Hedlund, Micael, Bollnäs

2. Skyttepluton

Chef: lt Gotthold
Stf: fk Bäckström
öfu Bohjort
öfu Rösth

Kärrström, Jan, Hallsta
Bellnert, Michael, Västerås
Larsson, Kjell, Sandviken
Joelsson, Jan, Edsbyn
Sörensen, Rolf, Sandviken
Åhrman, Ulf, Gävle
Byman, Lars-Åke, Sandviken
Ekholm, Christer, Köping
Gunnarsson, Tomas, Kolsva
Eriksson, Björn, Enskede
Johansson, Per, Landafors
Eriksson, Rolf, Ljusne
Hegedüs, Torbjörn, Västerås
Nordström, Lars-Åke Fagersta
Karlsson, Thomas Forsbacka
Säde, Alf, Sandviken
Hansson, Göran, Järbo
Johannesson, Anders, Sandviken
Pettersson, Dan, Gävle
Gustafsson, Christer, Gävle
Qvarford, Jörgen, Bollnäs
Olsson, Peter, Gävle
Jonsson, Lasse, Bergvik
Hammar, Lars-Göran, Valbo
Gustafsson, Jan, Gävle
Hellström, Dan, Sandviken
Blom, Tommy, Horndal
Sundin, Mikael, Valbo
Juhlin, Mats, Skinnskatteberg
Eriksson, Stefan, Kungsör
Barrefors, Hans, Vellinge
Karlsson, Conny, Kolsva
Jansson, Leif, Bollnäs
Törnberg, Dan, Edsbyn
Johansson, Kjell, Västerås
Larsson, Lars-Erik, Gävle
Skoglund, Eddie, Västerås
Halvarsson, Stefan, Bollnäs
Molén, Lars, Gävle
Sköld, Ulf, Gävle
Pettersson, Bernt, Västerås
Olsson, Björn, Gävle
Tryggvesson, Christian, Bromma
Olsson, Stefan, Hofors

3. Skyttepluton

Chef: lt Jansson A
Stf: fk Adamsson
öfu Grip

Lindqvist, Ola, Gävle
Jonsson, Mikael, Västerås
Kennbrant, Örjan, Uppsala
Berglund, Ola, Bergbo
Olsson, Mikael, Edsbyn
Andersson, Börje, Kolbäck
Jonsson, Anders, Bollnäs
Holmgren, Lars, Skutskär
Larsson, Tomas, Gävle
Sahlström, Michael, Västerås
Nygren, Michael, Gävle
kjellsson, Anders, Gävle
Nyman, Peter, Gävle
Woxberg, Hans, Bollnäs
Söderlind, Jan, Mehedeby
Engblom, Leif, Hedesunda
Olsson, Hans, Gävle
Axelsson, Sven-Gunnar, Österfärnebo
Johansson, Mats, Gävle
Andersson, Bengt, Älvkarleby
Pettersson, Michael, Fagersta
Axelsson, Carl-Urban, Österfärnebo
Borg, Karl, Storvik
Nordin, Thomas, Arboga
Svedén, Dan, Gävle
Eriksson, Mats, Gävle
Åhlén, Kenneth, Gästrike-Hammarby
Nordström, Mats, Västerås
Ahnlén, Börje, Sandviken
Andersson, Leif, Surahammar
Fors, Bernt, Gävle
Borglund, Claes, Gävle
Dahlqvist, Jan, Årsunda
Kvarnström, Stefan, Hofors
Skalk, Pär-Olof, Gävle
Eriksson, Mikael, Gävle
Norström, Bengt, Fagersta
Englund, Magnus, Gävle
Elfving, Sten-Olof, Gävle
Eriksson, Mikael, Gävle
Olofsson, Morgan, Sandviken
Hedlund, Sören, Alfta
Andersson, Tomas, Gävle
Danhard, Lars, Alfta

Pansarvärnspluton

Chef: lt Rosengren
Stf: fk Holmqvist
öfu Hellgren

Svensson, Anders, Fagersta
Sahlin, Lars, Västerås
Persson, Mats, Ockelbo
Tegborg, Tomas, Köping
Palmqvist, Roger, Gävle
Johansson, Pär, Sandviken
Wred, Anders, Uppsala
Larsson, Ove, Morgongåva
Hedvall, Ingvar, Sala
Gustafsson, Thomas, Uppsala
Sjöblom, Ove, Örsundsbro
Bosell, Jan-Ove, Heby
Arnell, Anders, Gävle
Håkansson, Leif, Uppsala
Pettersson, Bernt, Västerås
Sjöberg, Mikael, Skultuna
Hägg, Tommy, Uppsala
Persson, Håkan, Gävle
Matsson, Tomas, Västerås
Larsson, Mats, Morgongåva
Olsson, Leif, Riddarhyttan
Blom, Anders, Kolsva

MINNEN FRÅN
FÄRNEBO KOMPANI
Gruppchefsskolan

Den 6/8 var det dags: man stegade in i mardrömmen bakom staketet. Där blev man mött av några sura befäl som plockade med en massa papper. Säcken vi fick vägde ett ton och innehöll minst tusen prylar. Och vilka konstiga namn de hade! Brgrbr, grbgr m m. I övrigt ropades en massa konstiga kommandon ut, man trampade varandra på hälarna och fick veta att det inte heter stanna, tyst, kontrollera, upprepa och vänd dig åt vänster utan halt, manöver, visitera, repetera och vänster om.

Den andra veckan fick vi börja skjuta. Tavlan träffades ibland, men inte slösades det på klisterlappar. En följd av detta skjutande var timslånga vapenvårdspass. Vapenvård... den kanske mest hatade delen av lumpen. Linnelappar och vapenfett: vilken lysande kombination. En annan del av vapenvården var visitationerna. Man slutade aldrig att förundra sig över befälens otroliga förmåga att hitta smuts i patronlägen, lopp, slutstycken och andra konstiga delar. Svettning fick vi också pröva på, fys kallas det. Provet på 3 km tyckte löjtnanten var skrämmande p g a några ej orkade springa så långt vilket ledde till ständiga svettningspass.

Vid denna tidpunkt började en god sammanhållning växa fram, särskilt mellan dem som bodde på samma lucka. Man sportade, tränade och gick ut tillsammans. De flesta bodde långt från Gävle vilket medförde att man levde tillsammans hela veckorna. Luckorna var inte fullbelagda och det gjorde det lättare att dra jämnt med varandra. Ett gott kamratskap uppstod inte bara "luckvis" utan också på hela GBS 8.

Den tredje veckan lyckades alla till slut klara provet i ordningsföreskrifter. Provet i strid gick det sämre med, nästan alla fel som kunde göras, gjordes. En eftermiddag var det simprov på Fjärran Höjder, men knappt en enda brud var där, synd.

"Äntligen" var det dags för fältliv, cykling i ösregn i minst 5 mil. När vi kommit fram skulle knäpptält resas och monteras med stelfrusna fingrar. Inte nog med det. Sedan skulle det göras upp eld och veden var så sur att den gick att krama ur. I rökdimman, lika tät som den i Lützen, skulle man sedan försöka sova och torka alla dyngsura kläder. I övrigt plockades det svamp och bär, övades post samt värst av allt promenad i mörkret. Det var så svart att man var tvungen att hålla i polaren framför för att inte gå vilse. Ändå höll Jonsson på att bli kvar i den mörka hemska skogen. I övrigt hände inget annat än att Löjtnanten gick i cirklar, säkert fyra varv, för att slutligen hitta en sjö som vi vadade över. Alla, utom Löjtnanten som hade sjöstövlar, var blöta till midjan, minst.

Efter en veckas övningsuppehåll fortsatte 2 veckor med lite skjutning och strid. Prisskjutningen var direkt ingen kassasuccé, men fanjunkaren var glad.

Åttonde veckan började förberedelser för högvakten. Materiel hämtades och det var marsch till musik. Tyvärr gick överfuriren hemskt dåligt och lurade alla andra att göra likadant. Skarp handgranat kastades dagen efter att "morsgrisen" i "Någonstans i Sverige" hade sprängt Korpral Hugg till de övre regionerna. Mycket nervöst!

Den sista veckan av GBS-perioden var det dags för högvakt, skådespel för folket kallades det. Pågången gick bra och vakttjänsten fungerade fint men vid avgången "ballade allt ur", Överfuriren lurade hela gänget och det såg ut som en tusenfoting var ute och gick. En kväll var "fri" till 24.00 och bussen gick in till stan... Dagen efter var alla där, kors i taket, och hela dygnet flöt fint. Bataljonschefen var mycket imponerad. Den enda anmärkningen var på Holmgren som införde "slowmarch" i den svenska armén. Torsdagen och fredagen gick åt till omflyttning och uppladdning inför inryckningen av de ruskiga F- och G-soldaterna.

Löjtnant Anders Jonsson
GBS Kjell Wallin, GBS Mikael Jonsson

MARMABLOCK O

8:e komp. genomförde vecka 48 sitt för året första Marmablock. Ändamålet med denna vecka var att ge soldaterna sådana kunskaper i strid, att de vid nästa Marmablock (vecka 50) skulle kunna anfalla och försvara i grupp. I texten som följer berättar en soldat om sina öden och äventyr under sin första Marmavistelse.

Måndag. Efter omfattande förberedelser och tidigarelagd lunch står hela komp. uppställt på kaserngården. Klockan är 12.00 och det skall lämnas av till komp.chefen Mj Elson. Alla plutonchefer kommenderar "givakt", så gör också Öfu Bohjort som är instruktör på min pluton, tillika chef över oss under cykelmarchen ner till Marma.

Efter avlämningen uttrycker mj Elson sin förhoppning om att cykelmarschen skall gå bra, ger marschorder och kommenderar "8 komp. cykelmarsch framåt", varefter han tar täten och cyklar i väg.

1:a plut. rinner iväg och när kön på den hunnit ca 50 meter kommenderar öfu Bohjort kavat "2:a plut. cykelmarsch framåt" och så rullar han iväg. Vi andra åker efter på kolonn, 50 meter mellan grupperna.

När vi kommer ut på gamla E4:an börjar det regna. Som tur är, har befälet varit förutseende och gett order om regnrock på redan innan uppställningen på kaserngården, så vi behöver inte stanna och slösa bort tid på det. Cykelmarschen går bra trots det envisa regnandet och huvuddelen av komp. når förläggningsplatsen, närmare bestämt Kronsätershöjden i Marma klockan 15.30. Stämningen är god, trots ömma bakdelar och blöta byxor. Så är det dags för förläggningsarbeten. Fu Westin tar befälet över min pluton och klarar ut för grpcheferna var tälten skall stå.

Mitt tältlag blir tilldelad en mycket fin tältplats och för första gången under fältmässiga förhållanden påbörjar vi förläggningsarbetena.

På grund av regnvädret börjar det skymma tidigt och det står inte på förrän det är mycket mörkt, vilket gör allting mycket besvärligt. Klockan 17.00 är det dags för middag som enligt uppgift består av fisk, potatis och rårivna morötter och på grund av mörkret kan ingen bevisa motsatsen.

Efter måltiden återupptar vi arbetena med förläggningen och klockan 18.30 är dom sista finjusteringarna gjorda och vpl Larsson får till uppgift att göra eld i tältspisen.

Med beslutsam min försvinner han in genom tältduken och vi kan höra honom rumstera om därinne innan vi går för att hugga upp ved för natten.

Två timmar senare befinner sig halva tältlaget inne i tältet under förtvivlade försök att få eld på dom sura vedklumparna i kaminen.

Vpl Larsson sitter i mitten med vild blick och sotigt ansikte och vi försöker med alla knep vi kan hitta på, men ingenting hjälper. Tältet blir bara mer och mer fyllt med rök och Larssons ansikte blir bara sotigare och sotigare. Lyckligtvis kommer ett befäl och hjälper oss. Han späntar veden i små smala stickor och snart brinner en munter brasa i tältspisen och vi kan hänga upp alla våra våta persedlar på tork, utspisa kvällsmål bestående av choklad och bullar. När detta är gjort går vi till vila och tystnaden faller över förläggningen, en tystnad som bara avbryts av eldpostens pysslande med tältspisen.

Tisdag. Revelj klockan 5.30, varefter vi ordnar till i och runtomkring tälten. Frukost utspisar vi klockan 07.00 och klockan 08.30 är det avlämning till komp.chefen som går igenom dagens övningar.

Efter genomgången, för respektive övningsledare ut sin pluton till de olika övningsplatserna. Min pluton skall öva på ett ställe som kallas för försvarsbana 2 och övningarna omfattar givetvis försvar.

Vi skjuter hela dagen med avbrott för lunch och klockan 16.00 av den anledningen att "skjutljuset" tar slut.

Vid hemkomsten till förläggningen tar komp.chefen befälet och delger oss vilket intryck han har fått av dagens övningar, ett intryck som i huvudsak är positivt.

Efter middagsmålet har vi övning i posttjänst, där vi får lära oss hur en post skall uppträda, hur postavlösning går till och många andra saker man måste kunna för att på bästa sätt skydda sin förläggning.

Därefter är det vård av vapen och övrig mtrl och när vi är klara med det käkade vi kvällsmål och går till vila.

Onsdag. Nu börjar rutinen komma. Efter morgonpysslet åker hela komp. till Valsäter där vi får lära oss skjuta gevärs-

rökgranat, spränga och larmminera. Övningen är upplagd som ett stationssystem och vid varje station får vi lära oss en av ovan angivna saker.

På kvällen skickar vi ut patruller mot 7:e komp. som ligger i närheten av vår förläggning. De flesta patrullerna hittar 7:es förläggning och kan både innästla och utföra eldöverfall enligt konstens alla regler.

Alla patruller kommer hem helskinnade utom en patrull ur 3:e pluton, dom saknar nämligen en man. Efter närmare undersökning kommer vi fram till att han fått eldavbrott när patrullen slog ut sitt eldöverfall, och god soldat som han är började han genast felsökning, och när han satt där i mörkret och "fipplade" kom en stridspatrull ur 7:e och tog honom till fånga. Han blir dock snart försatt på fri fot och dyker upp vid vår förläggning vid 23-tiden.

Torsdag. Idag övar hela komp. i Valsäter. Övningarna omfattar anfall och är även idag upplagda som ett stationssystem där vi vid varje station får lära oss en bit i konsten att anfalla och när dagen är slut känner jag att jag behärskar alla olika åtgärder.

Kvällstjänsten omfattar noggrann vård av all mtrl, lastning av fordon och uppstädning så att vi kan rulla hem så snabbt som möjligt i morgon.

Fredag. Revelj 05.30, varefter en hektisk aktivitet börjar. Rivning av förläggning, utspisning av frukost, fästa ryggsäcken vid cykeln, finstädning av förläggningsområdet och många andra saker.

Klockan 08.00 står i alla fall hela komp. uppställt och hemmarschen kan börja. Nu när det bär av hemåt tar alla ut det sista av sina kraftreserver och klockan 10.15 rullar vi in på kaserngården.

Hemma på kompaniet påbörjar vi vården. Vi vårdar gemensam mtrl först, därefter utspisar vi lunch i matsalen, där det finns stolar att sitta på och bord att ha tallrik och bestick på, nästan en sensation efter en vecka i skogen, där man äter sittande på en stubbe, balanserande kåsan på ett knä och traven med smörgåsar på det andra, under ständig skräck för att man skall spilla ut den dyrbara mjölken eller tappa en smörgårs, för att inte tala om den goda mat utkörd från köket i Marma som man har i kokkärlet. Den är absolut värd sin vikt i guld då man sitter där i skogen.

Efter lunch börjar vården av personlig mtrl. Vapen, kängor, kokkärl, verktyg, allt skall vårdas och visiteras. Visitationen äger rum klockan 14.15, några får omvisitation. Därefter städar vi hela kompaniet och ställer upp för permission klockan 15.00. Kompch talar om för oss att han är mycket nöjd med våra insatser under veckan och att vi nu har en bra grund att stå på inför kommande övningar. Därefter kommenderas det "höger vänster om marsch" på kompaniet och en mycket lärorik vecka är slut.

JONAS

ELDDOPET

"Ladda"!

Nu var stunden inne, jag repeterade till min förvåning helt mekaniskt kommandot jag hört så många gånger förut. Den här gången var det kanske lite speciellt med det korta men koncisa meddelandet som trängde in i mitt medvetande. Vad var det som fick min hjärna att sända ut de rätta signalerna till armar, händer och fingrar? Vänstra handen — "bromsa", högra handen — "spänn! säkra"! Och min stämma som framförde samma magiska sammansättning av bokstäver — LADDA!!

Under flera veckor hade vi tränat pansarvärnspjäsen, granatgeväret och kulsprutan olika handgrepp. Dessa hade kännts lite ovana i början, men efter ett, som jag tyckte då, evinnerligt nötande med bromsar, spänngrepp, handtag, säkringar, lock och trattar, tycktes mina händer till slut finna ett visst mönster i sitt beteende med de olika vapnen.

Ända tills nu hade vi hållit till i källare, Exhus och ute på Lilla Fältet för att nöta in de här handgreppen. Killarna från 2. kompaniet visade, berättade och drev på och resultatet har inte låtit vänta på sig. Jag har förvisso hört att den mänskliga mekanismen skulle vara väldigt anpassningsbar, men att på så kort tid lära sig hålla reda på alla dessa spakar och rattar, det trodde jag inte skulle vara genomförbart.

Nu är det ju så att 2. kompanisterna inte nöjde sig med att lära oss stoppa in kulor och granater från alla håll i dessa "rör". Nej då, dom tog sig friheten att under några timmar lära ut hur man på enklaste sätt uppdelar vapnen i sina beståndsdelar.

Skruvar, lock, fjädrar och tändstift plockades i en aldrig sinande ström ur vapnen och lades i en oändlig rad framför oss. Så långt var ju allt gott och väl, men nu skulle vi ju sätta tillbaka alla dessa prylar på sin speciella plats igen, så att "bössan" efter monteringen skulle fungera igen. Och hör och häpna, efter någon timme plockade vi utan betänkligheter sönder både kulspruta granatgevär och pjäser och satte ihop dem igen.

Var det kanske detta eviga plockande fram och tillbaka som hade styrt mina impulser under detta ögonblick vid Lindesdal i Marma? Var det samma inlärning som styrde min kompis på andra sidan pjäsen, att öppna tratten, kolla loppet och föra in vår första fullkalibriga granat i eldröret. Visst hade vi skjutit förut, både med k-pist, kulspruta, granatgevär och pv-pjäser, men ända tills nu hade det handlat om övningsvapen. Detta var något helt annat, det hade jag sett på Regementets Dag. Pjäsen hade dånat som om Tor, den gamle Asaguden, hade släppt sin hammare mitt i församlingen och världen hade rämnat inför våra ögon. och nu var det jag, som med en liten krökning av mitt finger skulle frambringa detta ofantliga oljud och dessutom ligga alldeles i händelsens centrum.

"Fältet, pansar, 300 ELD"!

Löjtnantens ord trängde igenom hörselkåporna in till mitt medvetande och jag repeterade åter igen. Men — hur var det nu, "den lilla stolpen på 400 metersstrecket, toppen mitt i hålet". Nu var jag där, korset mitt i målet sammanföll med toppen på stolpen. Högra handens tumme arbetade mekaniskt med att föra omställaren till "Helge", övergick därefter att

föra säkringen till vänster. Den vänstra handen hade sedan länge kramat bromsen. Pjäsen var fixerad vid målet. Jag var klar.

"Skott kommer"!!

Laddarens svar på mina ord kommer som en pisksnärt — "klart bakåt"!! Högra handens pekfinger verkställer, utan att tveka, hjärnans order. Ett då som inte är av denna världen, fyller hela min tillvaro, som det verkar en evighet. Sedan tystnad, denna märkliga tystnad som endast kan framkallas av total dövhet. Tanken far genom mitt huvud "nu är det slut, jag har hört allt som går att höra och nu har jag blivit döv på kuppen". Just i detta ögonblick tränger, som genom ett töcken, en kort mening igenom kåpor och hörselgångar "träff mitt i"!! Detta får mig att ånyo vakna till sans och jag repeterar "träff, mitt i". Då, först då, går det upp för mig. Jag lever, jag har hälsan och framför allt hörseln kvar. Dessutom har jag, med min första "fullbumpa" träffat "mitt i". Jag har lyckats, jag har blivit "döpt" och kanske också blivit "frälst" en smula.

PV-FRÄLST

JÄRVSÖ KOMPANI
9. SKYTTEKOMPANIET

Kompaniet för gamla Järvsö kommuns vapen, en svart järv mot gul bakgrund.

Kompanichef *Kompanichefs stf* *Kompaniadjutant*

Mj H Beminge *Kn T Bohlme* *Fj T Eklöf*

1. Skyttepluton

Chef: lt Schön
Stf: fk Bergkvist

Rhönnqvist, Sven, Gävle
Melin, Roger, Danderyd
Persson, Mikael, Gävle
Andersson, Mats, Sandviken
Kristenssen, Gert-Ove, Sandviken
Söderman, Eric, Gävle
Olofsson, Bo-Göran, Surahammar
Granqvist, Jörgen, Fagersta
Helgessen, Peter, Morkarla
Engvall, Sune, Gävle
Laurila, Jokka, Enköping
Persson, Thomas, Valbo
Holmberg, Lars-Gunnar, Sandviken
Woxberg, Torbjörn, Bollnäs
Toressen, Sture, Gävle
Gunnarsson, Conny, Köping
Janzon, Lennart, Västerås
Östergaard, Jens, Fagersta
Lindström, Mikael, Västerås
Pettersson, Mikael, Uppsala
Johansson, Mikael, Gävle
Magnusson, Olle, Furuvik
Eriksson, Mats, Gävle
Wahlqvist, Leif, Österbybruk
Lindkvist, Tony, Sandviken
Lundberg, Anders, Gävle
Källberg, Per, Sala
Ekström, Peter, Valbo
Modig, Thomas, Bollnäs
Hallstensson, Jan-Ove, Edsbyn
Kurttio, Pekka, Skutskär
Sepänaho, Pauli, Bollnäs
Karlin, Anders, Uppsala
Ling, Jan-Bertil, Västerås
Kvarnberg, Peter, Gävle
Benn, Lars, Fagersta
Blomqvist, Kent, Gävle
Boman, Mats, Gävle
Hallin, Torbjörn, Uppsala

2. Skyttepluton

Chef: lt Hedberg
Stf: öfu Björkbom

Schwalbe, Lars-Åke, Uppsala
Lundberg, Lars, Ramnäs
Landén, Tomas, Uppsala
Enström, Sören, Järbo
Piippola, Arne, Åshammar
Sundell, Björn, Gävle
Vestberg, Denny, Fagersta
Pettersson, Jonny, Köping
Johansson, Mikael, Söderfors
Karlsson, Kjell, Fjärdhundra
Bergström, Stefan, Västerås
Karlsson, Mikael, Älvkarleby
Nyberg, Rolf, Hallstahammar
Holmgren, Roland, Tierp
Högberg, Peter, Sandviken
Wikström, Peter, Valbo
Mutaniemi, Erik, Valskog
Andersson, Sven, Heby
Jönsson, Lars, Gävle
Wattman, Hans, Uppsala
Eriksson, Jan-Åke, Örsundsbro
Fredriksson, Kennet, Uppsala
Bjur, Thomas, Uppsala
Halvorsen, Anders, Sandviken
Nilsson, Björn, Gävle
Sundberg, Peter, Enköping
Brattfeldt, Stefan, Gävle
Bylund, Erik, Gävle
Ölander, Micael, Gävle
Rosén, Anders, Sandviken
Wallbom, Christer, Skultuna
Johansson, Kenneth, Sandviken
Sundberg, Håkan, Gävle
Frank, Lars, Ockelbo
Eriksson, Jan, Gävle
Lundin, Pär, Bollnäs
Norén, Arne, Hofors
Reichert, Thomas, Hallstahammar
Larsson, Anders, Valbo

3. Skyttepluton

Chef: fk Andersson
Stf: öfu Mineur

Klang, Claes, Västerås
Carlsson, Lars, Uppsala
Lind, Ove, Edsbyn
Carlenfors, Bengt, Alfta
Hägglund, Lennart, Gävle
Melinder, Gert, Gävle
Nygren, Jan, Skinnskatteberg
Kumlin, Johan, Mölntorp
Rydström, Mats, Gävle
Berggren, Håkan, Västerås
Pettersson, Lennart, Västerås
Tollsten, Lars, Arboga
Boman, Rolf, Norrala
Karlsson, Benny, Bälinge
Hedman, Ulf, Gävle
Andersson, Roger, Virsbo
Lindkvist, Dennis, Västerås
Gustafsson, Frans, Västerås
Andersson, Mats, Sandarne
Johansson, Ronny, Gävle
Jäderström, Stefan, Gävle

Leppälampi, Kari, Surahammar
Ehnberg, Rolf, Möklinta
Larsson, Göran, Gävle
Fernholm, Lars, Sala
Larsson, Tommy, Arboga
Hedman, Leif, Ockelbo
Jansson, Benny, Uppsala
Blomqvist, Kaj, Hamrånge
Eriksson, Mikael, Hamrånge
Altberg, Ove, Storvik
Heiskanen, Tapio, Hofors
Eriksson, Mikael, Gävle
Larsson, Svante, Järbo
Liljekvist, Börje, Kungsör
Forsberg, Jan, Skutskär
Åberg, Lorens, Sandviken
Lindholm, Bosse, Skultuna
Skogsund, Kenth, Sala
Persson, Tony, Gävle
Eckerborn, Henning, Västerås
Cortan, Thomas, Gävle

Pansarvärnspluton

Chef: lt Pettersson
Stf: öfu Jaldén
Instr.: öfu Daxner

Pettersson, Stefan, Kvicksund
Englund, Stefan, Uppsala
Gustavsson, Bengt-Olof, Tierp
Östblom, Bo, Gävle
Kusavas, Björn, Uppsala
Olsson, Sören, Sandviken
Nyberg, Ulf, Trödje
Äng, Olle, Arbrå
Holmström, Tommy, Uppsala
Vilbaste, Mikael, Västerås
Wallon, Roland, Kungsör

Andersson, Kjell, Knivsta
Bouvin, Mats, Gävle
Stenberg, Per, Gävle
Jivelid, tony, Västerås
Gertman, Gert-Ove, Kolbäck
Ström, Per, Hallstahammar
Nilsson, Peter, Köping
Lindberg, Christer, Västerås
Leo, Björn, Norberg
Löfstedt, Conny, Norberg

ARBRÅ KOMPANI
12. TROSSKOMPANIET

Kompaniets vapen är Arbrå kommuns vapen bestående av en vit häst och stjärna på blå botten. Om arbråborna härmed velat symbolisera Staffan Stalledrängs häst och stjärnan må vara osagt. Som trosskompaniets symbol får det nu stå för infanteriets gamla trogna draghäst och dess ledstjärna att alltid hålla förbanden i gång.

Kompanichef *Kompanichefs stf* *Kompaniadjutant*

Mj K-G Åkerlund *Kn P Roth* *Fj Larsson*

Pionjärpluton

Chef: kn Brolund
Stf: serg Bäremo

Sjölander, Åke, Järbo
Pettersson, Ulf, Gävle
Gustafsson, Bengt, Arboga
Eriksson, Håkan, Gävle
Andersson, Mats, Bollnäs
Alm, Jan-Erik, Valskog
Holm, Stefan, Sandviken
Eklund, Gert, Bålsta
Eriksson, Roger, Östhammar
Mårtensson, Per-Erik, Gävle
Engström, Arboga
Johansson, Gunnar, Fagersta
Carlsson, Tord, Järbo
Olsson, Lars-Gunnar, Söderhamn
Eriksson, Per-Arne, Västerås
Wauge, Ola, Arboga
Karlsson, Hans, Hallstahammar
Wallenborg, Claes, Gävle
Bäcklin, Per, Gävle
Johansson, Thomas, Bollnäs
Andersson, Jan, Örsundsbro
Svedberg, Ulf, Västerås
Persson, Hans, Årsunda
Lind, Mikael, Västerås
Lekenhed, Robert, Skultuna
Byström, Ulf, Wallsta
Andersson, Göran, Arboga
Östling, Stefan, Gävle
Öberg, Tomas, Gävle
Andersson, Leif, Bergvik
Andersson, Tomas, Ockelbo
Id, Peter, Västerås
Häll, Tommy, Västerås
Lundin, Michael, Valbo
Gustavsson, Robert, Surahammar
Wulffschmidt, Lars, Gävle
Kjellberg, Anders, Kolbäck
Olsson, Tommy, Gävle
Thor, Göran, Uppsala
Eriksson, Leif, Västerås
Hägglund, Kent, Gävle
Persson, Lars, Wallsta
Eriksson, Nils, Gävle
Schimmel, Johnny, Västerås
Karlsson, Ralf, Gävle
Ahlskog, Mats, Fagersta
Eriksson, Mats-Olov, Hofors
Norin, Peter, Ljusne

Sjukvårdspluton

Chef: kn Söderblom P
Stf: fj Lindberg

Cervenka, Martin, Uppsala
Jacobsson, Peter, Hofors
Åhman, Christer, Tierp
Linde, Johan, Västerås
Rystedt, Anders, Sandviken
Cadavid, Janne, Uppsala
Lundgren, Conny, Sandviken
Galfensjö, Ola, Bollnäs
Westlund, Anders, Gävle
Nolgård, Pär, Arbrå
Jakobsson, Arne, Gävle
Lötvik, stig, Uppsala
Blomkvist, Lars, Gävle
Mautizon, Urban, Ockelbo
Angermund, Peter, Gävle
Lindmark, Anders, Sala
Eriksson, Roger, Tierp
Gunnarsson, Per-Olov Alfta
Ränttilä, Kalevi, Gävle
Normark, Sören, Skultuna
Johansson, Stig-Åke, Köping
Englund, Hans, Västerås
Hedlund, Björn, Hallstahammar
Fagerström, Peter, Västerås
Nässlander, Torbjörn, Årsunda
Gustafsson, Lars, Fagersta
Gidlöf, Lars, Västerås
Jonsson, Per, Bollnäs
Pettersson, Lars, Gävle

Motorcykelpluton

Chef: fj Söderlund
Stf: fj Johansson Å

Liljeby, Lars, Gävle
Thorell, Ulf, Enköping
Westberg, Kjell, Gävle
Stadling, Gunnar, Västerfärnebo
Stenberg, Dan, Kungsgården
Moberg, Lars-Åke, Hofors
Frisk, Lars, Skinnskatteberg
Löf, Kennet, Sandviken
Årling, Tomas, Forsbacka
Svensson, Christer, Västerås
Johansson, Jerry, Gävle
Carlsson, Håkan, Gävle
Hedlund, Lars, Kilafors
Lager, Bernhard, Österbybruk

Förplägnadspluton

Chef: lt Sundell S
Stf: fj Lönn

Ardenvik, Ulf, Bålsta
Bällstav, Jörgen, Gävle
Linde, Håkan, Gävle
Ulvesand, Thomas, Gävle
Lingvall, Lars, Furuvik
Nyström, Hans, Gävle
Johansson,
Mattsson, Håkan, Sandviken
Jonsson, Kenneth, Edsbyn
Fältström, Lars, Gävle
Sundqvist, Peter, Bollnäs
Blank, Jan, Sandviken
Johansson, Leif, Gävle
Lindberg, Peter, Kolbäck
Mattsson, Anders, Uppsala
Olsson, Peter, Gävle
Söderström, Pär, Gävle
Johansson, Kennet, Arboga
Berggren, Ola, Gävle
Schöldberg, Åke, Gävle
von Drygalski, Martin, Västerås
Jonsson, Mikael, Gävle
Johansson, Lars, Sandviken
Andersson, Peter, Storvik
Hakola, Juha, Gävle
Lindahl, Håkan, Uppsala
Ström, Gunnar, Gävle
Danielsson, Ulf, Bollnäs
Högman, Per, Västerås
Hall, Ole, Gävle
Kähärä, Jonny, Gävle
Blomqvist, Bengt, Gävle
Andersson, Thomas, Söderhamn
Ojala, Harry, Surahammar
Lund, Ulf, Gävle
Lundin, Per, Gävle
Larsson, Håkan, Kungsör
Berglund, Peter, Gävle
Odelvik, Stefan, Sandviken
Söderholm, Olov, Ljusne
Persson, Torgny, Bollnäs
Svedlund, Lars-Åke, Söderhamn

Trosspluton

Chef: kn Hammarstrand
Stf: fj Jansson G
Instr.: serg Dahlgren

Knuutila, Sten, Gimo
Wennerholm, Lars, Bollnäs
Nymark, Jörgen, Söderhamn
Pettersson, Jan-Åke, Sala
Hallberg, Torbjörn, Ockelbo
Johansson, Pär-Håkan, Heby
Hellström, Erik, Hofors
Blom, Torbjörn, Bollnäs
Eklund, Lennart, Gävle
Peters, Leif, Sandviken
Norgren, Pär-Erik, Sandviken
Andersson, Johnny, Östervåla
Bergqvist, Jan, Gävle
Harjula, Timo, Sandviken
Möller, Kjell, Gävle
Björklund, Per, Gävle
Forsling, Pär-Åke, Hofors
Eriksson, Pär-Ove, Norrala
Vestman, Peter, Västerås
Hedberg, Gunnar, Gävle
Björk, Mats, Bollnäs
Andersson, Lars-Erik, Enköping
Karlsson, Peter, Västerås
Björklund, Christer, Söderhamn
Åkerlund, Hans, Ockelbo
Lindström, Örjan, Sandviken
Hammargren, Ove, Knutby
Sundström, Tony, Västerås
Gustavsson, Mats, Nybo
Rönnlund, Lars-Åke, Ockelbo
Hansson, Ola, Bollnäs
Hammarbäck, Conny, Norberg
Bäckström, Ove, Gävle
Jonsson, Ola, Bollnäs
Åhlén-Nyström, Christer, Gävle
Öregård, Jonas, Gävle

I FÄDRENS SPÅR FÖR FRAMTIDS SEGRAR

Under 1979 som de flesta år tidigare har regementet uppnått stora framgångar i idrottstävlingar mot andra förband inom östra militärområdet. Bl a kan nämnas övlt Bengt Nilssons klassegrar i skidskytte och fälttävlan. Budkavleseger i klass H 35 genom kaptenerna Bengt-Göran Jonsson, Bertil Munther och Lars Lundberg. Överlägsen lagseger i skidskytte genom övlt Bengt Nilsson och kaptenerna Hilding Lindström, Lars Lundberg, Bertil Munther och Östen Andersson.

Framgångarna inom de civila tävlingarna blir alltmer sällsynta sedan övlt Karl-Erik Björk lagt orienteringsskorna på hyllan och Bengt Nilsson allt oftare föredrar att jaga i stället för att orientera. Dock har vi ju fortfarande kvar Hilding Lindström på skidor som verkligen kan sätta "civilisterna" på plats när det "slår".

Bland värnpliktiga årgång 79:s framgångar inom milotävlingar måste nämnas Lars Åke Anderssons 4:e placering i fälttävlan där också I 14:s vpl belade bronsplatsen genom Lars Åke Andersson, Tommy Westman och Stefan Hedin. Ole Victors 3:e placering i nattorientering samt Krister Rhönnstads 3:e placering i skidskytte är väl värd att nämnas.

Ett kapitel för sig skall vi nog ägna åt den militära femkampen. Den i föregående årgång av Bocken omskrivne Jan Haraldsson som vi räknade med skulle fortsätta sina framgångar har slutat och ägnar sig nu åt en helt annan sysselsättning. Men en ny stjärna har tänts, nämligen Johan Mathson en före detta friidrottare vid Gefle IF, numera befäl vid regementet. Johan började träna femkamp hösten 79 och blev samma år regementsmästare. Misslyckades lite i samband med MI-DÖ tävlingar och blev 4:e man. Slog sedan till och blev armé-

mästare i klass värnpliktiga. Resultatet räckte till en 2:a plats bland befälet, vilket kanske inte låter så framgångsrikt men vi skall då beakta att svenska eliten är det samma som världseliten och att Johan endas tränat dessa fem krävande grenar under några få veckor.

Fältidrotten skall också avhandlas i ett eget kapitel. De värnpliktiga vid regementet placerade sig mycket bra vid tävlingar inom Milo Ö. Dör deras intresse sedan fullständigt för fälttävlan? Aldrig eller ytterst sällan ställer någon upp på de tävlingar som anordnas. Vid årets DM deltog endast 6 man varav tre var fast anställda vid regementet. Här kan nämnas att löjtnant Stefan Åkerlund blev distriktsmästare.

Jag tror att det inom Gästrikland finns många som har goda förutsättningar att ta hem ett SM-tecken i fälttävlan, men var finns de?

Visserligen bjuds det på få fälttävlingar inom distriktet, men blir deltagarantalet större så kommer även tävlingstillfällena att bli fler.

Individuella tävlingar och budkavletävlingar, sommar och vinter kommer att arrangeras i fortsättningen.

Av resultatsammanställningen framgår att verksamheten under året varit ganska omfattande. Av resultaten framgår också att "gamlingarna" hävdar sig väl mot ungdomarna. Detta är inte bra på sikt, vi måste få fram flera ungdomar för att regementet skall kunna hävda sig i fortsättningen.

BERTIL MUNTHER

TÄVLINGSRESULTAT

FÄLTTÄVLAN

Regementschefens vandringspris

Vinterfälttävlan (80)

1.	Kn Lindström	59.14
2.	Kn Lundberg	68.22
3.	Lt Wallgren	69.15
4.	Lt Thollén	70.44
5.	Lt Haraldsson	70.51
6.	Fk Sjöberg	73.15
7.	Öfu Mineur	75.06
8.	Övlt Nilsson B	75.29
9.	Lt Jonsson A	76.06
10.	Övlt Björk	80.05

Sommarfälttävlan (52)

1.	Kn Wedin	108.57
2.	Kn Lindström	120.03
3.	Kn Lundberg	120.51
4.	Kn Andersson	121.18
5.	Öfu Lennartson	128.54
6.	Lt Sundell S	129.47
7.	Kn Munther	141.24
8.	Lt Norrström	148.12

ORIENTERING

Reg M dagorientering

Klass H21 (18)

1.	Serg Lundin	1.07.53
2.	Fj Lindberg	1.20.40
3.	Lt Norrström	1.30.02
4.	Kn Wedin	1.33.04
5.	Avm Lönn P	1.37.54

Klass H 35 (8)

1.	Kn Lundberg	1.13.48
2.	Kn Munther	1.17.14
3.	Mj Wallin	1.27.16

Klass H 43 (2)

1.	Kn Lindström	1.22.02

Klass H 17 (17)

1.	Fu Grönlund A	35.06
2.	Fu Larsson S	38.08
3.	Fu Larsson L	41.43

Klass GU (18)

1.	Lingren 2. komp	1.12.38
2.	Victor 8. komp.	1.24.09
3.	Ahnlén 8. komp	1.34.18

Lagtävlan (4)

1.	5. komp	3.55.09
2.	2. komp	3.58.90

Reg M nattorientering

Klass H 21 (14)

1.	Kn Wedin	64.29
2.	Lt Sundell S	71.23
3.	Fj Lindberg	72.15

Klass H 35 (5)

1.	Kn Munther	54.06
2.	Kn Lundberg	63.08
3.	Kn Jonsson	64.14

Klass H 43 (2)

1.	Kn Lindström	82.36

Klass H 17 (17)

1.	Fu Grönlund	51.17
2.	Fu Friberg	54.28
3.	Fu Härdner	56.02
4.	Fu Larsson S	56.25
5.	Fu Mathson	61.21

Klass GU (1)

1.	Vpl Gustavsson	77.22

Lagtävling (3)

1.	2. komp	225.16
2.	5. komp	225.29
3.	8. komp	282.13

TERRÄNGLÖPNING

Reg M 5 km

Klass GU (15)

1.	Jarmo Kumin 7. komp	17.13
2.	Christer Rhönnstad 2.komp	17.48
3.	Lars-Åke Andersson 7. komp	18.47
4.	Mats Andersson 7. komp	19.01
5.	Per-Arne Hansson 7. komp	19.10
6.	Lars Tahllin 7. komp	19.13

Klass H 21 (4)

1.	Lars Hedberg 7. komp	17.53
2.	Lars Jansson Livkomp	18.35

Klass H 35 (2)

1.	Lars Lundberg KBS	17.55

Klass H 43 (1)

1.	Kurt Skoglund SF	20.35

Lagtävlan (3)

1. 7. komp Jarmo Kusmin, Lars Hedberg, Lars-Åke Andersson 53.53
2. 4. komp Tomas Raneborn, Sören Alneberg, Jan Mårtensson 61.10
3. 2. komp Krister Rhönnstad, Anders Henningsson, Anders Wickman 61.17

SKYTTE

Reg. M k-pist (83)

1.	Kn Bertil Munther	141
2.	Övlt Bengt Nilsson	140
3.	Övlt Erik Persson	140
4.	Fk Hans Pettersson	138
5.	Avm Per Lönn	138
6.	Kn Eric Jonsson	138
7.	Öfu Peter Kelemen	136
8.	Fj Eric Thimper	136

Reg M gevär (10)

1.	Övlt Bengt Nilsson	143
2.	Fj Ivar Fredman	141
3.	Övlt Erik Persson	141

Överste Stålhanes vpr gevär (7)

1.	Eric Jonzon	292
2.	Bertil Munther	275
3.	Inge Olsson	258

"Fockska kannan" pistol (9)

1.	Övlt Persson E	215
2.	Lt Nilsson LE	208
3.	Mj Wallin A	156

Regoffkårens KG skjutning (5)

1.	Mj Österdahl	88
2.	Övlt Nilsson	48
3.	Mj Wallin	35

Plutoffkårens "Örnpokalen" (9)

1.	Fj Ivar Fredman	242
2.	Fj Christer Berglund	234
3.	Öfu Peter Kelemen	229

SKIDLÖPNING

Reg M 15 km

Lagtävling

1.	8. komp (Vpl Karlsson T, Vpl Berg, Vpl Högblom)	171.07
2.	7. komp (Lt Thollén, Vpl Andersson L-Å, Vpl Hall)	172.32
3.	2. komp (Fu Rhönnstad, Fu Sundin, Fu Söderhäll)	178.03
4.	Utb	178.36
5.	9. komp	181.02

Klass H 17 (11)

1.	Fu Mineur	67.37
2.	Fu Lindberg	67.54
3.	Fu Hedström	71.17

Klass H 21 (17)

1.	Lt Thollén	57.15
2.	Lt Hedberg	58.17
3.	Lt Haraldsson	58.19

Klass H 35 (12)

1. Kn Munther 56.21
2. Fj Thimper 59.19
3. Kn Lundberg 63.20

Klass H 43 (3)

1. Fdn Skoglund 64.23
2. Övlt Wiebe 74.12

Klass H 50 (3)

1. Fj Jonsson 79.37
2. Fj Karlsson 81.13

Klass GU (29)

1. Fu Rhönnstad 2. komp. 53.51
2. Vpl Eriksson Lars 9. komp 54.18
3. Vpl Karlsson T 8. komp 55.46
4. Vpl Andersson L-Å 7. komp 57.22
5. Vpl Berg G 8. komp 57.35

SKIDSTAFETT

Reg M 10x3 km

Klass GU

1. 8. komp lag I Vpl Karlsson, Svärdström, Egnell, Carlsson, Wickström, Johansson, Lindgren, Thivan, Karlsson, Berg 115.30

2. 7. komp Vpl Andersson, Sandkvist, Laitala, Hansson, Dahlbomp Bröms, Andersson, Hall, Kusmin, Andersson 118.41

Klass Befäl

1. Regoffkåren Hedberg, Lundberg, Callenmark, Jonsson, Ringkvist, Wallgren, Eriksson, Wallin, Nilsson, Söderberg 113.52
2. Kompoffkåren 113.52
3. Plutoffkåren 125.30

SKIDSKYTTE

Klass Befäl (35)

1. Kn Munther 28.35
2. Kn Lindström 31.17
3. Kn Andersson Ö 32.00
4. Fj Thimper 32.09
5. Kn Söderberg 32.55
6. Övlt Nilsson 32.56

Klass GU K-pist (26)

1. Vpl Andersson 7. komp 32.12
2. Vpl Eriksson 9. komp 34.10
3. Vpl Möller 12. komp 34.33
4. Vpl Ögren 8. komp 36.02
5. Vpl Ling Liv komp 38.21
6. Krp Sundin 2. komp 38.29

Klass GU Ak (29)

1. Vpl Eriksson 8 komp. 34.50
2. Vpl Hellstrand 12.komp 36.43
3. Vpl Löf 8. komp 37.45
4. Vpl Hall 7. komp 39.00
5. Vpl Hansson 7. komp 39.00
6. Vpl Zackrisson 8. komp 39.29

Lagtävling K-pist (7)

1. Utb (Kn Munther, Fj Thimper, Övlt Nilsson) 93.40
2. 7. komp (Vpl Andersson, Lt Thollén, Mj Wallin) 106.52
3. 8. komp (Lt Wallgren, vpl Ögren, vpl Wikström) 108.16

Lagtävling Ak 4

1. 8 komp (Vpl Eriksson, Vpl Löf, Vpl Svärdström) 112.42
2. 7. komp (Vpl Hall, Vpl Hansson, Vpl Andersson) 118.44
3. 12. komp (Vpl Hellstrand, Vpl Lundqvist, Vpl Nygren) 120.33

HANDBOLL

RegM

12. komp—4. komp 12—30
9. komp—Liv komp 17—13
5. komp— 8. komp 16—20
7. komp—2. komp 14—22
4. komp—9. komp 18—15
8. komp—2. komp 18—23
4. komp—2. komp 12—30

Regementsmästare 2. komp

De Wit, Berglund Källarsson, Libell, Parkegren, Lönn, Liljebäck, Simon, Pylkkänen, Styf, Bernardsson, Hjort.

TREKAMP

RegM (43)

1.	Fu Mathsson Livkomp	2706.2
2.	Öhrfelth Livkomp	2519.2
3.	Lövgren 4. kom	2418.4
4.	Andersson 2. komp	2355.8
5.	Andersson 5. komp	2338.8
6.	Pylkkänen 2.komp	2318.4

SIMNING

Reg M 100 m fritt (4)

1.	Vpl Eriksson Livkomp	1.06.5
2.	Vpl Pira 7.komp	1.09.0
3.	Vpl Olsson 8.komp	1.11.3

Reg M 200 m bröstsim (4)

1.	Vpl Eriksson Livkomp	3.19.6
2.	Vpl Pira 7. komp	3.24.1
3.	Vpl Westbom Livkomp	3.54.4

Reg M Lagkamp 10x50 (4)

1.	Liv komp	5.23.4
2.	9. komp	5.37.0

Klass H 35 (4)

1.	Eric Thimper	33.47
2.	Bertil Munther	34.00

Klass H 43 (1)

1.	Kurt Skoglund	39.58

Klass H 50 (2)

1.	Hilding Lindström	34.22

SKIDLÖPNING 15 KM

Klass H 21 (5)

1.	Lars Lundberg	58.27
2.	Lars Söderberg	58.42
3.	Kenneth Thollén	1.01.18

Klass H 35 (2)

1.	Lars Ringkvist	1.02.50
2.	Jan Callenmark	1.06.07

Klass H 50 (1)

1.	Hilding Lindström	1.03.15

FÖRENINGSMÄSTERSKAP

DAGORIENTERING

Klass H 21 och H 35 långa banan (7)

1.	Bengt Nilsson	57.28
2.	Bertil Munther	1.05.44
3.	Börje Wallgren	1.13.33

Klass H 17, H 43 och H 50 korta banan (4)

1.	Hilding Lindström	57.32

SKIDLÖPNING 10 KM

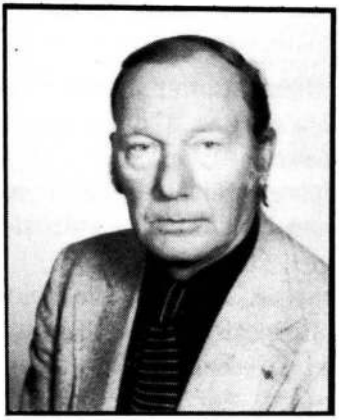
Klass Damer 5 km (1)

1.	Louise Larsson	25.07

Klass H 21 (5)

1.	Lars Söderberg	33.20
2.	Lars Hedberg	33.27
3.	Kenneth Thollén	34.07

LÄNSTYRELSENS ROLL I TOTALFÖRSVARET

Försvarsdirektör Valentin Sterndal kom till Gävle som t f civilförsvarsdirektör den 1 juli 1968, efter att i fyra år ha varit chef för civilförsvarets befälsskola i Rosersberg. Dessförinnan tjänstgjorde han ett par år på civilförsvarsstyrelsens centralplanering. Han är ursprungligen ingenjörsofficer och har genomgått krigshögskolan 1954—56 och försvarshögskolan 1965. 1961 tjänstgjorde han vid övervakningskommissionen i Korea.

Vid länsstyrelsens omorganisation den 1 juli 1971 fick han fast tjänst som försvarsdirektör vid länsstyrelsen i Gävle.

Om man skulle gå ut och fråga folk på gator och torg vad totalförsvaret är för något så skulle man få mycket varierande svar. Jag tror att många skulle svara armén, flottan och flyget eller kanske infanteri, artilleri, pansartrupper o s v. Sådana svar skulle man få därför att folk i allmänhet med begreppet försvar förknippar militär trupp och vapen. Att vi har ett civilt försvar med omfattande och livsviktiga uppgifter det känner man inte till.

Kunskaperna om de civila delarna av totalförsvaret är mycket varierande även bland försvarsmaktens personal. Totalförsvarstänkandet har först på senare år återspeglats i den militära utbildningen. Under min egen militära utbildning fram till och med Krigshögskolan 1954—56 fick jag praktiskt taget inte veta någonting om det civila försvaret. Först på försvarshögskolan 1965 upplevde man totalförsvarstänkandet. Där gavs de civila delarna minst samma utrymme som de militära

och samverkan inom hela totalförsvaret var huvudtemat genom hela kursen — och det var riktigt.

Det är klart att de försvarsintresserade, intelligenta och vidsynta läsarna av denna artikel vet att man brukar tala om totalförsvarets fyra hörnstenar.

- det militära försvaret
- civilförsvaret
- det ekonomiska försvaret och
- det psykologiska försvaret,

men också att många andra samhällsfunktioner måste räknas in i totalförsvaret. Jag kan ju bara nämna sådana tunga funktioner som sjukvården och polisväsendet.

Vad har då länsstyrelsen med totalförsvaret att göra? Svaret återfinns i länsstyrelseinstruktionen där det bl a står såhär:

"Verksamheten i fred skall bedrivas så, att även de krav som det totala försvaret i krig uppställer i största möjliga utsträckning kan tillgodoses. Länsstyrelsen skall verka för att totalförsvaret inom länet planläggs så att det i krig och vid krigsfara kan föras med en enhetlig inriktning."

Ansvaret för den regionala beredskapsplanläggningen inom totalförsvarets civila sektor vilar till största delen på länsstyrelsen. Länsstyrelsens planläggningsuppgifter omfattar således den egna krigsorganisationen, civilförsvaret, kommunal beredskap, hälso- och sjukvård samt veterinärtjänst, psykologiskt försvar, säkerhet och bevakning, räddningstjänst och ekonomiskt försvar.

Länsstyrelsen skall också se till att personal till krigsorganisationen rekryteras, utbildas och övas.

Vidare sägs: "Planläggningen skall i den utsträckning som behövs samordnas såväl mellan de civila myndigheterna och organen inbördes som mellan dessa och de militära myndigheterna. Länstyrelsen får för sådant ändamål hos civila myndigheter med statliga förvaltningsuppgifter inom länet, riksdagens verk dock undantagna, påkalla att material rörande planläggningen sänds in till länsstyrelsen och när det bedöms nödvändigt, föreskriva att beredskapsplan ej får fastställas innan samråd ägt rum med länsstyrelsen."

Innebörden av dessa torra paragrafer är helt enkelt den att länsstyrelsen har en väldig massa uppgifter inom totalförsva-

ret och ett mycket omfattande planläggningsansvar.

Vem sköter då om totalförsvarsärendena inom länsstyrelsen?

Jo, det gör man på *försvarsenheten*, som ingår i länsstyrelsens planeringsavdelning. Försvarsenhetens uppgifter kan i korthet beskrivas såhär:

Försvarenheten bör vara den samlande instansen för länsstyrelsens totalförsvarsverksamhet och dess viktigaste uppgifter blir.

— att verka för att försvarsaspekter i möjlig mån beaktas i samhällsplaneringen

— att hålla samman planläggning för länsstyrelsens verksamhet i krig och förberedelser för mobilisering av länsstyrelsens krigsorganisation

— att utföra översiktlig planering för verksamheten inom totalförsvarets civila delar i kris- och krigssituationer

— i övrigt ombesörja planläggning och annan verksamhet i enlighet med de anvisningar som centrala myndigheter meddelar

— att svara för information, utbildning, rådgivning och samordning rörande planläggning för sådan verksamhet inom totalförsvarets civila delar som utförs av andra organ än länsstyrelsen.

Militärassistent var majoren Arne Järvestad men fick befattningen som byrådirektör och chef för sakområdet "övrigt civilförsvar och räddningstjänst". Militärassistenterna kommer efterhand att försvinna från alla länsstyrelser som en följd av försvarsmaktens personella nedbantning. Chef för sakområdet "övrigt civilt totalförsvar" är också en bekant för många av I 14/Fo49 personal, nämligen majoren Nils Hiedland, även han numera byrådirektör. Antalet befattningshavare vid försvarsenheterna varierar med länens storlek. Vi har 15 handläggare och 10 övrig personal. Mindre län har endast tre sakområden, där ekonomiskt försvar och övrigt civilt totalförsvar bildar ett.

Länstyrelsens uppgifter och verksamhet i *krig* regleras bl a i en förordning med krigsinstruktion för länsstyrelserna. Där sägs bl a följande:

"2 § Länsstyrelsen skall såsom högsta civila totalförsvars-

myndighet inom länet verka för att största möjliga försvarseffekt uppnås. Länsstyrelsen skall därvid

- verka för att sådan verksamhet hos civila myndigheter och andra civila organ som har betydelse för försvaranstängningarna bedrives med en enhetlig inriktning.
- samordna de civila försvarsåtgärderna,
- i samråd med vederbörande försvarsområdesbefälhavare verka för att det civila och det militära försvaret samordnas,
- verka för att länets tillgångar fördelas och utnyttjas så att försvarsansträngningarna främjas.

Länsstyrelsen skall i försvarsfrågor iakttaga föreskrifter som har meddelats av centrala myndigheter och civilbefälhavaren.

5 § Om det är nödvändigt för samordning av försvarsansträngningarna, får länstyrelsen meddela regional eller lokal civil myndighet med statliga förvaltningsuppgifter inom länet föreskrifter i fråga om verksamheten, även om myndigheten ej är underställd länsstyrelsen. Sådan föreskrift får dock ej meddelas för riksdagens verk eller civilbefälhavaren."

Därmed slut på citatet. Men jag fortsätter med 4 §, som mera i detalj anger uppgifterna. Och det är just denna uppräkning av uppgifterna som utgör grunden för sektionsindelningen.

Landshövdingen är självfallet även chef för krigslänsstyrelsen. I länsledningen ingår även de två länsråden och en befattningshavare till, efter som det skall finnas två ersättare för landshövdeingens ställföreträdare.

Länsstyrelsens uppgifter enligt krigsinstruktionen.

Det åligger länsstyrelsen särskilt

att leda *civilförsvaret*,

att leda den allmänt civila *hälso- och sjukvården* och den civila *veterinärverksamheten*,

att leda det *psykologiska försvaret* och vidta åtgärder för att bevara och stärka befolkningen försvarvilja och motståndsanda,

att leda *polisväsendet* och svara för att allmän ordning och säkerhet upprätthålles,

att utöva *transportreglering* samt leda *landsvägstransporter* och *sjötransporter*,

att vidta åtgärder för att trygga befolkningens *försörjning* och totalförsvarets behov av förnödenheter samt fullgöra uppgifter i fråga om undanförsel och förstöring,

att svara för att verksamhet av betydelse för totalförsvaret tillgodoses med *arbetskraft*,

att leda *vägväsendet*

att övervaka att den *socialvårdande verksamheten* upprätthålles och bedrives på sätt som är lämpligt med hänsyn till befolkningsomflyttningar och övriga förhållanden,

att vidta åtgärder för att trygga *betalningsväsendet* och *penningförsörjningen*,

att verka för att *förbindelserna* upprätthålles,

att i övrigt vidta åtgärder för den statliga och kommunala förvaltningens anpassning efter rådande förhållanden.

Länsstyrelsens samverkan med fobef. Denna samverkan underlättas av att myndigheterna är samgrupperade på en gemensam stabsplats, s k gpl. Men länsstyrelsen har också att samverka med många civila totalförsvarsmyndigheter. Även dessa är samgrupperade med länsstyrelsen.

Dessa är följande.

Sveriges Riksbank	Drivmedelscentralen (DMC)
Telekontoret	Radio Gävleborg
Televerkets östra radioområde	Regionförvaltningen Gävle Postregion
SJ Gävle Bandistrikt	Uppsalablocket
SJ Gävle Trafikdistrikt	Bollnäsblocket

Någon kanske saknar landstinget, länsarbetsnämnden och vägförvaltningen, vilka givetvis har mycket tunga uppgifter i krig. Att inte dessa myndigheter är upptagna som samverkande myndigheter beror på att landstinget vad beträffar sjukvården är starkt representerat i länsstyrelsens sjukvårdssektion och att länsarbetsnämndens och vägförvaltningens uppgifter övertagits av länsstyrelsen. Men de sektioner som vsvarar för dessa uppgifter bemannas helt av länsarbetsnämnden resp vägförvaltningen. Länsarbetsdirektören och vägdirektören är också följdriktigt sektionschefer i krig. I vårt län har dock civilbefälhavaren lagt beslag på vägdirektören varför hans närmaste man är sektionschef.

Valentin Sterndal

Civilförsvarets räddningsmän i arbete.

STUDIERESA I ÖSTERLED

Sedan mitten av 1970-talet har ett regelbundet utbyte ägt rum mellan Arméns Kompaniofficersskola i Uppsala och dess finska motsvarighet i Villmanstrand benämnt Befälsinstitutet. Då det var två år sedan, som den finske skolchefen med följeslagare var på besök på AKS, kom i våras en förfrågan huruvida skolchef med fem officerare skulle vilja komma på svarsbesök i september. Viljan fanns nog men skulle det finnas pengar för denna resa i österled? Jodå, arméchefen var vänligt sinnad och skulle skjuta till erforderliga medel. Som kurschef på skolan fick jag förmånen av att följa med och skall i det följande försöka skildra våra öden och äventyr i den gamla rikshalvan.

Dessförinnan några ord om skolan och staden, som vi skulle gästa. Utbildningen av befattningsofficerare påbörjades 1918 i Österbotten i Vörå socken. Därefter flyttade skolan 1921 till Viborg. Som en följd av marsfreden 1940 förlades skolan under ett år i Kuopio och därefter till Tavastehus. Efter andra världskrigets slut hamnade skolan i Villmanstrand, där den således alltjämt är förlagd.

Villmanstrand har under historiens gång haft stor betydelse för försvaret gentemot "arvfienden" i öster. En för oss hälsingar bekant person, nämligen översten Buddenbrock, deltog i kriget 1741—1743 mot ryssarna bl a i striderna vid just Villmanstrand. I dag har staden en stor garnison: en militärdistriktsstab (motsvarande den svenska fostaben), Karelens artilleriregemente, Nylands dragonbataljon samt Befälsinstitutet. Dessutom finns en för garnisonen gemensam musikkår. Den gamla exercisheden används flitigt än i dag, ehuru en del av den avdelats för stadens flygfält. Villmanstrand har stor betydelse för handel och industri i denna del av Finland. Bl a

är sjötrafiken omfattande tack var Saima kanal, som möjliggör att fartyg från Saimens sjösystem kan forsla varor ut på världshaven.

Tidigt på morgonen tisdagen den 11 september åkte vi bil till Arlanda för att ta morgonplanet till Helsingfors. Väl uppe i luften intog vi en smaklig frukost och hann lagom dricka påtår, när det var dags för landning. En kapten från huvudstaben i Helsingfors mötte oss för att bl a klara ut att våra hyrbilar fanns på plats. Vi skulle nämligen köra själva de tjugo milen till Villmanstrand. Allt fungerade perfekt och snabbt var vi ute på huvudvägen österut mot Karelen, en bra 110-väg. Och som det regnade, himmelens portar öppnade sig på vid gavel.

Vid 12-tiden ankom vi till hotell Polar, beläget vid Saimens fagra strand, där vi skulle bo under vårt besök på Befälsinstitutet (BI). Vår följeofficer tillika tolk samt två värnpliktiga bilförare, artiga och prydliga soldater, mötte. Efter att ha tagit våra rum i besittning åkte vi upp till BI för anmälan hos skolchefen, överste Veikko Rusanen. Efter en välkomstskål blev vi delgivna skolans historia samt lite om traditionsvård m.m. inom den finska armén. Att våra båda arméer har en gemensam historia framkom under denna genomgång. Så bär i dag personalen på Nylands dragonbataljon den svenske konungen Fredrik I:s namnskiffer på axelklaffen.

Lunch utspisades i BI:s personalmatsal. Där gick det till, som det delvis gjorde hos oss "en gång i tiden". Olika enheter ställer upp utanför matsalen för avlämning till dagbefälet. Till matsalen förflyttar sig dessa under marsch. På ett led tågar soldater/elever in i matsalen, ställer upp sig vid bord för nio man med en bordschef på ändan, ingen sätter sig ned förrän alla intagit sina platser, ingen äter förrän alla vid bordet fått mat, efteråt "städas" på klassiskt karlbergsmanér. Kommentarer göre sig icke besvär!

På eftermiddagen fick vi en intressant genomgång om Villmanstrands betydelse som gränsfästning under gången tid följt av information om skolans organisation, uppgifter, utbildning mm. På kvällen var vi inviterade till välkomstmiddag i BI:s café — kabinett Roth. Denne Roth var en underofficer, som utmärkte sig under kriget 1808—1809. Vid vår ankomst brann stora bål utanför entrén samt paraderade två elever iklädda Björneborgs regementes uniform från 1808. Det blev en

trevlig afton bland trevliga men framförallt gästfria och generösa finska officerare.

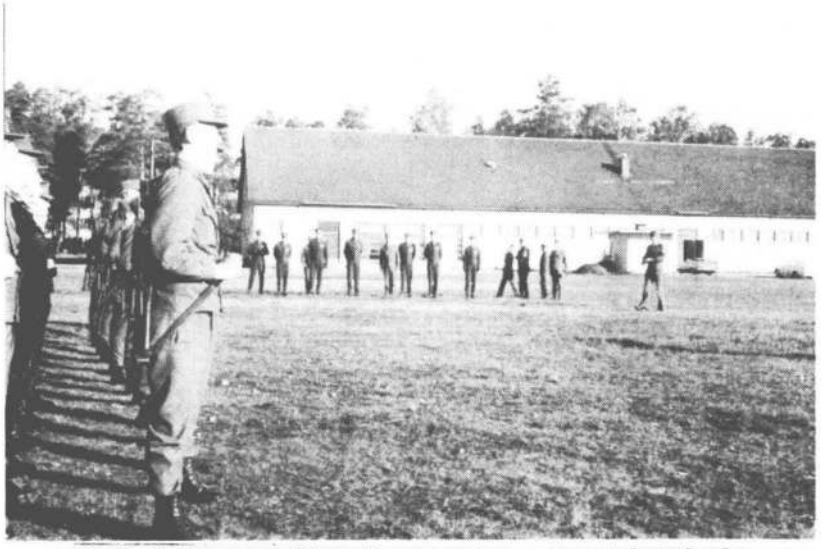
Onsdag morgon avfärd till BI:s skjut- och befästningsläger 35 km norr Villmanstrand. Vårt besök avsåg studier av utbyggnad av fältbefästningar, något som man i Finland sätter oerhört stor vikt vid. Även denna dag vräkte regnet ned, så vi fick låna gummistövlar och kamoflagemönstrade överdragskläder för att skydda vår uniform, då vi förflyttade oss i löpgravar, värn och skyddsrum. Vad vi speciellt lade märke till var den kolossala ordning och reda, som rådde, och att samtliga elever var likadant utrustade och klädda.

Med stormbåt över Saimens vatten.

Efter fältlunch, som bestod av ärtsoppa (gröna ärtor!) och plättar (stora som pannkakor) begav vi oss ned till sjöstranden för att förflyttas med stormbåt/m/Uisko till Villmanstrand. Det blåste friskt och regnet piskade oss i ansiktet, då vi med 60 km/timmen "flög fram" över det "stormpiskade havet". Vi gjorde en halt vid officerskårens sportstuga på en ö och bjöds där på rökt siklöja, som sköljdes ned med Karjala-Beer och Koskenkorva. Det smakade gott för genomkylda soldater!

Vid ankomsten till Villmanstrand lade vi till vid bryggan nedanför officersmässen vid Nylands dragoner för att bege oss till den nybyggda bastun i mässens källare. Det var en förnämlig bastu, som officerarna byggt efter det att kommunen, företag och enskilda skänkt pengar till uppförande av densamma. Efteråt hade dragonförbandets chef inviterat oss alla på middag i den vackra mässbyggnaden, som är från tsartiden. Vi avnjöt en god middag i paradmatsalen allt medan garnisonsmusikkåren konserterade.

De finska kompaniofficerselevernas strama exercis beundrades.

Torsdag förmiddag ägnades åt uppföljning av utbildningen på BI. Bl a fick vi se exercis (oj vad vi ligger i lä!), undervisning i svenska och matematik, studier av förläggningarna (går ej att jämföra med ordningen hos oss, eller snarare bristen på densamma). Någon av oss från AKS yttrade, att finnarna ligger femtom à tjugo år efter oss. Jag själv blev nostalgisk och erinrade mig hur det faktiskt en gång varit här i landet. Två uttryck för att måhända säga samma sak!

På eftermiddagen besökte vi Villmanstrands fästning, Karelens muséum, Kavallerimuséet och ortodoxa kyrkan, den sistnämnda ej minst intressant, eftersom jag själv aldrig varit i en ortodox kyrka. I hällande regn, som vanligt, åkte vi så buss för ett industribesök, nämligen på Parteks kalkindustri. Intres-

sant men smutsigt så våra blå m/60 var inte riktigt blå efter besöket, som väl före. Intressant var att notera, att i entrén till företagets huvudkontor fanns minnestavlor upptagande namnen på alla de vid företaget anställda, som under andra världskriget stupat för Finland i tjänst vid dess försvaksmakt! Dagen avslutades med bastu (2½ timmar) i tjänstemannamässens utsökta bastulokal varpå företaget bjöd på en charmant middag.

Sista dagen, fredagen, ingick med sol och blåst. Per buss åkte vi iväg någon mil i riktning mot ryska gränsen för att sedan per båt på Saima kanal ta oss tillbaka till Villmanstrand. En intressant och trevlig avslutning på vårt besök i den på anknytningar till Sverige så rika staden Villmanstrand. Avskedslunch åts på dragonmässen och diverse gåvor överlämnades från våra finska värdar till oss och från vår skolchef till dem. Det var bara resan hem, buss till Helsingfors och flyg till Arlanda, som återstod. Vi startade flygresan kl 16.20 och kom till Arlanda kl 16.10! Då framgick det klart och tydligt att vi var hemma, ty de till 16.10 beställda fordonen kom inte förrän efter en kvarts väntan. Och de chaufförer, som släntrade fram och undrade "om Du är skolchefen", ja, det är bäst att dra en glömskans slöja över alltihopa!

Efter denna rekapitulation av vad vi fick vara med om i vårt östra grannland skall jag gå lite närmare in på utbildning och andra förhållanden, som vi fick ta del av. Något av detta och mina synpunkter härpå har jag tidigare berört. Jag vill då inledningsvis säga, att alldeles påtagligt var den goda formella disciplin, som alltid visades, ordningen, redan, respekten för varandra o s v. Skägg, långt hår och polisonger är förbjudna och det anses inte vara märkvärdigt, att det skall vara så. Man hälsar och anmäler med kraft, slarvigt klädda soldater ses aldrig. Dessa förhållanden inverkar icke negativt på relationerna mellan chefer och underlydande, snarare tvärtom.

Elevurvalet kan bedömas som genomgående gott. Stränga krav gör befattningsofficersyrket attraktivt. Och skolledningen sänker aldrig kraven för att få kurserna fyllda. Då har man hellre vakanser och vet, att de elever, som går på skolan, svarar mot uppställda krav. Även detta något för oss att tänka på! Lärarna på skolan är genomgående äldre än motsvarande

på AKS. Den fördel i fråga om mognad och livserfarenhet, som detta ger, betecknas som mycket väsentligt för en rätt fostran och utveckling av eleverna.

För att bli elev vid BI krävs att vederbörande är under 30 år, har avlagd lärokurs från mellan- eller grundskola, har utbildats till reservunderofficer under beväringsutbildningen, har god fysik och hälsa samt, och det pekade man särskilt på, har klanderfria levnadsvanor.

De övningar, som vi fick se, genomfördes som trupputbildningsövningar enligt svensk modell med elever ur militärmästarlinjen (15—20 års tjänst). Den särskilda övningstrupp, som BI disponerar, består av ett jägarkompani på drygt hundra man. Det förslår inte långt, varför eleverna oftast övar med varandra. Varken elever eller lärare såg någon nackdel i detta. På detta sätt håller de blivande plutoncheferna sin egen färdighet vid liv.

Skolan disponerade också en stridsvagnspluton. Denna utnyttjades för samverkansutbildning men framförallt för uppträdande som B-sida. Härigenom får eleverna vänja sig att möta stridsfordon under framryckning, att förkväva rädsla, att ta initiativ istället för att bli handlingsförlamad, d v s att få uppträda i en "stridsfordonsmiljö" och ändå kunna fungera. Detta är något helt annat än att skjuta på rälsmål och pappmål. Vi får nog fortsätta och drömma om den dag, då vi skulle kunna ha stridsfordon på varje infanteriregemente! Men nog vore det nyttigt! Alla finska infanteriförband har stridsvagnar just av skäl enligt ovan.

Övningstillfällen med trupp fick eleverna under slutövningarna, då eleverna tillfördes förbanden som plutonchefer. Då finska armén har tre in- och utryckningar per år, så får man också tre slutövningstillfällen. Några särskilda vinterövningar förekommer inte.

Som jag tidigare omtalat besökte vi skjut- och befästningsområdet vid Taipalsaari. Området är under utbyggnad med fältbefästningar varifrån stridsskjutning skall kunna ske med handeldvapen, pansarvärnsvapen och granatkastare. Grovarbetet till skyddsrum, värn och förbindelsegravar hade gjorts med maskiner. Övriga byggnationer som täckningar, väggbeklädning m.m. gjordes med BI:s elever som chefer och trupp utökade med garnisonens befälselever. Ledningen för BI

lade mycket stor vikt på fältarbetsutbildningen enkannerligen befästningsutbildningen. Det var en fröjd att se de finska eleverna i aktion och ej minst den ordning och reda, som liksom överallt annars, kännetecknade verksamheten. Jag glömmer inte de tolv infanterispadar, som jag såg snyggt inrättade i kolonn med ½ m avstånd!

Utbildningen i vapentjänst följde samma mönster, som i Sverige. Övningarna genomfördes enligt modellen visa, instruera, öva. Uppläggningen och utbildningsmateriel påminde om motsvarande vid AKS. Elevernas personliga uppträdande skilde sig dock väsentligt från motsvarande svenska elevers. Det är ett allvar och en kraft även i det formella beteendet, som utan tvekan ger självtro inåt och aktning utåt.

Den fysiska träningen bedrivs ungefär som hos oss. Dock skall alla före frukost på morgonen springa 2 kilometer. Prov genomförs ungefär som här hemma. Man anser att flera långa och hårda övningar/tävlingar krävs. Eleven måste lära känna trötthetен för att kunna fortsätta arbeta, även då han är trött. Eller som skolchefen överste Rusanan sade: "Som plutonchef under kriget var jag själv alltid trött. Den som ej har kondition fattar fel beslut, fungerar ej, löser ej uppgiften. You must take them to the last point — the last drop several times. I know it!" (tyvärr måste vi umgås på engelska i stor utsträckning).

Vad gäller elevernas personliga förhållanden kan följande sägas. Det finns på BI en elevkommitté. Den har ingen beslutanderätt och frågor rörande utbildning behandlas ej. Handläggningen av dessa ärenden sköts helt av de ansvariga cheferna! Arreststraffet finns kvar. Finnarna ser allvarligare på olika förseelser, än vad vi gör. Som exempel kan nämnas att en elev, som kommer för sent, varnas, för att vid en upprepning bestraffas med 3—4 dagars arreststraff. Den formella disciplinen är betydligt strängare än i den svenska försvarsmakten. Motiven för dessa krav är "att befattningsofficeren skall utbilda soldater med en allt bättre civil utbildning, men vilka även i hög grad urbaniserats och därför kräver en sådan utbildning, att de kan fylla de krav, det moderna stridsfältet kräver". Den stränga disciplinen verkade ej påverka befäl och elever i negativ riktning. Eleverna verkade utföra sin tjänst med allvar och nit och dessutom med en glad och positiv attityd.

Försvarsministeriet disponerar lägenheter på varje förläggningsort. Hyran för dessa följer den övriga marknaden. För en trerummare i Villmanstrand inbetalas en hyra av cirka 500 finska mark i månaden. Vid kommendering till skolan föreligger således inga direkta bostadsproblem för lärarna. Elever är förlagda två och två i en modern kasern, i en äldre ligger de åtta à tolv i varje logement. Rummen är sparsamt möblerade: säng, skåp, stol och bord för varje man. Inga dekorationer på rummen. Skåpordningen var "av äldre svensk modell" och gjorde således skäl för namnet.

Eleverna har en grundlön på 2000 mark i månaden. Därtill kommer ett kursdagtraktamente om 34 mark. Inkvarteringen liksom studiematerielen kostar ingenting. Däremot åläggs eleverna att ersätta förlorad materiel, betala eventuella läkarbesök med 20 mark per besök, lån av utrustning med 60 penny om dagen, maten kostar 13 mark per dag och slutligen drages skatt med 35—40 %. En gratis hemresa, s k "klockuppdragningspermission", i månaden är varje elev berättigad till.

Till slut vill jag påtala värdet av ett utbyte av sådan art, som jag här försökt skildra. Framför allt var det givande att besöka en försvarsmakt som, vad jag kan förstå, nog är mer verklighetsförankrad i många avseenden, än vad vi är. Det finns alltjämt befäl i tjänst, som deltog under kriget och alltså varit med om, hur "allvaret talat i deras öron". De finska värdarna uppvisade undantagslöst en utomordentligt stor gästfrihet, vänlighet och generositet. Vi fick många minnesgåvor med oss hem, som kommer att erinra om trevliga och intressanta dagar med vapenbröder i den armé, som en gång i tiden utgjorde den ena halvan av vår svenska här.

KNUT BJÖRKENSTAM

ÅLANDSFRÅGAN
1939–1940

"Det kan icke sägas att folkförbundets roll i storpolitiken är förminskad. Sanningen är att dess inflytande är lika med noll", sade utrikesminister Sandler 1939. Han strävade efter en aktiv nordisk neutralitetspolitik. Framförallt var Abbessinienkriget 1935–1936, det som visat NF:s oförmåga som fredsgarant.

1921 års Ålandskonvention stadgade, att öarna skulle betraktas som en neutral zon och vara obefästa. För öarnas säkerhet var just NF garant. Om Åland skulle hotas fick Finland ingripa till NF:s försvarsåtgärder hunnit sättas i verkställighet. Sandlers syn på NF gjorde att han ansåg, att något borde göras i Ålandsfrågan. Åland i en stormakts hand skulle utgöra ett mycket allvarligt hot mot både Finland och Sverige. Efter diskussioner sommaren 1937 i försvarsstaben tog försvarsstabschefen, general Olof Thörnell, upp saken med regeringen. I september samma år föreslog han i en PM finsk-svenska rekognoseringar på platsen. I april 1938 gjordes en framställning till Finland om samråd rörande Ålandsproblemen. Våren och sommaren sammanträdde en förhandlingsdelegation, militära rekognoseringar företogs. Efter besvärliga förhandlingar kunde de finska och svenska utrikesministrarna den 30 juli underteckna en gemensam rapport med en militär plan för Ålands säkerhet. Planen redovisades offentligt av Sandler och kabinettssekreterare Boheman.

I början av 1939 framlades "Stockholmsplanen". Den gick i korthet ut på, att demilitariseringsbestämmelserna för södra Ålandsskärgården skulle upphävas. Fasta befästningar fick här utföras av Finland. På det övriga området skulle för en tid

av tio år defensiva åtgärder få vidtagas för t ex kustartilleri och luftvärn. Värnplikt skulle införas. Sverige skulle vid yttre hot meverka till öarnas försvar med trupper, under förutsättning att båda rikena var neutrala och regeringarna ense. Vid stockholmsmötet 1939 framhölls att genomförandet var avhängigt av medverkan av signatärmakterna vid 1921 års konvention, Sovjetunionen samt NF:s råd. Deras godkännande krävdes.

När regeringen i maj framlade sin proposition hade samtliga signatärmakter svarat ja. Trots påstötningar hade inget svar inkommit från Sovjet.

Den 31 maj ansåg Molotov planen vara ett hot. Han motsatte sig den. Sandler hade stött på motstånd. Trots att dödläget alltjämt rådde var Sandler vid gott mod. Finland hade inte hört av sig. Det skulle dröja till oktober innan detta skedde. Den vilande regeringskrisen blev akut. Och det framhölls att överenskommelsen gällde en försvarssamverkan — inte försvarsallians. Motståndarna mot planen hänvisade till risken att bli indragna i ett krig, det gällde såväl representanter för regeringen som för försvaret. Ålänningarnas — enkannerligen Julius Sundblom — åsikter berörs icke här. Det skulle kräva en särskild uppsats.

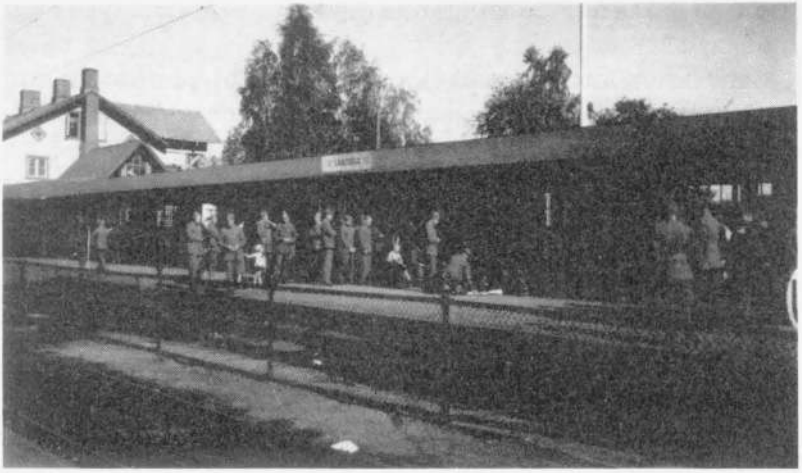
Samtidigt pågick den tysk-polska gränstvisten om Danzig och "Korridoren". Den 23 augusti 1939 ingicks den tysk-ryska nonaggresionspakten i Moskva. Den 1 september gick Tyskland in i Polen.

Under pågående inmönstring samma dag till årets repetionsövning inkallades fältregementet I 14. Dessförinnan hade den första beredskapsbataljonen, 1935 års klass, fullgjort 30 dagars beredskapstjänst. Den andra uppsattes så snart den inneliggande rekrytomgångens utbildningsståndpunkt det medgav. I denna beredskapsbataljon ingick också årets rekryter från I 5, I 13, och I 21. Den tredje beredskapsbataljonen skulle utgöras av repetitionsomgången och vara organiserad den 2 september. Rekryterna vid I 14 hade alltså sin utrustning för den andra beredskapsbataljonen i en säck vid sängarna. De var sysselsatta med att lämna in utrustningen från rekrytkompanierna och hämta ut utrustningen från repetitionsförbanden. Inkallade repetitionssoldater stod i ringlande köer

för inmönstring och utrustning, Utrustning för fredstjänstgöring — då small det!

Nu skulle rekryterna hem. Säckarna för beredskapstjänsten skulle lämnas in liksom utrustningen för rekryt- och repetitionsövningstjänst. Påbörjad utrustning av inkallad repetitionspersonal måste avbrytas.

Utrustningen för fältregementet måste ut till mobiliseringsplatserna från orörda mobiliseringsförråd. De inkallades inskrivningskort måste ut från rullföringsområdena — det fanns då inga organiserade förband eller någon personalavdelning — till inskrivningsförrättarna. Hästar, vagnar och motorfordon måste införskaffas. Ungefär så här dags fanns på regementet *en* kedjedriven lastbil, *en* motorcykel (Svecia) och *en* liten Ford junior, personbil. Avrustning, pårustning, utspisning, förläggning — allt måste revideras, många exklusiva lagar, som låg till grund för mobiliseringsplanerna trädde inte i kraft — det var ju inte krig! Inkvarteringsplanerna måste revideras och kompromisser göras, för att undvika intrång hos enskilda. Inkallades problem, ja tragedier måste utredas och rättas till. Visst gnisslade det, men på utsatt dag var regementet klart för strid i kvarter utanför Gävle, där övningar bedrevs i avvaktan på uppbrott, men till vad?

Från vänster, kompanichefen kapten Wennerholm, kapten Dahlerus, dåvarande fänriken i I 14 reserv, justitierådet m m Peter Westerlind. Författaren längst till höger.
Sjötransport nästa gång?

Den 28 september kallades de baltiska staterna utrikesministrar till Moskva. Sovjets krav på baser på Dagö, Ösel och i Baltischport bifölls. Snart följdes liknande fördrag med Lettland och Litauen. Den 5 oktober kallades Finlands utrikesminister för diskussion av vissa "konkreta frågor". Finland sade nej. Den 30 november gick Sovjetunionen till anfall mot Finland.

Redan här påpekas, att av de här inblandade staterna — endast den som bjöd motstånd, Finland — finns kvar som fri stat.

Vid utrikesnämndens sammanträde den 12 oktober fanns icke längre någon önskan om en nordisk politik.

Under det nordiska statschefsmötet den 18—19 oktober 1939 i Stockholm fick de finska representanterna slutgiltigt besked om att Sverige icke skulle skicka trupper till Åland.

Den 2 december inlämnade Sandler sin avskedsansökan. Förklaringen till hans engagemang var kanske känslomässigt — "hans obetvingliga kärlek till Finland".

Såväl regering som försvarsledning var splittrad. Främsta förkämpar för Ålands besättande var i regeringen utrikesminister Sandler och försvarsminister Sköld, i försvarsledningen general Thörnell. När försvarsgrenscheferna icke ville riskera att Sverige drogs in i ett krig för Ålandsfrågan (kanske med berättigad misstro till vår förmåga) kommenterade Thörnell deras avståndstagande med att "herrarna tycks vara knäsvaga"!

Men en som inte var knäsvag var chefen för kustflottan, amiral Ehrensvärd. På morgonen den 15 oktober informerades han om att tre sovjetiska jagare och kryssaren Kirov passerat Hogland — kurs västerut. Senare kom ytterligare sex jagare och det gamla slagskeppet "Oktoberrevolutionen". Två timmar senare hade slagskeppet nått Kallbåda grund, kurs fortfarande västerut. Sovjetiska ubåtar rapporterades utanför Porkkala.

Målet kunde vara Åland.

Kustflottechefen beslöt att vidtaga följande åtgärder:

1. På morgonen den 16 oktober skulle jagarna börja spana. Fartygen skulle vara fullt stridberedda och hålla ångan uppe för maximal fart. Huvuduppgiften var att rapportera den sovjetiska flottaktiviteten och hålla känning med den sovjetiska flottan.

2. 1. ubåtsdivisionen skulle vid samma tidpunkt ligga i utgångsläge utanför Söderarm med klargjorda torpeder: Avvaktar order att anfalla röda slagskepp under eventuell urskeppning.

3. 2. kryssardivisionen skulle den 16 oktober ligga kvar på Granhamnsfjärden med minor färdiga för fällning. Denna beredskap borde vara intagen ännu tidigare därest rapport under kvällens lopp skulle visa att företaget gällde Åland.

Det har sagts att man diskuterat om ett svenskt detachement till Åland om c:a 5.000 man, fyra bataljoner, fältkanonbatterier m m. I september övades fältregementets kompanier i ilastning på fartyg i Gävle hamn — med hästar och allt. Fartyget var specialinrett med läktare i olika höjd i lastrummen. Fartyget lossade på yttre fjärden i prámar, som togs iland på Norrlandet. En nära vän till mig berättar: "Jag låg förlagd i Hagaström. Kompaniet marscherade till hamnen, där vi ilastade. Efter lossning på Norrlandet återgick kompaniet till förläggningen. Samma kväll besökte jag min far i staden. Han frågade förvånad: Är inte Du på Åland?" Det var den gängse uppfattningen vid den tiden i Gävle. Den 17 novenber hemförlovades fältregementet. När denna order utfärdades var Ålandsfrågan för Sveriges vidkommande utagerad.

Till ett detachement på 5.000 man kunde inte det reducerade fältregementet räcka. Varifrån skulle resten komma? Översten och chefen för I 1 Henry Tottie beordrades till general Thörnell vid den aktuella tidpunkten. Tottie hade tidigare tjänstgjort vid I 14 och kunde därför tänkas som lämplig chef för detachementet. I 1 hade vid samma tid två bataljoner inkallade, som förlades efter organisation till Järvafältet med 12 timmars marschberedskap. Här tycks samma övningar bedrivits som i Gävle. Sveaångaren Skirmer, som inretts för trupptransport av Ing 1, ilastade trupp, hästar och fordon för transport till "okänd ort". Lossningen tycks ha skett på enahanda sätt, som på yttre fjärden. I mitten av november skedde utryckning av de inkallade.

Så började arbetet så småningom i normala gängor, men kriget i Finland kastade sina skuggor även över våra nejder. Många sökte sig som frivilliga till vinterkriget. Min yngste bror åkte, min äldste bror fick denna gång för sent ja på sin ansökan. Regementschefen, överste Ehrenborg, samlade befäls-

kårerna i gymnastiksalen, där han vädjade till dem, att besinna sitt ansvar för regementet, vars befälskader redan var underbemannad. Skulle något göras för Finland bordet det ske i större sammanhang utan men för krigsorganisationen. Ett projekt sattes därför igång med att organisera ett I 14-kompani i organisationen för tjänst i Finland. Intresset var stort, men hann icke fullföljas före fredsslutet.

Ur "Bocken" 1941.

Gävle skulle sända det största antalet eller nära en pluton om 50 man. I övrigt rörde sig antalet mellan 1—25 man pr socken eller kommun.

Gävle, Söderhamn och Hudiksvall hade alla utsikter att bliva "föregångsorter".

På regementet och i Gävle spreds nämligen ryktet som en löpeld. Vissa av kamratföreningens medlemmar voro också i god tid förberedda genom major J. Sundstedts upprop. Bara detta samlade följande anmälningar. d.v.s:

I Gävle — på frivilligbyrån: 23;
Från Hille: 1;
Från Valbo: 4;
Från Söderhamn: 12;
Från Hudiksvall: 8 (delvis tidigare anmälda);
Från Ockelbo: 1;
Från Storvik: 1;

Från regementets inneliggande styrka anmälde sig — utom den uttagna befälskadern — 6 korpraler och 15 värnpliktiga. Dessutom inkom 7 anmälningar från utsocknes i Stockholm och 1 från Linköping. Summa 83 frivilliga.

Så ungefär skulle första hälsningskompaniet ha sett ut i vad gäller befälet:

Kompanichef: kapten Rickard H. Nilsson;
Kompaniadjutant: fanjunkare Sven A. Leijon;
Chef 1, pluton: löjtnant N. Engelheart;
Chef 2. pluton: fänrik G. Nilsson;
Chef 3. pluton: löjtnant P-O Mattsson:
Chef t. pluton: löjtnant E. Karlström.

En kulsprutegrupp skulle föras av en av initiativtagarna till förbandet — notarien och vpl korpralen W. Klingberg samt den helt kärranspända trossen av lstfänrik L. Nilsson, mera känd i våra landmären som "Luffen".

Länsnotarien E. Leijonhufvud — studentfurir och ksptroppchef — som med stor energi arbetat i Hudiksvall för ett hälsingeförband och nästan fått ihop till en pluton, innan ens planerna för "Hälsingekompanierna" kommit på papper, lovade ansluta med vad som ännu icke hunnit avresa till det första hälsingeförbandet.

För övrigt är att berätta, att en infödd österbottning ingick som tolk och ordonnans och att bland de första och ivrigaste var en samvetsöm! — numera villig att både bära och bruka vapen.

I den allmänna moraliska upprustningen stängdes Grand Hotell. Engeltofta hade stängt tidigare. Stabschefen, vill jag minnas, meddelade mig, att man gjort framställning till regementet, att undersöka möjligheterna att förlägga en skola för vidareutbildning av officerare till Gävle och Grand Hotell, ett

internat alltså. Kamrer Wibom tillfrågades, men hotellet kunde icke öppnas igen. Själv fick jag en volontärsoldatskola, första ledet i underbefälsutbildningen, som det skulle kräva särskilt utrymme att någon gång berätta om.

En kall vinter följde, en isande kyla trängde in över Bottenhavet från Finland.

Den 8 april 1940 firades min blivande svärfars födelsedag i hemmet på Nynäs herrgård. Naturligtvis fördes vårt bröllop på tal. Vi hade lovats bröllopsresa till Italien. Rom och Aten hade för min far alltid varit världens huvudstäder. Själv hade han aldrig fått uppleva dem. På den tiden var en sådan resa ett ovanligt och dyrbart äventyr. Han dog 1931. Kriget i Europa skulle nu göra att vår resa inte kunde bli av, då säger min fästmös far: "Var inte ledsna för det. Åk till Spetsbergen i stället. Där är det underbart vackert och en härlig resa. *I Norge blir det aldrig krig!*"

Dagen efter, den 9 april, stod tyskarna i Norge. Det hempermitterade fältregementet inkallades omedelbart. 1939 hade jag endast indirekt kontakt med truppen, närmast som instruktör. Nu var jag krigsplacerad på regementsstaben, som underrättelseofficer och om vars uppgift jag inte visste mer än vad namnet angav. Medan jag deltog i det allmänna arbetet vid inmönstring och organisation fick jag sätta mig in i uppgiften och gå igenom mobiliseringshandlingarna. Regementsstaben inmönstrade på Borgarskolan, där jag också pliktskyldigast anmälde mig. Där satt bl a en gammal kamrat, Bert Sundberg, inkallad som krigskassör. Han bad mig kvittera och lade fram en lista, där jag skulle skriva mitt namn. Jag undrade naturligtvis varför, jag fick en summa pengar, som han sade utgjorde min terminslön, skattefria pengar vid sidan om ordinarie lön. Han lovade att den skulle återkomma regelbundet var tionde dag. Sannerligen en gynnsam början på kriget. Organisationen gick smidigt. Och nu hade en förändring skett, som ingen utbildning i världen skulle kunna åstadkomma. Trots kriget i Polen och det oroliga läget i Finland var hösten 1939 i förläggningarna kring Gävle långtråkig och entusiasmen ljum. Nu, efteråt, kan man väl le och t o m skratta åt saker och ting som hände våren 1940, men då skrattade man inte — vi hade inte facit i hand, som memoarförfattarna. Den 14 april lastade vi på Hagaströms station. Jag fick en chiffer-

apparat — som jag inte en hört talas om — med en instruktionsbok och order att lasta hästar och kärror. Jag vill minnas att regementsstab och stabskompani hade 98 hästar. Inkallade kuskar räckte inte till utan jag fick fylla på från min volontärskola. Volontärerna var inga hästkarlar. Själv hade jag en ganska gedigen ridutbildning från Karlberg. Men seldon och sadlar, kärror och grimskaft! Men det gick, och det gick fort. Jag fick t o m regementschefens erkännande, men urlastningen, jag fasar fortfarande, när jag tänker på den. Jag vräkte upp seldonen i en tom vagn. Det var som att reda ut en i full storm bärgad långrev, som bara slängts på durkarna och med fisk på varenda krok. Uppståndelsen, ordergivningen före avmarschen gav mig tid och duktiga kuskars hjälp, så att det hela redde ut sig.

När tåget lämnade Hagaström visste ingen, inte ens tågpersonalen, vart vi skulle — från Storvik kunde det ju bära iväg vart som helst. Jag hade inte långtråkigt med min chifferapparat och så repeterade jag mina kunskaper i handchiffer. Jag betraktade min sociala status, som medecinmannen i en negerkral. Skenskarvarna talade om när tåget var igång, det gnisslade när det saktade in och ibland stod det stilla och så ryckte det igång igen. I Örebro steg stationsofficeren ombord, jag var yngste officer och satt närmast dörren. Det var natt. De flesta sov. Jag visade på mina remsor, på rutpappret, instruktionsböckerna och frågade honom, om han kunde tala i klartext. Han var inte alls road, utan talade som en gammal kollega från Sparta: "Mörklägg tåget!" Som om det vore lika lätt som att blåsa ut ett ljus. Bakom mig fanns ett antal personvagnar och tio gånger så många godsvagnar med personal och hästar.

Vi passerade Kil och vår rekognoseringspersonal. Tåget fortsatte mot gränsen. I Åmotfors lastade vi ur. En gråkall dag med decimeterdjup snö på vägarna. Sedan dagningen hade vi sett norska flyktingar med sitt bagage på väg österut. Regementsstaben skulle förläggas i Gunnarskog. Det har berättats mycket om regementet i Värmland 1940. Jag skall fatta mig kort. Vi hade ögonkontakt med tyska patruller, överflygningar var vanliga och en gång — skottlossning. Den befattning jag innehade förde mig vida omkring och med många personliga kontakter. Skogsbolagen ägde mark på båda sidor gränsen,

med lokala telefonlinjer. Tyskarna upptäckte dem icke — eller kanske tog de inte vår övervakning så allvarligt. Min närmaste överordnade i fördelningsstaben satte igång en spionorganisation i bästa thrillerstil. Order, instruktioner och pengar delades ut i en underbar, blommande fruktträdgård. Den ende "spionen" jag återsåg uppsökte mig någon gång vid krigsslutet i Gävle och krävde mig på ersättning för uppehåll och resor. Han hade haft betydligt bättre tillgång till norskt starköl än vi på vår sida om gränsen. Jag hänvisade honom till försvarsstaben. Jag tror knappast han blev trodd.

Vår framskjutna uppehållsplats låg vid Eda prästgård. Den intogs bl a vid det beryktade "Giv akt" vid Pingst. På eftermiddagen kom ett chiffermeddelande. Mina kamrater stod runt omkring och tittade på remsan: "Tyskarna har begärt transitering. Regeringen har sagt nej. Krigsutbrott kan vara omedelvart förestående." Det gällde Narvik. Landförbindelsen gick över svensk mark.

Dagen för mitt bröllop närmade sig. Regementschefen föreslog, halvt på skämt, att vi skulle vigas i Gunnarskogs kyrka. Han lovade t o m att själv köra spannet. Men det kritiska läget lättade, mörkläggningen hävdes och jag fick tre dagars ledighet — resdagar inräknade! Bröllopsresan gick till Gysinge herrgård. Taxichauffören var hygglig. Resan var en mil för lång!

Vädret var otroligt vackert. Isen, som låg tjock på sjöarna när vi kom till Värmland, smälte snart. Jordbruket kom igång och våra hästar kom till god användning. Major Stamer, kvartermästaren, blev självutnämd "överblockledare" och en hårdför övervakare av "kolchosen".

Den 10 maj bröt de tyska arméerna under fältmarskalken von Brauchitsch in över Hollands, Belgiens och Luxemburgs gränser. Den 9 juni kapitulerade den norska hären och general Ruge utgav sin sista dagorder innan han hamnade i tysk fångenskap. Kung Haakon satte sig i säkerhet i England. I mitten på juni besatte ryssarna — de allierades senare bundsförvant — Litauen, Estland och Lettland. Petain gav upp kampen.

Strax före midsommar beordrades jag med personal ur förbanden att resa till övre Norrland, för att rekognosera förläggning av regementet i trakten av Överkalix. Det var hänförande att i midsommartid komma till dessa trakter. Jag är född i Lu-

Sommaren 1940. Rekognoseringspersonal på väg norrut.

leå. När vi vid 23-tiden intog en försenad middag på gästgivargården i Bränna, sken fortfarande solen. Några andra synpunkter än spridning av förbanden för ev anfall från luften lades icke på rekognoseringen.

"Grupp Ehrenborg" bestod av, utom regementet, en landstormsbataljon, en kavalleribataljon och en artilleridivision. Gruppen hade en mycket självständig ställning, till båtnad för både fördelnings- och gruppchef. En av de första större övningarna följdes av chefen för Övre Norrlands trupper, general Douglas, vars kritik främst riktades mot regementets bristande förmåga att bygga vägspärrar och att uppträda i skog. Vi måste övas i det riktiga Norrland.

I tre månaders tid hade regementet med stor framgång satt ur stånd det vägförvaltningen i Värmland under många år med möda byggt upp. Och en under hårda och långa dagsverken skaffad erfarenhet — och inte okunnighet — gjorde att motorsågar och furor fick vara orörda under dagsövningen. Regementets soldater, utbildade i Gästrikland, där man med ansträngning kan leta på en plats, stor nog att resa ett tält, var inte imponerade av moskogen kring Överkalix, där bilar och motorcyklar kunde följa med under skogsmarschen.

Gruppen ålades att staka en försvarslinje bakom gränsälven. Det var intressant och roligt, även om det här inte fanns

någon fiende att övervaka. En kurs i ryska för tolkar ordnades i fördelningsstaben. Även tiden i Överkalix tog slut. Men inte kamratskapet. Vi yngre subalternofficerare vid regementsstaben delade ljuvt och lett. Bo Sylvander, regementsadjutant, Sigge Gustavsson, signalofficer, Åke Sidén, expeditionsofficer och Emil Lemhagen, regementsombud, svarade för grovarbetet, nattvak, order och meddelanden från alla håll. Vi var mycket unga och mycket slitstarka. Tidigt uppe och sent i säng. Tidiga föredragningar med post som kommit mycket sent (eller mycket tidigt). När vi officerare ungefär som på en tidningarredaktion (dygnetruntred) — sovrade material för föredragning, ljög och berättade Emil Lemhagen och serverade knäckebröd!

Valborgsmässoafton 1940 i Gunnarskog kom löjtnanterna Källman och Stevenberg från fördelningsstaben på välkommet besök.

I Bränna drack vi alltid eftermiddagskaffe på lördagarna gemensamt. En lördag gästade oss chefen för "Bollnäsbataljonen" greve A. Wachtmeister, som enligt ryktet, på grund av bristande kännedom om krigsmaktens ekonomiska bestämmelser, avlönade bataljonen med eget checkkonto. Han hälsade artigt på sin chef, tog emot en överräckt kaffekopp och *orienterade* gruppchefen om att han nu tänkte åka hem!

På lördagarna hade vi också underhållningsaftnar med bl a vår orkester och Emil Lemhagen som huvudinslag. I orkestern utgjorde "ståfelan" det mest markanta inslaget. En ljus, snaggad signalist. En lördagsmorgon talade Sigge Gustavsson om för mig i förbigående, att han — svart — permitterat ståfelan. Jag framhöll för honom, att det inte betytt något om han permitterat pianisten, någon fiolspelare, saxofonist eller vem som helst. Men ståfelan, det skulle regementschefen genast upptäcka. Som jag inledningsvis sade, lojaliteten var obrottslig. Den snaggade, blonde signalist, som den eftermiddagen för första gången höll en ståfela framför sig, förrådde aldrig sin chef.

Vi återvände till Gävle. Många kamrater gjorde nästan helomvändning i förstugan och återvände med II. bataljonen I 44 till Tornedalen och mot krigets kanske hårdaste vinter, helt hänvisade till tält.

Vid en representationsmiddag på officersmässen var rege-

mentets närmaste granne, prosten Hedberg, inbjuden som hedersgäst. I Valbo prästgård låg en bataljonsstab förlagd. När han tackade för äran att få föra värdinnan till bordet, slutade han sitt tal: "Många nätter har jag legat sömnlös på grund av spring med järnklackade skor med sulstift i mina trappor och av ringande telefoner, men jag har knäppt mina händer och tackat Gud för att det var *svenska* soldater, som höll mig vaken!"

I Gävle gavs på Gävle Teater — Krönikespelet om Hälsinge regemente.

I sträng kyla, med julgranar på rot, kunde II. bataljonen (I 35—I 44) och det av regementet uppsatta arbetskompaniet fira jul under himelens stjärnor, tältspisarnas glöd och —40° i ottesången.

I sitt radiotal den 29 december sade Roosevelt att axelns seger utgör ett hot mot USA. Dukar England under behärskar axeln och Japan haven och fyra världsdelar.

GERT NILSSON

KARELSK DAGBOK
ETT FYRTIOÅRSMINNE

Som en lång karavan rullade raden av svenska bilar över Torne älv från Haparanda in i Finland. De var på väg in i detta land — och på väg till Karelen, där strider stått för inte länge sedan. Det satt svenska soldater, som frivilligt åkte till Finland för att vara med och evakuera från Karelen.

Men det var fred nu, och de svenska bilarna var på väg. De som bott i Karelen skulle förflyttas till "någonstans". . . Deras hem och jord skulle övertagas av ett annat folk. . .

Landskapet var i stort sett likt det svenska i norra Sverige. Men man var i ett annat land och det märktes. Det hette nu inte längre vägkorsning utan tienristeys!

Och mot söder gick färden, förbi byar och bombade samhällen, där folket ännu grävde gravar åt de stupade soldaterna. I Uleåborg sågs för första gången krigets hemskhet. . . men värre skulle det bli. . .

Att berätta allt som man såg i detta krigshärjade land, där kanonernas dunder nyss tystnat och bombmaskinernas surr ej längre försräckte folk, går inte. Minnena tränga sig på och man såg kanske för mycket på för kort tid för att riktigt hinna med att fatta allt.

— — —

Det första intrycket man fick var, att det var en hemsk brådska. Det märkte man kanske bäst, när man kom till Lathi. Det kom bil på bil, fullastad med bohag, kvinnor och barn.

Det var en hemsk syn att se ruinerna efter det, som en gång varit staden Kuovola. Som hemska vålnader stod skorstenarna

mot nattmörkret i skenet från bilarnas strålkastare. Men vidare gick det, tills vi mitt i natten fick stanna i Imatra. Det smakade bra med varm saft, och ännu bättre var det att få vila — och sova.

Så kom den första dagen, då vi fick hjälpa finnarna att flytta. Och nu fick vi lära oss vad brådska och finsk bilkörning efter spåriga vägar betydde. Men allt gick bra, och lass efter lass kom till upplagsplatserna i inre Finland.

Den by vi blev tilldelade, skulle utrymmas på en timme, ty då skulle ryssarna komma och ta den i besittning. Och det var bara att lasta på allt — från tröskverk till små kära husgeråd, som de inte ville lämna.

Men här upplevde vi det mest spännande under denna månad, som vi var där. För att vända med våra bilar hade vi kommit in på ryskt område. Det höll på att sluta på ett annat sätt än vad vi tänkte oss. Vi hade just vänt bilarna, då några ryska soldater kom och stoppade oss. Och nu var goda råd dyra. Ingen av parterna förstod ett ord av vad den andre sade. Vi ritade i vägen och vi försökte på alla sätt — men lika omöjligt var det. Hotande såg det också ut med sänkta gevär och en skjutfärdig kulspruta. Och det blev inte bättre, när det kom en, som troligen var officer att döma av stjärnorna på kragen. Det såg rätt så hopplöst ut att komma tillbaka till Finland — Och Sverige. Men då gjorde vi det kanske enda riktiga. Vi hoppade upp i våra bilar och körde "hemåt". Nog gick det bra, fastän behagligare äventyr kan man få vara med om. . .

Men nu var det inte bara att få lastat så fort som möjligt, och "finngubbarna" var inte alla gånger så noga med lastningen. Mer än en sak gick sönder. Och att säga något åt dem gick knappast — ty vad skulle man säga, då vi inte förstod varandra. Giggar och trillor bands efter bilarna, och i den starka farten var det inte underligt om en och annan hjulring lossnade och hjulen gick sönder eller att en åkskrinda, som lagts längst upp på lasset, blev kvar efter vägen.

Det var en ömmande och daglig syn att se de gamla sitta på sina möbler med ett knyte med det käraste i knäet. Men de såg inte ut att ha förlorat hoppet och modet i alla fall. De var *finnar,* och de var ett härdat och hårt släkte, som tålde strapatser och som trodde på framtiden — trots allt.

Det var ett virrvarr av folk, djur, bilar och finska trupper, som förflyttades. Och vi hade många tillfällen att höra de berätta om hur det varit vid fronten.

En dag mötte vi som vanligt en stor flock av kor, och två av dem blev rädda och hoppade på sidan i snön, där de fastnade. Flickorna som skötte korna, kunde inte göra något för att få dem loss. Där måste de sitta, ty ingen hade tid att hjälpa dem. Men på något sätt kom de väl i alla fall loss. Ty senare mötte vi korna ensamma, och hur det gick med dem, vet man inte. Kanske gick det liksom för så många andra kor som vi såg efter vägarna. . . Dessa hade kanske dött av både köld och hunger — vad visste vi. . . Vi måste bara köra på, ty vi hade vårt arbete att sköta. Dag efter dag upprepades detta. Vi såg hur döda stelfrusna kor stod efter vägarna som om de varit levande. Men — det var Döden i is. . . Det var krigets förbannelse!

Det mest dystra var dock de långa rader på 20—30 kistor med döda soldater, som kom efter vägarna. Varje finne, som stupade, begravdes i sin vita kista i hemsocknens kyrkogård. Varje flake, på vilken kistorna kördes, pryddes med sex små granar. Efter kistorna kom de sorgklädda människorna. De följde en anhörig till graven. . . Han hade givit sitt liv för Finland. . . Men egentligen såg ingen så sorgsen ut. Det hade kanske blivit för vanligt för dem.

Så gick dag efter dag med körning av möbler, pianon, sädessäckar, körredskap och alla slags djur, som de dödat. De ville inte lämna något kvar åt dem, som skulle "taga" landet i besittning efter dem! Det var krigets epilog, vi fick bevittna. Men det vilade beslutsamhet och fast vilja hos detta folk, som hoppades på att en gång återfå det land, som tagits från dem. Det land, som varit deras. Där fäder med möda brutit mark, och där de själva hade sått sitt korn i välkörd jord. Nu fick de lämna hem och härd — och vi hjälpte dem. Var gjorde det att vi fick köra halm på påskdagen? Vi gjorde en god gärning med det. Och ingen klagade. Det var svårare att från radion i Lathi höra, att tyskarna landstigit i Norge. Nu visste vi att *kriget* kommit närmare. Sverige låg som en oas i ett brinnande Europa. Hur länge?. . . frågade man sig då.

Det var underligt på något sätt att höra finnarna, som varit vid fronten, berätta. Inför dem kände man, att man inte hade

något att skryta med. De hade varit med och sett "döden i vitögat". De hade sett vän och fiende falla för mördande bly. Och de visste hur de skulle göra, när de hörde granaternas vin i luften eller bombplanens hotande buller. det var ett härdat folk, som berättade. Det var män med *sisu*. . .

Det första som minde om krigets hemskhet och meningslöshet, fick vi se i Kemi. Där grävdes det rader med gravar åt soldater, som stupat — och hur ofta skulle vi inte få se det sedan ! Nu tyckte vi att det var hemskt — men också denna syn lärde vi oss att se. Och vad var det mot att vara med i kriget!?. . .

En bland de första, vi träffade, som varit med ute vid fronten, var en ung man. Han berättade, att hans hem var jämnat med marken — och hans fru och barn begravts i spillrorna vid bombnedslaget.

— Det har varit bäst att också jag fått stanna därute, sade han dystert på sin sjungande finlandssvenska. — Och vi förstod honom. Ögonen glödde i honom, och efter en stund sade han:

— Men vi har visat dem, att vi *kan*!

Kriget, barbariskt, hade tagit hans hem och lycka från honom. Och man får inte undra på att han kände hat och agg mot dem, som körde de arma offren ut till att skjuta och skjutas. Vad hade de gjort varandra?!. . .

När man hade tid till det, gick man gärna ut för att se hur det såg ut i ett krigshärjat land. Ofta träffade man då på dem, som kunde svenska. Det finns ju många sådana i Finland. De ville också gärna tala med oss, ty de ville höra hur vi hade det i Sverige och hur stämningen var här. Det var sådana gånger, man kunde få höra dem berätta hur det varit vid fronten. Gärna berättade ju inte alla, men man gick i alla fall då och då höra dem tala om fronten, där de legat i eldlinjen för blott några dagar sedan.

Det var värst att vara vid fronten de första dagarna, sade de. Men sedan några dagar gått, var de vana vid livet och det hemska, de mötte ute i skyttegravarna i Mannerheimslinjen.

— Mannerheimslinjen, frågade vi, var den säker?

En stund kunde sitta tysta, så drog sig munnen till ett leende, och så sade de:

— Det var finska soldater det, och snödrivor. . .

Det var allt. . .

När vi satt så och hörde dem berätta, kunde man fundera om det *var* människor, man hade framför sig. *Kunde* en människa bli så? Men kriget är väl så, och krigets lagar är hårda. Ty — "skjuter inte jag honom, skjuter han mig". Så blir det — var och en strider i första hand för sitt liv — och sitt land! I krig blir människan djur. . .

Och bomberna? — Visst var de hemska. Men det var inte bättre för dem där hemma, sade de. Och det hade vi sett. Det var inte bara militära mål, som bombades. Det var arbetarbostäder, bondgårdar, kyrkor fabriker. Det var ett totalt krig, i vilket soldaten vid fronten inte längre utstod kampen ensam. Nu fick de anhöriga där hemma gömma sig i skyddsrummen, när bombplanen kom. På ett ställe hade ett skyddsrum fått en fullträff. Och det enda sätt på vilket man kunde få reda på hur många det var där, var att räkna skorna. Och då fanns det 13 par. Tretton människor, kanske fler, hade flytt undan Döden — men mött den i ett skyddsrum. . .

På slutet av kriget, berättade de, uppsökte de inte skyddsrummen, ty de ansåg att det var lika säkert att kasta omkull sig på marken. Blev det fullträff, blev det i alla fall döden! Så kom kriget att härda människorna. . .

De män som stod och skötte sina kulsprutor eller med säkert öga siktade sitt gevär, gick kanske ännu på vakt vid den nya gränsen mot det stora landet i öster. Och i fabrikerna, där de stått, stod nu kanske kvinnor vid maskinerna och arbetade för att producera fram vad landet skulle exportera. Kriget var ju knappast slut, förrän de började på att återuppbygga vad som förstörts. På ruinerna av hemmen, lades ny grund för att bygga nytt hus, där de hoppades att få ett hem, där de i fred skulle leva som ett fritt, oberoende folk. . .

Victor Johnson

I FREDENS TJÄNST MED BLÅ BASKER

6 MÅNADER PÅ AFRODITES Ö

Efter en dryg månads förberedelser och utbildning på stridsskolan, "roterade" vi ner i början på maj.

Vi, det var Svenska FN-bataljonen 73C och "rotera" är ett ord som används av sk "FN-yxor" i deras eget "fikon-språk" och betyder i stort att man byter plats.

Här tog vi bataljon 71C plats som del av FN fredsbevarande styrka på Cypern.

Före utbildningsperioden hade jag under en vecka deltagit i uttagningskommissionen samt under 10 dagar deltagit i en rekognosseringsresa till Afrodites ö.

Huruvida jag träffade den Hellenistiska kärleksgudinnan eller ej får väl läsas i framtida gudasagor.

I varje fall besökte jag platsen där hon föddes ur havet. Ön som hade sin stenålder omkring 3000 år f Kr är översvämmad av kultur, i broschyrer beskrivs ön som ett enda stort museum samtidigt som där finns modern bebyggelse och turistorter av klass.

Turismen på öns Grekcypriotiska del sägs nu vara i nivå med vad den var på ön före kriget 1974.

Turistorterna är dock andra nu. Famagusta hamnade på den turkcypriotiska sidan och stadsdelen Varosha som innehöll mängder av nya hotell, vissa f ö svenskägda, står öde och avstängda. Endast FN förband och Turkcypriotiska förband finns där.

Den allvarliga anledningen till att vi var på denna turistö, där man på turistorterna inte märker särskilt mycket av spänningen var bl a att det inte fanns någon fredsöverenskommelse sedan kriget 1974. Endast en eldupphör överenskommelse som skulle övervakas av FN, överenskommelsen har i stort följts under de gångna 5 åren. Men FN-förband har fått ingripa främst genom att som opartiska åskådare tala om vad som skett eller sker.

Genom kontakter med båda sidor står FN-förbanden som en buffert mellan de två parterna.

Fredsförhandlingarna tog fart, efter 2½ års avbrott, medan vi var där nere.

Kanske vi skulle bli sista bataljon på Cypern? Oh nej, redan efter 4 förhandlingsförsök körde man fast och man lär inte ha kommit längre i skrivande stund trots att vi sedan 2 månader är avlösta. Den politiska och militära sidan avser jag ej vidare kommentera annat än att ön är delad i två halvor, den nordliga turk-cypriotiska och den sydliga grek-cypriotiska.

Gränserna är dragna vid de linjer FN anser att förbanden hade nått vid eld-upphör.

Emellan dessa eld-upphörslinje (FL) ligger en buffertzon övervakad av FN-förband, 2 komp där jag var chef bevakade en sträcka på 2,2 mil av buffertzonen genom att bemanna nio OP.

Varje OP har ständigt en post ute och en sluten del på 5 man. Soldaterna bodde i tre veckor på sina OP där de lagade sin egen mat.

Foerce-commander inspekterar.

Romantiken kring FN-soldatens liv har kanske avtagit en smula. På mitt kompani var han bunden till ett OP en treveckorsperiod eventuellt med möjlighet att åka ifrån och bada ett par timmar på eftermiddagarna för två man/OP.

Efter en sådan treveckorsperiod ingick han i campvakten på camp POLAR i ATHIEOU under en vecka, därefter tre veckor på ett OP igen och åter till campen för att ingå i arbetsstyrkan.

En vecka med fritid på eftermiddagar, kvällar o veckoslut, och sedan ut igen, för en sjuveckorsperiod.

Varje soldat har rätt till 15 dagars ledighet (leave) under perioden och det blev som regel ett välkommet avbrott. Då man gjorde resor främst till Israel o Egypten, men många stannade också på ön.

Vår del av buffertzonen innehöll tre levande byar. Den största ATHIENOU hade över 4000 innevånare och var en av öns rikaste jordbruksbyar.

I byn fanns "by-krogar" där som regel männen satt om kvällarna. En av krogarna kallade vi "OP-1". Där kunde vi som regel träffa "by-äldsten", town-clownen och hans vänner. Där drack man cyprus-coffee, keo-brendy, ouzo eller öl och åt grönsaker eller oliver till. Ville man äta fanns det också ställen där man kunde få en "meze". Något som liknar vårt smörgåsbord, och där kunde ingå sniglar och stekt småfågel. Det fanns också en servering där man kunde dansa men då endast med andra herrar. Det sågs inte med goda ögon om man försökte bjuda upp en dam och hon tackade i alla händelser inte ja, så man kan förstå att det var populärt när flygplan landade med "tjejer" med svenska värderingar.

Byn var ett levande samhälle, där fanns polis, post, doktor och skolor. Där fanns bensinmack. Bensin var en vara som var en attraktiv vara för kompaniets personal. Den kostade något mer än i Sverige. Den behövdes för att driva alla de motorcyklar som köptes av kompaniets personal. En tid fanns 27 mc vid kompaniet, mc var en relativt billig vara på ön. Antalet motorcyklar i förening med vänstertrafik, dåliga vägar och öns trafikkultur drabbade kompaniet och vid flera tillfällen hade vi folk på sjukhus till följd av trafikskador.

För ledningen av kompaniet arbetade vi så att jag själv svarade för operativ verksamhet och personaltjänst, ställföreträdaren för idrott och leaveplanering.

Kvartermästare med ställföreträdare och stabsgrpch med ställföreträdare svarade för sin del av verksamheten.

Vi hade vår kompaniexpedition och sambandscentral i en villa, där jag och ställföreträdaren bodde. I trädgården utanför växte fikon, citroner, grapefrukt, mandariner och vindruvor.

I en villa intill hade vi befälsmäss samt vissa förläggningsutrymmen. Vi disponerade ytterligare två villor för befälets förläggning och för "mr sister" (vår sjukskötares) mottagning. Komp slutna del i en f d restaurang där vi hade matsal, kök, private-mess, samlings- och styrketräningslokal. Utanför fanns tre barracker för de delar av kompaniet som var förlagda vid campen. Campdelen av kompaniet som arbetade främst med inre tjänst övades som larmstyrka och genomförde eldexercisövningar. Vid en av dessa eldexercisövningar helikoptertransporterades larmstyrkan till plats och genomförde en skjutning med kulsprutor grantgevär och ak samt med understöd från vår "Ferret-troop". En engelsk pansarbils tropp som var underställd vårt kompani. Förmånen att ha ett engelskt förband underställt gav extra liv åt fritiden.

Språket på våra mässar inom kompaniet var ofta engelska och vi fick lära oss mycket om engelska vanor.

Trolli var en annan by i buffertzonen. I utkanten av den fanns ett OP där OP personalen bodde i en modern trerumsvilla.

I byn PYLA som är öns enda by med både grek och turkcyprioter hade vi ständigt en reducerad pluton förlagd. Ett av den plutonens OP hade post på torget i byn mellan grek och turkcyprioternas kafeér.

Det internationella utbytet för mig blev väldigt stort. I tjänsten samverkade jag både med grekiska, turkiska, engelska och österrikiska officerare. Varannan gång vår bataljon ordnade sk "turkmöten" var undertecknad värd. Då restes ett stabstält i buffertzonen. Mässens möbler togs dit och våra två "waiters" fick servera. Självklart förde jag Hälsinge regementes fana på bordet! Undrar om någon annan officer fört Hälsinge-fanan tillsammans med turkiska officerare sedan kalabaliken vid Bender? Den tid jag kunde friställa mig disponerade jag min radiobil (en 9033 med två ra 422) för mig och min familj och vi kunde se huvuddelen av ön.

Svensk midsommar i buffertzonen. Majstång med palmblad, svenska ringlekar och svenskt smörgåsbord.

Oftast var vi vid den Engelska basen DHEKELIA där vi fått goda vänner. Under min leave-period fick vi tillfälle att följa med FN-flyg till både Egypten och Israel och under ett veckoslut hann jag också kryssa till Syrien.

Läsaren lockas lätt att tro att tillvaron bara var "söte bröds dagar" men så var inte alls fallet även om ledarskapet vid ett FN-förband är mycket lättare att utöva än vid ett fredsförband hemma.

Ja det finns mycket att berätta om från ett halvår på Cypern som för mig gärna får bli ett till vid ett annat tillfälle men jag slutar här ändå.

Artikelförfattare "briefar" UNICYP FORCE COMMANDER GEN QUINN första gången de besökte Camp polar. Artikelförfattare major Larsson fick öknamnet genaral-major vid SWED B + N då han i stort inspekterades av en general i veckan.

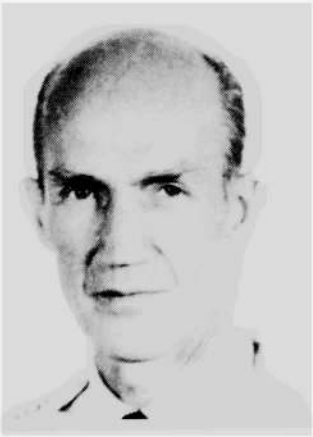
Vid tillfället ovan var det faktiskt två generaler inom samma timme som besökte kompaniet.

Leif Larsson

SLAGET OM JENIN
EFTER DAGBOKSANTECKNINGAR FRÅN SEXDAGARSKRIGET 1967

Major Sven Bratt tjänstgjorde som FN-observatör i UNTSO, Palestina oktober 1966 — september 1967. Det blev delvis ett något oroligt år bl a genom det s k Sexdagarskriget i början av juni 1967.

Här återger han några anteckningar ur sin "krigsdagbok" från krigets inledningsskede, som han upplevde under slaget om den jordanska staden JENIN.

Spänningen mellan Israel och arabstaterna stegrades gradvis under maj månad 1967. Och när FN-bataljonerna i Gazaremsan "sades upp" av Egypten och skulle avtransporteras var det bara fråga om dagar och timmar, innan kriget skulle bryta ut. Efter tio dagars tillfällig observatörstjänst i Gaza var jag tillbaka i Jerusalem. Evakuering av familjer förbereddes under några hektiska dagar och nätter och skedde med en stor bilkonvoj med start 30 maj kl 05.00 för transport till Beirut. Först kl 03.00 följande morgon var vi bilförare tillbaka i Jerusalem.

Vi — några svenska observatörer — flyttade tillsamman och låg i sträng beredskap med ständig radiokontakt med staben. Nattetid förekom sporadisk skottlossning från murarna mellan israeliska och jordanska delarna av Jerusalem. Vi väntade med nervös spänning på krigsutbrottet.

Söndag 5 juni checkade jag ut från staben kl 08.00 för att avlösa den amerikanske överstelöjtnanten Schrenk vid observationsstation (OP) Jenin i norra Jordanien nära gränsen till Israel. Inga tecken på eller meddelande om krigsutbrott vid avfärden. Men det kom på min bilradio under uttransporten kl 08.30: israeliskt flyg hade bombat militär flygplats utanför Kairo på morgonen. Och de jordanska trupptransporterna längs vägarna ökade ju längre norrut jag färdades.

Framme vid OP Jenin kl 09.30 hälsades jag välkommen av svenska kollegan major Egerstad. Strax söder om staden hade jag mött överstelöjtnant Schrenk på väg mot Jerusalem. På radio kl 08.30 hade major Egerstad fått order, att vår patrullering med jeep till gränsbyarna skulle inställas tills vidare och att vi skulle kvarstanna vid OP-stationen, observera och rapportera händelseutvecklingen utan att ta några personliga risker.

Söndag 5 juni

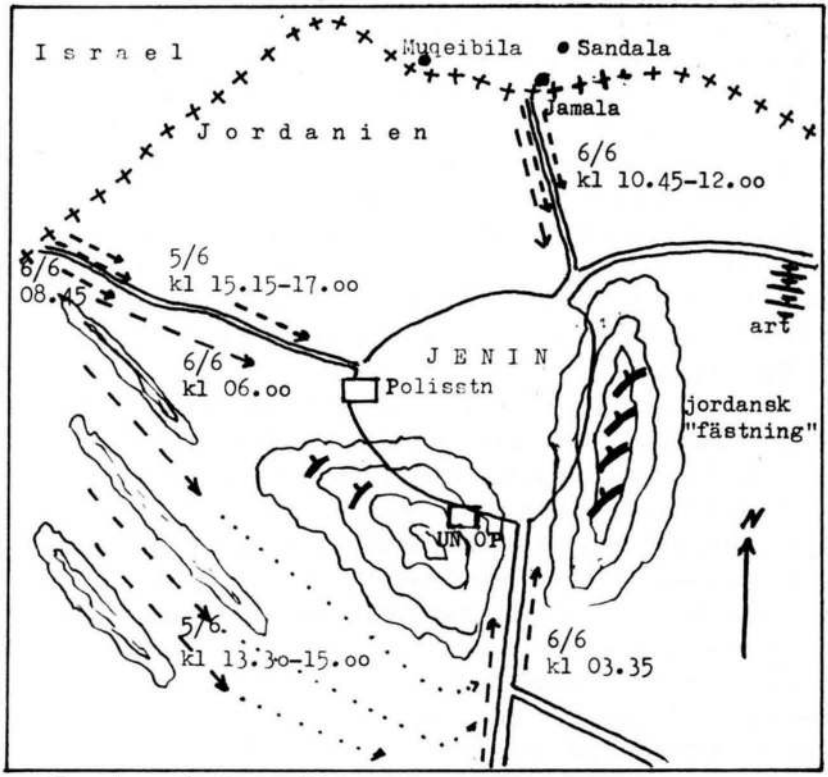
Klockan 09.40: från taket på OP-stationen kan vi redan se truppförelser vid gränsen i norr.

Vi vet att Jordanien inte har några trupper där. Det måste alltså vara israeliska styrkor på framryckning.

Klockan 09.50 — 10.45: den starkt befästa jordanska ställningen öster om landsvägen — ca 400 m öster om oss — avger den ena artillerisalvan efter den andra mot den israeliska framryckningen. Nedslag och rökutveckling observeras bl a vid Megiddo och Kb Zabid. Artillerielden är stundtals mycket intensiv, men besvaras endast sporadiskt. Israelerna drar sig i skydd av låga åsar längs gränsen.

Klockan 10.50: del av besättningen evakuerar den starkt befästa jordanska ställningen öster om oss: 4—5 pansarfordon med trupp. Vi tror att det är en s k ytterstyrka som intar utgångsläge. Lyset slocknar: ingen ström, omöjligt att radiorapportera!

Klockan 11.15—11.45: israeliskt flyg — 4 plan — passerar

Slaget om Jenin ca 30 km söder om Nasaret

: jordanska ställningar och artilleri

: israelisk framryckning

flera gånger strax norr staden i riktning sydväst-nordost. Ingen eldgivning antecknas.

Klockan 11.18 — 11.25: häftig jordansk artillerield från "fästningen" i nordlig riktning mot Sandala, som snart står i lågor.

Vi får det lugnt rätt länge och beslutar oss för lunch, som vår jordanske soldat-uppassare biträder med. Spisen eldas tack och lov med "gasol". Han får sedan order att ge sig hem till sin familj i staden, men det törs han inte.

Klockan 13.05 — 13.30: upprepade jordanska artillerisalvor mot byn Muqeibila i norr och terrängen öster därom. Stark rökutveckling. Inga israeliska trupper syns i detta område.

Klockan 13.00—15.00: starka israeliska styrkor — stridsvagnar och pansarbilar med trupp framrycker söderut långt väster om staden.

De kan tydligen inte ses från någon jordansk ställning eller nås av eld, ty framryckningen sker helt ostörd. Här ser det ut att bli en klassisk omfattning från höger med anfall söderifrån så småningom.

Klockan 15.15 — 17.00: israelisk pansarstyrka framrycker västerifrån mot staden. Häftig eld växlas mellan israeliska stridsvagnskanoner och den jordanska "fästningen". Kraftig israelisk eld mot polisstationen som tycks bli intage före mörkrets inbrott. Vi gör 3:e försök att starta en motor på taket och få ström för att kunna radiorapportera: ingen verkan.

Måndag 6 juni

Klockan 01.15—02.15: israelisk flygattack med raketer mot den jordanska "fästningen" 400 m öster om oss. Den blir hårt träffad. Två nedslag strax väster om vårt hus blåser ut fönsterrutorna på den sidan av vår station.

Flyganfallet följs av kraftig artillerield västerifrån mot staden. Vi tyder det till förberedelser för stormning och tar för säkerhets skull skydd under säng eller skrivbord, då det dånar och visslar som värst.

Klockan 02.45: en jordansk löjtnant ringer på dörren. Han ber oss flytta våra FN-bilar, så att han kan gå i ställning med två stridsvagnar på östra sidan om huset. Vi gör så. Strax efteråt återgår den ena stridsvagnen. Den andra står kvar för eldgivning ner mot vägen från söder.

Klockan 03.35: ett flertal israeliska stridsvagnar och pansrade fordon tränger in i staden från söder. (Det blev alltså omfattning som vi trodde). Jordanska stridsvagnen utanför stationen beskjuter kolonnen, som dock forcerar passet in mot staden. Ingen aktivitet från den befästa ställningen, som för övrigt inte når vägen med eld på grund av död vinkel. Den jordanska stridsvagnen träffas av israelisk eld efter 30 min. Den brinner och exploderar, men våra bilar står — tack och lov — i skydd på andra sidan. Från gatorna nere i staden hörs emellanåt häftig eldgivning och handgranatеld. Här och där ser vi israeliska pansarfordon och jeepar monterade med kulsprutor.

Klockan 06.00: en israelisk styrka närmar sig västerifrån. Snart utbryter häftig strid vid polisstationen, som erövras. Det lyckades tydligen inte igår eftermiddag.

Klockan 07.45: det ringer på dörren. En israelisk skyttegrupp står utanför och begär att få visitera huset. Jag förklarar för korpralen, att vi är FN-observatörer och att han inte har något att göra hos oss. Men jag nämner inte, att vi fortfarande har en jordansk soldat hos oss. Han har inte vågat sig hem till sin familj. Dödsförskräckt gömmer han sig i en garderob. Strax efteråt upptäcker vi gruppen i ställning på vår balkong. Den avvisas och väljer grannhusets trädgård, där den strax är i full eldgivning mot gatorna nedanför oss.

Klockan 08.15: det blir tyst och stilla. Jenin tycks vara definitivt i israeliska händer.

Klockan 08.45: stor israelisk pansar- och motorstyrka passerar från väster genom staden mot söder.

Ett gathörn i Jenin efter slaget.

Klockan 09.15: jag tar en tur med bilen, försedd med FN-flagga, ner i staden för att av någon israelisk chef få hjälp att laga motorn, så att vi får ström och kan rapportera läget till Jerusalem (vi saknar verktyg för att klara det själva). En israelisk överstelöjtnant i täten av en motoriserad patrull blir oro-

lig för min säkerhet med hänsyn till kvarvarande krypskyttar. Han eskorterar mig tillbaka, men någon hjälp med mekaniker kan han inte ordna.

Klockan 09.30: vi prövar bilradion och lyckas få kontakt med Quinetra, som får en fullständig rapport om läget. En halvtimme senare meddelar Quinetra, att vi ska kvarstanna på stationen t v och invänta närmare order. Vi utnyttjar tiden till en sen men stadig frukost.

Klockan 13.00: radiomeddelande från Quinetra att vi ska få israelisk eskort till Tiberias. Vi stuvar ihop stationen, packar och gör oss klara. Och klockan 14.00 anländer en israelisk överstelöjtnant med order att hämta oss. Vår jordanske soldat intar garderoben igen. Vad det så småningom blev av honom vet jag inte.

Det blev en färd norrut via Megiddo-Afula förbi i berget Tabor till Tiberias längs vägar med stora södergående trupptransporter och förbi underhållsplatser under uppbrott.

Vi når Tiberias vid 16-tiden och tas emot av svenska kollegor vid staben, som oroats för oss det senaste dygnet. Och på kvällen äter vi en Svenska-Flaggans-dag-middag bland våra svenska kamrater och berättar i stort det Du här har läst. Den natten blir sömnen djup och ostörd efter 36 timmars spänning under slaget om Jenin.

Sven Bratt

†

Fregementschefen, Översten m.m., Axel Henriksson (73) avled 1979-07-29 och lämnade för alltid kamratkretsen.

Axel Henriksson föddes i Visby 1906, blev fänrik vid I 7 i Ystad 1930, major vid Gst 1952, överstelöjtnant vid I 21 1955. 1 april 1957 blev Axel Henriksson chef för Kungl Hälsinge regemente och fick förmånen att ägna sina krafter åt regementet ända fram till pensionsavgången 1 april 1967.

Axel Henriksson förde sitt befäl med rättframhet, engagement och oväld och sparade aldrig sina egna krafter. Axel Henriksson blev därför en av alla vid regementet uppskattad

chef. Med regementschefsskapet är förknippat uppgiften som ordförande i regementets kamratförening. Denna uppgift tog Axel Henriksson med samma allvar som övriga tjänsteuppgifter. Under Axel Henrikssons ordförandetid 1962—1967 gjorde kamratföreningen många bestående insatser. Bl a utgavs 1968 Hälsinge regementes historia som framtagits av historiekommittén under det närmast föregående decenniet.

Han utsågs till hedersledamot av kamratföreningen vid sin avgång som ordförande 1968.

Axel Henriksson hade också stort intresse för jakt, fiske och friluftsliv och blev därför en mycket aktiv medlem i Hälsingeofficerarnas jakt och fiskeklubb. Han kände starkt för kamratsamvaron i klubben och återvände årligen till älgjakten även efter pensioneringen och avflyttningen till Karlstad.

Då Axel Henriksson jordfästes i Karlstad den 2 augusti 1979 var det en ringa gärd av tacksamhet som visades honom genom att representanter från regementet, regementsfanan och kamrater ur kamratföreningen bringade honom en sista hälsning.

PAUL STRÖMBERG

Redaktör Erik Wickberg överlämnar första exemplaret av regementets historia till överste Axel Henriksson.

†

Redaktör Erik Wickberg, mångårig medlem av redaktionen för föreningens årsskrift Bocken och regementets historia, har avlidit.

Han omfattande intresse för Hälsinge regemente och dess historia är allmänt omvittnat och han har i detta avseende varit utan konkurrens i vårt land.

Han kom tidigt i kontakt med regementet genom att hans far fanjunkare Alarik Wickberg var anställd vid hälsingarna först i Mohed och sedan i Gävle i samband med att regementet flyttade hit 1908.

Hans vetenskapliga forskning i allmänhet och i regementets historiska del i synnerhet har i rikt mått givit oss en klar bild av bl a indelningsverkets olika personligheter och vedermödor. Otaliga är de artiklar som Wickberg skrivit om detta militärsystem som på sin tid var en genuin svensk skapelse utan någon motsvarighet i världen. Han har på ett läsvärt och levande sätt beskrivit olika personligheter från en svunnen tid. I regementets historia, årsskriften Bocken och Gefle Dagblad har han skrivit artiklar, som har grundat sig på grundlig och målmedveten forskning i krigs- och bygdearkiv. Jämsides med dessa arbeten har han under ett halvt sekel upprättat en förteckning över enskilda personers levnadsförhållanden under inledningsverket från 1629 till våra dagar omfattande över 30-tusen kort (förteckningar) över befäl och soldater. Detta arbete är enastående i sitt slag och torde vara ganska unikt för landet.

All hans forskning kännetecknas av synnerlig noggrannhet och flit och hans namn kommer därför att för alltid vara förborgat med regementet och dess historia.

Som bevis för vår uppskattning tilldelades han guldbocken 1961 och han var även hedersmedlem i föreningen.

För hans mångåriga gärning och stora intresse för regementet och dess historia tacka vi vördsamt och innerligt.

HELMER NYGREN

KAMRATFÖRENINGENS VERKSAMHET ÅR 1979

Styrelsen för Kungl Hälsinge regementes Kamratförening får härmed avgiva följande berättelse över verksamheten 1979.

Hedersordförande: Överste Hans Berggren, Gävle.
Hederledamöter: Generallöjtnant Curt Göransson, Generallöjtnant Nils Sköld, Överste 1 Jan Smedler, Överste Axel Henriksson, avliden 1979-07-27, Överste Carl Hamnström, Överste 1 Allan Månsson.
Ordförande: Överste 1 Carl-Henrik Gåsste, Gävle.
Vice ordförande: Hemmansägare Einar Berlin, Valbo.
Sekreterare: Kamrer Helmer Nygren, Gävle.
Kassör i föreningen och för årsskriften Bocken: Kapten Östen Andersson, Gävle.
Ledamöter: Förvaltare Elis Waldemar Andersson, Gävle, Överstelöjtnant Åke Bendrik, Gävle, Kapten Harald Fisk, Valbo, Avdelningschef Wilh Isaksson, Gävle, Major Gert Nilsson, Gävle, Hemmansägare Harald Olsson, Granbo, Redaktör Per Evert Persson, Bollnäs, Kapten Hugo Sööder, Gävle, I 14 S, Fanjunkare Åke Wiklund, Hedesunda.
Ledamot av styrelsen av de Svenska Militära Kamratföreningarnas Samarbetskommitte: Överste Torsten Wiklund (ordf I 14 S), Stockholm.
VU: Carl-Henrik Gåsste, Östen Andersson, Einar Berlin och Helmer Nygren.
Revisorer: Kamrer Peder Knutsson och kyrkokamrer Olle Westlund med kapten Knut Eliasson och fanjunkare Karl-Axel Nyström som ersättare, alla från Gävle.
Kommitté för valberedning: Kyrkosysslоman Arthur Thyrestam, Gävle, sammankallande, Intendent Harald Fahlgren, Gävle, förste poliskonstapel Birger Hofvenstam, Järbo, med kapten Erik Åkerlund, Ockelbo som ersättare.
Redaktionskommitté för föreningens årsskrift Bocken: Major Göran Österdahl, Gävle, sammankallande, Kassör kapten Östen Andersson, Gävle och fanjunkare Åke Wiklund, Hedesunda, annonsanskaffare.
Hedersmedlemmar: Handelsföreståndare Walfrid Chrig, Edsbyn, Distriktschef M Hinnersson, Göteborg, Herr Waldemar Häggberg, Timrå, Herr Owe Siljehorn, Saltsjö-Boo och Redaktör Erik Wickberg, Gävle, mångårig medarbetare i årsskriften Bocken.
Medlemmar per den 31 dec 1979: 576. Ständiga medlemmar 11, hedersledamöter 5, hedersordförande 1, hedersmedlemmar 5. Summa medlemmar: 598. Medlemmar per den 31 dec 1978: 646. Under året bortgångna medlemmar: 6.
Sammanträden: Styrelsen 1979-03-29. Styrelsen 1979-10-28 och VU i förekommande fall.

Från årsmötetsförhandlingarna. Från vänster: Einar Berlin, öv C-H Gåsste, Helmer Nygren, Kn Östen Andersson.

Uppvaktningar m m: 1979-05-09 Kyrkosysslоman Arthur Thyresstam 75 år. Telegram. 1979-05-16 Överste 1 C-H Gåsste, kamrer H Nygren och kapten H Sööder besökte I 14 S vårsammankomst. 05-16 Överste T Wiklund erhöll föreningens förtjänsttecken Guldbocken, 07-15 Deltog föreningen i Alfta hemgydsdag. 07-27 Avlider överste Axel Henriksson. 08-02 Begraves överste Axel Henriksson och föreningens och regementets krans nedlades vid hans bår av major Börje Jansson. 10-18 Överstelöjtnant H O Trång, kaptenerna Östen Andersson och Hugo Sööder besökte I 14 S höstsammanträde. 10-26 Kapten Östen Andersson erhöll föreningens förtjänsttecken Guldbocken. 10-28 Regementets dag. 11-20 Fastställde VU redaktionen Bockens sammansättning.
Fonderna: Vid årssammanträdet beslöts beträffande fonderna att samtliga fonders ränteinkomster skall läggas till kapitalet. Styrelsen bemyndigades dock att ur Fagerströmska fonden i förekommande fall utdela lämplig summa till någon av regementets personal, som gjort sig särskilt förtjänt därav.
Föreningens lokalavdelning i Stockholm I 14 S: Klubbordförande Torsten Wiklund, 1 avlösare Gillis Claus, skrivare Ivar Hillström, myntsamlare Hugo Sööder, Krögare Olle Törnblom, lösörebevarare Tage Lundberg, hemlig funktion Gösta Dahl.
Kamratföreningen i samarbete med Alfta Hembygdsförening, Alfta Hemvärn, Alfta Lottakår, Alfta Röda Kors. Styrelsen beslöt 1979-03-29 att i samarbete med olika orter där bl a minnesstenar uppförts hedra minnet av indelningsverkets soldater.
Efter kontakter med ovan berörda organisationer i Alfta beslöts att föreningen skulle medverka i hembygdsdag därstädes den 15 juli 1979.
Dagen började med att samtliga deltog i högmässan i Alfta kyrka, där kontraktsprosten Rune Sannerman hälsade deltagarna välkommen. Predikan hölls av fil mag Gilbert Andersson under medverkan av Alfta spelmanslag.
Efter högmässan tågade spelmanslaget och besökarna ut till minnesstenen på kyrkvallen. Sedan spelmanslaget inlett med Alftamarschen av Tulpans Anders Olsson hälsade kamratföreningens vice ordförande Einar Berlin välkommen och uttryckte sin och föreningens glädje över att detta samarbete med denna bygd har ägt rum.

Kapten Martin Lundbäck, för dagen iförd m/ä, höll en kort historik över indelningsverket.

Med kamratföreningens och hembygdsföreningens fanor i spetsen tågade deltagande organisationer genom Alfta Centrum varefter tåget upplöstes.
Festligheterna fortsatte därefter vid hembygdsgården (Lökagården) där fältmässig utspisning från kokvagn ägde rum och kyrkkaffe serverades.
Hembygdsföreningens ordförande Gunnar Eriksson hälsade i ett kärnfriskt anförande välkommen där han prisade det goda samarbetet mellan kamratföreningen och bygdens deltagande organisationer, varpå han överlämnade ordet till alftasonen och föreningens sekreterare Helmer Nygren, som höll högtidstalet.
Högtidsdagen i Alfta refereras mera utförligt i föreningens årsskrift Bocken.
Regementets dag 1979-10-28. Trots gråväder och oktoberkyla samlade kamratföreningens högtidsdag som vanligt mycket folk.
Efter sedvanlig flagghissning och den traditionsrika flergrensstafetten var det tid för krigsmans erinran till de nya rekryterna och ett välkommen till dagens besökare.
"Om kriget kommer ligger landets säkerhet i era händer. Ni som personer måste visa styrka, samhörighet och god anda. Jag hoppas att ni kommer att finna er väl tillrätta i den här tuffa tillvaron" sa regementschefen överste 1 C-H Gåsste i sitt tal.
År från år har programmet för regementets dag varit i stort sett lika även om tidpunkten har måst ändras på grund av andra inryckningstider för rekryterna. Efter begivenheterna i regementsparken var det tid att tåga upp till skjutfältet för demonstration av vapen och vapenverkan. Det blev en kanonad som hördes vida omkring och det gråa och fuktiga vädret gjorde att krutröken låg ovanligt länge kvar över fältet. En imponerande och skickligt genomförd uppvisning.
I regementsparken, på kaserngården och på övningsfältet förevisades skyttebataljonens nya fordon och olika slag av vapen.

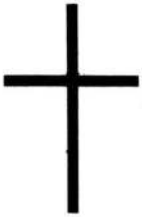
I gymnastiksalen anordnade frivilligorganisationerna utställningar och publiken kunde även ta del av militär utbildning på bildskärmar och TV liksom även regementets historia och utveckling i text och modellskala.

Det var högmässa i soldatkyrkan, soldattorpet var öppet liksom även reg muséum. Anhöriga till de värnpliktiga och andra intresserade hade ett utsökt tillfälle att titta på kompaniförläggningarna.

Hemvärnets musikkår var livligt "i elden" hela dagen.
Flergrensstafetten Korporationslag 1. Postens lag 1, 30.08, 2. Postens lag 2 32.03, 3. Televerket 33.35. Militärlag 1. Plutoffkåren 30.14, 2. 8 komp lag 2 30.54, 3. 4 komp 31.10.
Avslutning. Styrelsen framför ett varmt tack till Hemvärnets musikkår, Regementets IF, Röda Korset Gävlekretsen, civila försvarsorganisationer, Radio Gävleborg, pressen och alla såväl befäl som värnpliktiga och civilanställda, vilka alla på olika sätt bidragit till ett, som vi ser det, lyckat verksamhetsår.
Vi riktar även ett tack till alla och envar inom och utom föreningen, vilka på olika sätt bidragit till ökad förståelse för föreningen och dess syften och arbete i akt och mening att upprätthålla sambandet mellan regementet och bygden.
Gävle i januari 1980.
På styrelsens uppdrag

C-H Gåsste
Ordförande

Einar Berlin Vice ordförande	H Nygren Sekreterare	Östen Andersson Kassör

Fru Lindis Forsman

Överste Axel Henriksson

Fanjunkare Eric Larsson

Folkskollärare Sven-Olof Persson

Major Ingemar Rylander

Överste löjtnant Ragnar Vrang

Överstelöjtnant Harald Westman

Bidrag till boken har erhållits av följande företag och annonsörer

Arbetarbladet
Budget Biluthyrning, Gävle
TO-BE Hundbevakning, Gävle
AB Forsbro Yllefabrik, Arbrå
Gävle Dagblad
Gävle Fältrittklubb
Gävleborgs Petroleum AB, Gävle
A Hildebrand Hovjuvelerare, Gävle
AB Lingbo Verkstäder, Lingbo
Länsförsäkringar Gästrikland
Carl A Olsson AB, Gävle
Allan Rehnström & Co AB, Gävle
Solängens Blomsterhandel, Gävle
Svedala-Arbrå AB, Arbrå
Waldenby Rör AB, Gävle
AB Jakob Wennberg, Gävle
Interrent Biluthyrning
Svenska Esso AB
Tigréns Möbler, Hofors
OK Dala-Gävleborg
Snögrens Cykel & Sportaffär, Gävle
Gästrike Bil AB, Gävle
Uplandsbanken
Gävle Industritjänst AB
Cleveståls Ridskola
Mellanskog

Mäklarbyrå B.F. Andersson & Son, Gävle
Hotell Boulogne, Gävle
Fagergrens Fastighetsbyrå, Gävle
Focus Glasögon, Gävle
Gevalia, Gävle
Hotell Gävle, Gävle
Isakssons färghus, Gävle
Låstjänst, Gävle
Nejman, Gävle
Perssons Bussar, Gävle
Segla Norrlands AB, Gävle
Europcar Biluthyrning, Gävle, Sandviken
Valbo El- och Inst. AB, Valbo

SVENSKA JOHNSON'S VAX AB

Box 28, 183 21 Täby 1 — Tel. 08 - 758 01 50

Johnson
— när det gäller kemikalier för rationell och ekonomisk städning. Inomhus!

Westlings Cykel- & Sportaffär

Storgatan 22 — Telefon 201 55

CYKLAR — MOPEDER — SPORT — FISKE

Allt som tillhör cykelbranschen

Reparationer och vinterförvaring av cyklar,
vallning av skidor och slipning av rörskridskor

FISKE och SPORTARTIKLAR

AB HOFORS RADIO & MUSIK

Tel. 205 15 Tel. 205 15

Serviceverkstad — Centralgatan 31 — tel. ankn. 205 15

För alla ledande märken i

RADIO och TV

Allt i antenner och tillbehör
Reparationer utföras

BRORSSONS
ÅKERI AB
RAMSELE

ALLT i BRANSCHEN

Fack 58
880 40 RAMSELE

Egen toppmodern verkstad för allsidig service av egna och utomstående fordon

Alla förekommande transporter utföres
Grävmaskiner, last- och planeringstraktor
Eget kross- och sorterverk

ORDERTELEFON
Transporter: 0623/104 50
Verkstad: 105 68

BÅ AB — Hjälper de flesta i västra med det mesta

LARMTJÄNST
DYGNET RUNT

Försäkringsbolagens Hjälpcentral

För bilbärgning, bilglasbyte, låsöppning

N:a Gävleborgs län . . 9650/**122 00**
S:a Gävleborgs län . 026/**11 54 00**

Välkommen till

ICA center

SKOLGATAN 18

MATMARKNADEN I HOFORS
MED VARUHUSSORTIMENTET

MELINS LIVS

FALUVÄGEN 1

Butikerna med manuella charkavdelningar och omtalade kvalitetsvaror som ger Er mer för kronan.

HENRY MELIN

CITY·LACK AB

Billackering + Bilplåtslageri
Industrilackering

Ludvigsbergsvägen 16 S. Valbo
Tel. 026/13 26 49

HOFORS LBC

Telefon 270 50 växel
Box 115
813 01 H O F O R S

ENTREPRENADER, TRANSPORTER, GRUS

p. bygg ab
c. pierre

LEXEVÄGEN 13
803 57 GÄVLE

Tfn. 18 65 80, 11 76 18.

Utför HUS- INDUSTRI- VATTENBYGGNADER-
GOLV- och TAKENTREPRENADER

- **MASKINDETALJER**
- **MASKINBYGGNAD**
- **STANS- OCH PRESSVERKTYG**
- **FIXTURER OCH HJÄLPVERKTYG**
- **STERILISERINGSAUTOCLAVER**

Söderlunds Verktyg & Maskiner AB

Åkargatan 67, 802 20 Gävle
Tel. 026/11 25 45, 11 33 00

ABF

Kursverksamhet
för alla åldrar

Upplysningar tel. 026/12 90 75

SÅGADE OCH HYVLADE TRÄVAROR

Byggnadsmaterial

NYA TRÄVARUAFFÄREN
P. E. Anderssons Eftr.
Sätravägen 14, Gävle, tel. 12 20 78

Olssons
Blomsterhandel
GÄVLE
Telefoner: 12 04 16 och 11 39 16
Södra Kungsgatan 16

Westlund & Söner Boktryckeri ab

Rälsgatan 10, (vid Järnvägsmuséet) Gävle

Tel. 18 03 80 växel

Ett modernt utrustat tryckeri till Ert förfogande

Hotell Triangeln

Nygatan 8, Gävle

— HOTELLET I CENTRUM —

75 rum med dusch, toalett och telefon. Frukostrum, uppackningsrum. Bastu och motionsrum.

Lokaler för konferenser, kurser, samkväm och sammanträden.

Telefon 026/10 02 50

CEDERLÖFS
BYGG
VARUHUS

SÖRBY URFJÄLL, tel 11 56 40
Bakom Esso Motor Hotel

SÄG DET MED BLOMMOR

IVAR
ERICSSON
BLOMSTERHANDEL

NYGATAN 38. GÄVLE Tel. 12 02 35, 18 30 33 (mittemot C/H)

GÄVLE HEMVÄRN

Norge 10-årsjubileum 1980-05 15—17.

Initiativ av Gävle hemvärn med stöd av Gävle, dess invånare för dess invånare.

Hemvärn, hemvärnets lottor, bilkårister och röda kors.

NÄR DET GÄLLER

- MC-
- KÖR-
- TRAFIK-
- BUSSKORT —

vänd Eder med förtroende till

BIL- och TRAFIKSKOLAN

Inneh.:
Berndt Friskman & C:o
S. Kansligatan 7 a, GÄVLE
Tel. 12 54 94 — 12 05 08

Tips för SOMMARRESAN

Småland – Öland	4 dgr
Gotland	6 dgr
Skåne slott och Ven	6 dgr
Dalslands Kanal	4 dgr
Midnattssolens land	9 dgr
Danmark runt	6 dgr
Hollands blommor	8 dgr
Rhendalen – Bodensjön – Zell am See	12 dgr
Västkusten	4 dgr
Nordkap	10 dgr
Holland	5 dgr
Norge	6 dgr

Valbo Resetjänst AB

Telefon 026/12 00 00 Norra Centralgatan 6, GÄVLE

ALLTID
välkommen
till oss
på
Restaurang
UGGLAN
Norra Köpmangatan 12 B
GÄVLE ● Tel 026/12 09 08

• Ständigt lågt pris.
• Bra produkter.
• Enkel dekor.

KONSUM·DOMUS

Hofors kommun

Industrisamhället.

Med många rekrationsmöjligheter.

Sim- och Sporthall.

Slalombacke.

Härlig sportterräng med fina utflyktsmål.

ESSO MOTELL BERGSMANNEN — Det *** motellet — med förstklassiga gästrum och matsalar.
Ett motell med fina utrymmen för konferenser.

HOFORS. Ett Utflyktsmål med alla möjligheter till trivsel för friluftsälskaren.

Värde för pengarna!

Kom in och lat oss visa dig vad 1980 års bilar i Volvos 240-serie verkligen ger – av kvalitet, körglädje, säkerhet och komfort. Till vettiga priser.

Du har ett brett urval

av mycket välutrustade bilar att välja mellan. 2-dörrars, 4-dörrars och 5-dörrars bilar, i DL- eller GL-utförande, med bensin- eller dieselmotorer.

Nytt för i år:

● inifrån ställbara ytterbackspeglar ● vidvinkelbackspegel på GL ● ny bredare spoiler ● ventilerade bromsskivor på GL ● nya färger ● nya möjligheter till extrautrustning för GL – bl a centrallås, elmanövrerade fönsterhissar och elmanövrerade yttre backspeglar m.m.

KOM IN OCH PROVKÖR!

Bränsledeklaration enligt Konsumentverkets riktlinjer: Blandad körning l/mil 0,930 (diesel manuell) – 1,10 (bensin automat), bränslekostnad 1.500 mil 2.565:– (inkl kilometerskatt) resp 3.580:–.

VOLVO

VOLVO

FORSLUNDS

Gävle — Sandviken — Hofors — Ockelbo — Söderhamn

Alla på Kungsbäck välkomna till

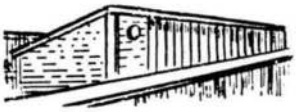

Simhall — Övningsbassäng — Bastuavd
Romerskt bad — Solplage — Servering

Sommartid rekommenderas

— Nära Kungsbäck —
Fyra tempererade bassänger
Dubbla bastuavdelningar
Stort sol- och grönområde
— Cafeteria —

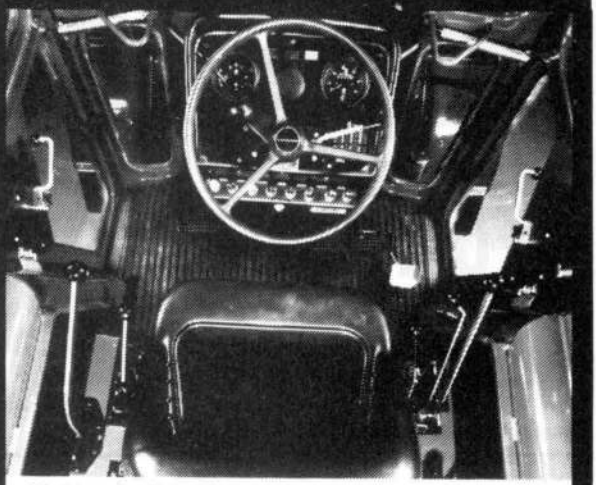
Valbo Sportcentrum

50 M TEMPERERAD UTEBASSÄNG
BARNBASSÄNG — LEKPLATS — BOLLPLANER
SPORTHALL — SIMHALL — KLUBBRUM
DAM- och HERRBASTUAVD.
BELYST ISHOCKEYBANA
TENNISBANOR — ELLJUSSPÅR — CAFETERIA

Kyrkogatan 22
Gävle Fritidskontor

Gävle
Tel. 026 - 17 80 00

Komforttraktorn för familjejordbruket Volvo BM 2200.

Med 2200 har Volvo BM bevisat att förarkomfort inte enbart är förbehållen stortraktorn! Hela förarutrymmet med hytt, golv, sits, ratt, instrument och spakar är uppbyggt som en sluten och tät enhet. Det är hytten som omsluter föraren och innestänger värmen och utestänger damm och kyla. Placeringen av reglage, pedaler och instrument underlättar arbetet. 2200 har en pigg och dragvillig motor på 56 hk (41 kW) och en synkroniserad växellåda med ett brett hastighetsregister. Den har ett oberoende kraftuttag och är robust byggd för att tåla hårda påfrestningar. Du som vill slita mindre och ändå arbeta effektivare kan inte låta bli att satsa på Volvo BM 2200.

Volvo BM ger dig ett bekvämare traktorliv

GÄVLE DALA

Lantmän

Gävle 026/18 03 40, Bollnäs 0278/131 70, Tierp 0293/130 40, Stora Tuna 0243/390 00, Hedemora 0225/120 40, Mora 0250/150 60.

Gävle Repro

Hattmakargatan 17 Gävle
Postadress: Box 357 801 05 Gävle
Telefon: 026/189130, 189430

Jan Lövgren
Faktor, kontaktman
Klichéer, offset,
färgsepareringar.

Idrottsgrabbar på KUNGSBÄCK

Välkomna till

BRYNÄS IF

1912 B I F

Eriksbergsgatan 33, 026/12 63 10, 802 35 Gävle

GÄVLE LASTBIL CENTRAL TEL. 026/18 80 20

TRANSPORTER
SCHAKT OCH FINPLANERING
GRUSMATERIAL
MILJÖVÅRD

Gävle Lastbilcentral
N. Skeppsbron 1 Tel. 18 80 20

För alla resor

A&L Resebyrå AB

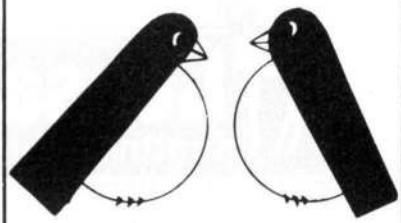
Nygatan 25, Gävle Telefon 10 00 20
Hyttgatan 16, Sandviken Telefon 25 50 50

Allt i TRYCK

både offset och boktryck

LJUSDALS TRYCK AB
HANTVERKSHUSET TELEFON 133 60

Dom herrar

... som tänker ekonomiskt väljer...

HERR CITY

GÄVLE — SANDVIKEN

Vid besök i Stockholm

ställ bilen i

P-huset Wahrenberg

Öppet 07.00—22.30, lördagar 08.00 —18.00. Infart Vattugatan

eller **Galleriagaraget**
öppet 6.30—22.00 lördagar 6.30—22.00. Infart Regeringsgat. mitt i City.

STOCKHOLMS KOMMUNS PARKERINGS AB

Vi utför allt i modern hårvård

Lundéns Herrsalong

Södermalmstorg, GÄVLE
Tfn 11 46 47

STAGÅRDEN, BOLLNÄS

Frivilliga Försvarets Kursgård

Konferenslokaler, Förläggning:

antal rum: 52

Bäddar 100. Helpension:

kontakta föreståndarinnan tel.

0278/106 25, 136 82

LJUSKOPIA

S. Kungsgatan 9, Gävle
Tel. 026/12 47 70, 12 03 89

Vi kan nu erbjuda er följande tjänster:

LJUSKOPIERING

Elstatkopiering XEROX med förminskning och sortering.
Faxilduplicering — elstenciler.
Plastlaminering som bevarar och skyddar, matsedlar — kartor — sjökort — affischer — produktbilder — foton och broschyrer.

RING

026-12 47 70

AB ÖBERGHS LJUSKOPIA

LJUSKOPIA Kvalitet Kunnande Erfarenhet Service

Allmänt om Johnson.

Johnson Vax är ett företag med kontor och fabriker i många länder över hela världen, som satsar hårt på forskning och utveckling av rationellare städprodukter. Allt för att städningen ska bli så effektiv som möjligt.

Kontrollen

Johnson's stränga krav på kvalitet gör att kontrollen är en mycket viktig del i produktionsprocessen. Allt från råmaterial till färdig produkt testas och kontrolleras kontinuerligt.

Forskningen

Johnson's forskningsgrupp, ca 400 personer, är erkänd över hela världen.
Förutom produkt- och emballageforskning är miljöfrågan högt prioriterad. Många av de senaste årens förbättringar inom städkemin har kommit till tack vare Johnson och dess forskare.

Informationen

Johnson's representanter informerar gärna "på plats" om lokalvård och städkemi: Var-när-hur städprodukter och metoder användes med maximalt bästa resultat.

Leveranser

Med egen säljkår samt över 40 lokaldistributörer, spridda över hela landet, ser Johnson till att du aldrig behöver vara utan städprodukter.

SVENSKA JOHNSON'S VAX AB

Box 28, 183 21 Täby 1. Tel 08/758 01 50

Johnson
— när det gäller kemikalier för rationell och ekonomisk städning. Inomhus!

Förbättra din pension.
Försäkringspremien är
avdragsgill inom viss ram
som bestäms av inkomsten.
Ta kontakt med oss
så får du veta mer.

VALAND

Försäkring med personlig service
Distriktschef
Lennart Tällström
Gävle - Tel 026 - 12 00 61, 12 00 40

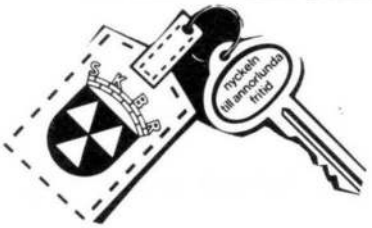
Provkör den svenska världssensationen

Saab 900 Turbo

Thunbergs Bil AB

Skolgången 5. Tel. 026/11 57 50 vx
Infart mitt emot Esso motell

NYCKELN TILL ANNORLUNDA FRITID

Intressant utbildning
Nya kamrater
Fritid med mening
får Du i

KVINNLIGA BILKÅREN

SVERIGES KVINNLIGA BILKÅRERS RIKSFÖRBUND
Gävleborgsdistriktet
Tel. 0270 - 151 20

Mälarskog

har skogsförvaltningen av

I 14/Fo 49 övningsområde Gävle

och Marmas skjutfält.

Skogsinspektör Eric Alvesjö

Box 5

815 00 Tierp

Tel. 0293 - 122 66

Välkomna till

DU SOM TYCKER OM DJUR

bli medlem i Gävleborgs-
förbundet
av Svenska Blå Stjärnan

Utbildning i
allmän djurvård

Anmälningar tel. 026/11 60 56

att vara lotta

det är
— att vilja
— att kunna
— att finnas

om det skulle behövas

Ta kontakt med

GÄVLEBORGS LOTTAFÖRBUND
V Islandsgatan 8 • 802 22 GÄVLE • 026/12 51 25

SVENSKA RÖDA KORSET

arbetar för

Utbildning till totalförsvarets sjukvård

Undsättning vid katastofer

Hjälp åt åldringar, handikappade barn och vuxna

Gå med i Röda Korset!

**SVENSKA RÖDA KORSETS
GÄVLEBORGSDISTRIKT**

Distriktsexp.: Box 441
Telefon 026/10 50 35
801 06 Gävle

Telefon 026/11 13 89
Postgiro 35368-0
Bankgiro 370-5563

V·A·G Audi

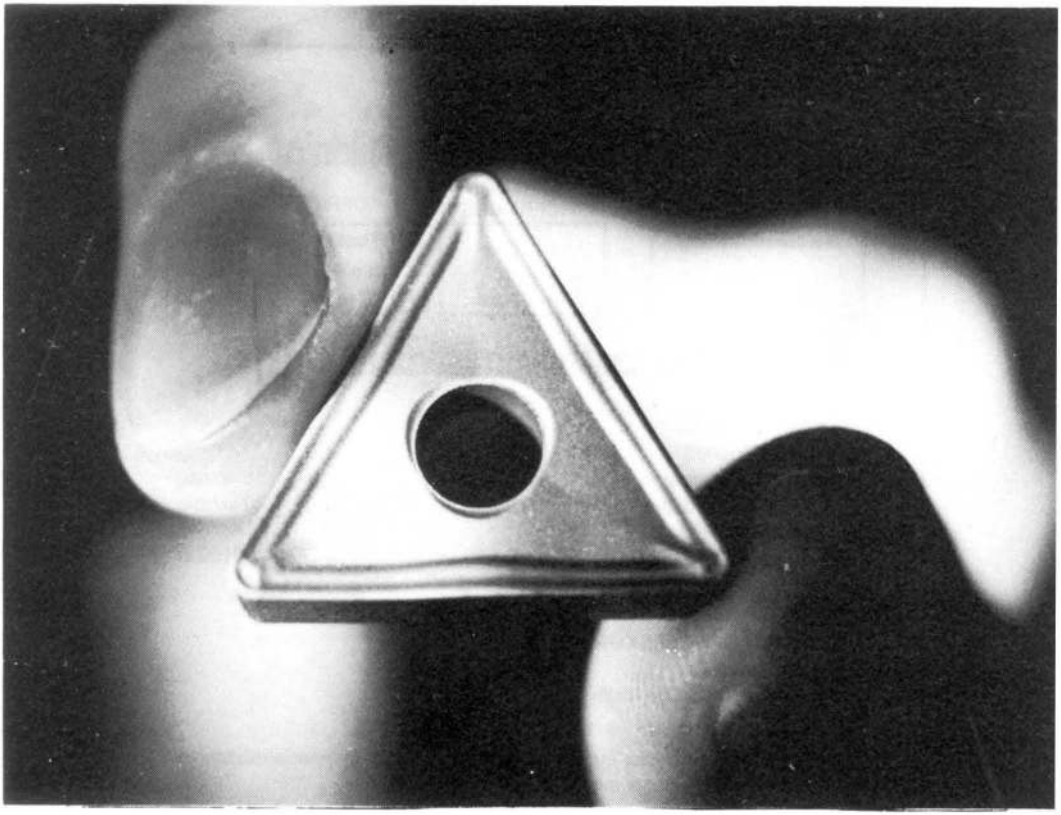
Fem skäl varför du ska köpa bil hos *bil & buss*

1. "Nya bilhallen". Stort urval av nya- och begagnade bilar. Även transportfordon.
2. Alltid fullträffsbilar. Lågprissatta. Olika fabrikat och modeller.
3. Snabbare omsättningshastighet. Vi har satsat på ökad volym och snabbare omsättningshastighet = LÄGRE PÅSLAG.
4. Kundhörna. Med tillbehörsutställning. Fikaautomat. Lekhörna med bl.a. rutschbana för barnen.
5. Kunnig personal. Och välutbildad. Alltid ett personligt bemötande.

bil & buss

Bondegatan 10 026/100460

Vår största produkt

Den hålls med lätthet mellan tummen och pekfingret. Till utseendet kunde den kanske förväxlas med en halstablett — men i så fall en ovanligt hårdsmält sådan.

Det du ser är nämligen ett Sandvik Coromant hårdmetallskär.

Det är avsett för skärande bearbetning av metaller. Det används av verkstäder runt om i hela världen och hjälper dem att sänka sina bearbetningstider på ett dramatiskt sätt. Ett arbete som i början av seklet tog en timme tar i dag en minut.

Sandvik har varit med och lett den utvecklingen. I nuet är vi en av världens ledande tillverkare av hårdmetall och de skärande verktygen är vår dominerande produkt.

SANDVIK

"ATT BLI YRKESOFFICER"

Grundläggande officersutbildning

VÄRNPLIKTS-UTBILDNING	FÖRBEREDANDE-OFFICERKURS	OFFICERSKURS	
Befälsutbildning		**Teori**	**Praktik**
		omkr.	**omkr.**
10—15 mån	**3—5 mån**	**12 mån**	**10 mån**

Förmåner under värnpliktsutbildning

FRI KOST och LOGI
DAGERSÄTTNING
— de första 230 dagarna 15 kr/dag
— från 231 till 300 dagar 30 kr/dag
— efter 300 dagar 45 Kr/dag
UTRYCKNINGSBIDRAG 1500 kr
RESOR — En fri resa i månaden
— övriga resor kostar 10 kr styck

LÖN UNDER OFFICERSKURSEN
— ännu ej fastställd
— torde bli lägst 3500 kr/mån

BEHÖRIGHETSKRAV

Allmänna behörigheten innebär fullständig tvåårig gymnasialutbildning innehållande två årskurser svenska och engelska.

De särskilda förkunskapskraven förr officerskursen är: 2 årskurser samhällskunskap.

3-årig humanistisk (H), samhällsvetenskaplig (S), ekonomisk (E), naturvetenskaplig (N), teknisk (T) och 2-årig social (So) linje fyller dessa krav.

2-årig ekonomisk (Ek) saknar naturkunskap och 2-årig teknisk teoretisk linje (Te) saknar 1 årskurs engelska, svenska och samhällskunskap.

De kompletteringar som vissa kommer att behöva göra kommer att ske före officerskursen varvid eleverna **sannolikt** kommer att uppbära värnpliktsförmåner i form av fri kost och logi **och dagsersättning.**

ANMÄLAN — ANSÖKAN

Man kan anmäla sig före, under eller efter inskrivningen. Under pågående värnplikt eller efter fullgjord värnplikt.

Det är bäst att "föranmäla" sig innan värnplikten. Då har man möjlighet att bli placerad på en för den fortsatta utbildningen lämplig utbildningslinje.

I regel blir Du inskriven vid 18 års ålder och påbörjar utbildningen vid 19 år ålder.

För Dig som vid 18 års ålder beräknas ha lägst 2-årig gymnasial utbildning (teoretisk linje) finns möjlighet att påbörja utbildningen redan det år Du fyller 18 år. Skicka då in en föranmälan.

Utbildningen vid officerskursen skall **påbörjas senast vid 25 års ålder.**

För närmare upplysningar — kontakta fanjunkare Lönnberg, tel. 026/11 54 80. Eller skriv till Hälsinge regemente, personalavdelningen, Box 614, 801 26 Gävle.

Skånska Cementgjuteriet

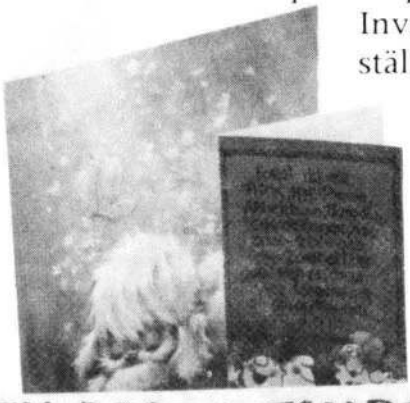
Med arbete bl. a. vid

I 14/Fo 49

Hus & vägbyggnadsavdelningen

Visste ni det här om Iggesund?

Inverboard är Europas ledande helblekta kartong.
Tack vare den släta vita ytan klarar Inverboard krävande tryck.
Frånvaron av damm möjliggör hög och jämn produktion
i tryckpressarna. Styrka och smidighet gör Inverboard
särskilt lämpad för prägling.

Inverboard svarar mot högt
ställda krav på en kartong
för det grafiska området
och ligger dessutom
väl till i pris.

IGGESUND

Bocken 1980 (1979/80) OCR-identifiering
Dokumentet är skannat med upplösningen 300 punkter/tum (120 punkter/cm) och är direkt överfört till filformatet PDF (ver. 6.0 eller senare). Arbetet har utförts av **Ulf Holmberg 2008-10-22**.